

স্বদেশী
২৪শী
১৯৪৬

আমিষিকা

আগন্তুক নিৰ্বাচন আৰু বিপ্লৱিক মতামত

অসম চুক্তি : প্রত্যাশা আৰু প্ৰাপ্তি

ৰাজীৱ গান্ধীৰ মেডাচ পৰশ

বিতৰ্ক—বিতৰ্ক—বিতৰ্ক

আমাৰ অমূল্য গ্ৰন্থসম্ভাৰ

ক্রমিক নং	শীৰ্ষক	লেখক	মূল্য
১।	হস্তিবিজ্ঞান	সম্পা : ড° প্ৰতাপচন্দ্ৰ চৌধুৰী	২৫০'০০
২।	কামৰূপ শাসনাৱলী	সম্পা : ড° ডিব্ৰুগড় শৰ্মা	১০০'০০
৩।	বিপৰ্চ অন দি প্ৰভিড অৱ আসাম	এ. জে. মফট মিলচ্	২০০'০০
৪।	অকণোদই	সম্পা : ড° মহেশ্বৰ নেওগ	১৫০'০০
৫।	আসাম বন্ধু	সম্পা : ড° নগেন শইকীয়া	৪০'০০
৬।	কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্য বচনাৱলী	সম্পা : ড° প্ৰফুল্লচন্দ্ৰ গোস্বামী	৩৫'০০
৭।	লক্ষ্মীনাথ বৰা বচনাৱলী	সম্পা : নন্দ তালুকদাৰ	২৫'০০
৮।	লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা	সম্পা : চন্দ্ৰশাসন শইকীয়া	২০'০০
৯।	ভাৰতৰ ইতিহাস	অহ : ড° বাবেল কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য	৬০'০০
১০।	কুৰি শতিকাৰ অসমীয়া কবিতা	সম্পা : নীলমণি ফুকন	২০'০০
১১।	ভোলানাথ দাস বচনাৱলী	সম্পা : অতুলচন্দ্ৰ বৰুৱা	২৪'০০
১২।	কোঁটিল্যৰ অৰ্থশাস্ত্ৰ	সম্পা : ড° বজ্জীকান্ত দেৱশৰ্মা	৩০'০০
১৩।	মৰুৱা ফুল	সম্পা : নৱকান্ত বৰুৱা	৩০'০০
১৪।	অনাৰ্ভাব নাট্যাৱলী (১)	সম্পা : অক্ষয় শৰ্মা	৩০'০০
১৫।	অনাৰ্ভাব নাট্যাৱলী (২)	সম্পা : অক্ষয় শৰ্মা	৪০'০০
১৬।	বজ্জ বৰুৱাৰ গীত	সম্পা : বাম গোস্বামী	১৫'০০
১৭।	বজ্জেশ্বৰ মহন্ত বচনাৱলী	সম্পা : বোম্বেলানাৰ মণ ভূঞা	২০'০০
১৮।	গোপীনাথ বৰদলৈ বচনাৱলী		
১৯।	বিশ্ব ইতিহাসৰ জিৰিঙনি	অহ : সদানন্দ চলিহা	২০'০০
২০।	সত্ৰ সংগীতৰ স্বৰবেথা	কেশৱানন্দ গোস্বামী	১০'০০
২১।	নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীৰ গল্প	সম্পা : ড° হেমন্ত কুমাৰ শৰ্মা	২০'০০
২২।	মৌ	সম্পা : ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মা	১০'০০
২৩।	মহাভাৰত	অহ : মহাদেৱ শৰ্মা	২০'০০
২৪।	বামাৰূপ	অহ : লক্ষ্মেশ্বৰ শৰ্মা	২০'০০
২৫।	জংগম	দেবেন্দ্ৰ নাথ আচাৰ্য	২৫'০০
২৬।	অসীমৰ যাত্ৰা	অহ : বিমলা ভাগৱতী	২০'০০
২৭।	ডিমাচাসকলৰ গীত-মাত	নগেন বৰুৱা	১২'০০
২৮।	চন্দ্ৰনাথ শৰ্মা	সম্পা : ড° বাবেল কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য	২৫'০০
২৯।	মোৰ সত্য অন্বেষণৰ কাহিনী	অহ : অসম কুমাৰ দাস	২৫'০০
৩০।	চৰাই চিনো আহক	ভিয়েন্সৰ চলিহা	১৬'০০
৩১।	পঞ্চস্তম্ভ	অহ : প্ৰভাত শৰ্মা	২৫'০০
৩২।	পাখীয়ে পাখীয়ে বং	নিকপমা মিত্ৰ	৮'০০
৩৩।	জীৱন স্মৃতি	অমিয় কুমাৰ দাস	২৫'০০
৩৪।	মেক্সিম গৰ্কি (১)	অহ : সদা মৰল	১৫'০০
৩৫।	মেক্সিম গৰ্কি (২)	অহ : সদা মৰল	১৩'০০
৩৬।	স্মৃতিলেখা	অতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকা	১৫'০০

অসম প্ৰকাশন পৰিষদ
গুৱাহাটী-৭৮১০২১

সম্পাদন সমিতি :

সক্ৰা দেৱী
মৌচুমী কোঁৱৰ
পূৰ্ণিমা শৰ্মা
লীলিকা বৰুৱা
মৃগুপৰন বৰা

সম্পাদক :

বিধান চন্দ্ৰ দেৱ

সহঃ সম্পাদক :

শ্ৰীশান্ত বৰা

সহযোগী সম্পাদক :

গৌতম কুমাৰ বৰা

বিশেষ সহযোগিতা :

অশোক বৰুৱা

বেটুপাত আৰু অংগসজ্জাত :

ধনঞ্জয় শৰ্মা

উপদেষ্টা :

কমল শৰ্মা

প্ৰকাশক :

সম্পাদক

যোগাযোগ ঠিকনা :

সামৰিকী
মাবফৎ/অধ্যাপক মানৱ চলিহা।
ন' আলি, যোৰহাট। ৭৮৫০০১

ছপাশাল :

বৰকটকী এণ্ড কোম্পানী প্ৰাঃ লিঃ
যোৰহাট-৭৮৫০০১

আমাৰ বিকা

প্ৰথম বছৰ। দ্বিতীয় সংখ্যা।

সম্পাদকীয় ॥ ২ ॥ মতামত ॥ ৩ ॥ শইকীয়াৰ শ্ৰমিক 'প্ৰীতি' ৰে 'পুতৌ' ॥ ৪ ॥

“পাৰমাৰ্গিক অস্ত্ৰ সীমিতকৰণ বিষয়ক সম্বন্ধে হৈ থকা আলাপ আলোচনা বোৰ সাম্প্ৰতিক বিশ্বৰাজনীতিৰ কোনো নতুন ঘটনা নহয়; বিৰল ঘটনা হ'ব সেই বিষয়তকৈ কাৰ্যকৰী শক্তিলৈ কপান্তৰিত কৰিব পৰা প্ৰকৃত ৰাজনৈতিক তৎপৰতাহে।” ভাৰতীয় বৈদেশিকনীতিত বিশেষ দৃষ্টিৰে আলোক পাত কৰিছে **ব্ৰজকিশোৰ শইকীয়া**। **ৰাজীৱ গান্ধীৰ মেডাচ পৰশ ॥ ৫ ॥**

“সবাতোকৈ বিপদসূচক কথাটো হ'ব যদিহে বহুজাতিক বন্দুকাৰী বোৰক অসমৰ দৰে ৰাজ্যত বিনয়োগ কৰিবলৈ দিয়া হয়, কাৰণ দেশৰ সীমান্তত এটি স্পৰ্শকাতৰ অঞ্চললৈ এনে মূলধনৰ অনুপ্ৰবেশ নতুন সমস্যাৰ উদ্ভৱ কৰাৰ আশংকা নাই কৰিব নোৱাৰি। “অসম চুক্তি” ৰ ওপৰত অৰ্থনৈতিক দৃষ্টিভঙ্গীৰে **ভূবন বৰুৱা** ৰ আলোকপাত—**অসম চুক্তি : প্ৰত্যাহা আৰু প্ৰাপ্তি ॥ ৬ ॥**

কবিতা: প্ৰভাতৰ সূৰ্য ॥ ১২ ॥ জয় ॥ ১২ ॥ আন্তৰিকতা ॥ ১৩ ॥ খুলি গ'ল সৰগৰ দুৱাৰ ॥ ১৩ ॥
পান্থপ্ৰবাদ ॥ ১৩ ॥

সংজ্ঞা নিৰ্ণয় কৰিব নোৱাৰা কাৰণেই ড° লীলা গগৈয়ে তেখেতৰ কিতাপ খনত আহোম সকলৰ ওপৰত “আহোম ধৰ্ম” জাপি দিছে বেকি?
.....গদাধৰ সিংহৰ উপদেশ বাণী বুলি কোৱা বাক্য কেইবাৰ থকা বুৰঞ্জীখন—
প্ৰকাশিতেই হওক বা অপ্ৰকাশিতেই হওক, বুৰঞ্জী খনৰ ৰচনা কাল আৰু লিখকৰ সম্ভাৱ্য পৰিচয়ৰ তথ্যপাতি ৰাজহুৱাকৈ প্ৰকাশ কৰি দিবনে? **লক্ষীনাথ ভাষুৰী**ৰ বিতৰ্কমূলক প্ৰবন্ধ—**বেলি মাৰ গ'ল** : অসম বুৰঞ্জীৰ ৰচনাত সাম্প্ৰদায়িকতাৰ সূৰ্য্যোদয় ॥ ১৪ ॥

“অসম চুক্তি” ৰ পাছতেই বলিব ধৰিছে নিৰ্বাচনী বতাহ। সকলো ৰাজনৈতিক দলৰ মাজত দেখা গৈছে নিৰ্বাচনী তৎপৰতা। আগন্তুক নিৰ্বাচন সম্পৰ্কত সকলো বিপক্ষ ৰাজনৈতিক দলৰ নেতৃবৰ্গৰ নিজ নিজ দলৰ দলীয় মতামতৰ আগন্তুক নিৰ্বাচন আৰু বিপক্ষিক মতামত ॥ ১৫ ॥

গল্প : টোপনি ভঙাৰ মেলা/জীতেন শৰ্মা ॥ ২৬ ॥ উপন্যাস : এজন মানুহৰ ভাগ্য/ধ্ৰুৱজ্যোতি বৰা ॥ ৩৮ ॥ ক্ৰীড়াংগন : খেল আৰু প্ৰচাৰ/জয়ন্ত বৰুৱা ॥ ৩৬ ॥

আমাৰ নিজস্ব প্ৰতিধি সকল : অনিল দত্ত (উঃ লক্ষীমপুৰ), দীলিপ ফুকন (তেজপুৰ),
দীলিপ মেধা (গুৱাহাটী), ৰাতুল বৰুৱা (ডিব্ৰুগড়)

সম্পাদকীয়

অসম চুক্তি : ক্ৰিয়া-প্ৰতিক্ৰিয়া

'৭১ ৰ সংগ্ৰামী সংকল্প'; '৮০ ৰ আত্মহত্যাৰে' অসম আন্দোলনে যেতিয়া '৮৪ ৰ দেওনা পাৰ হৈ' ৮৫ ত ভৰি দিলে, তেতিয়া অসমৰ সংগ্ৰামী জনতাৰ ধৰ্মনীতি সংগ্ৰামী তেজৰ গতি খুবেই মন্থৰ। বিবাজ কৰিছিল-স্ববিবতা, নিস্তৰতা আৰু উদ্যম হীনতাই। দেখা দিছিল হুবাচাব, ছনীতি, স্বার্থপৰতা আৰু স্বেচ্ছাচাৰীতাই। 'অসম চুক্তি' সম্পাদিত হয় এনে এক জটিল পৰিবেশত, সময়ৰ এই প্ৰতিকূলতাক নিৰ্দিষ্ট কৰিয়েই বোধকৰো সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থাৰ সভাপতি প্ৰফুল্ল মহন্তই মন্থৰ কৰিছিল "We have had to make compromise but we have own a victory" (ইণ্ডিয়া-টু-ডে, ১৫ চেপ্তেম্বৰ, '৮৫, পৃষ্ঠা ৪২)। গতিকে, 'অসম চুক্তি' ৰ বিভিন্ন চৰ্তৰ আধাৰত দেখা দিয়া বাক-বিভক্তা সমূহ বহুক্ষেত্ৰত যদিও ভিত্তিহীন নহয়, সময়ৰ প্ৰতিকূলতাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত প্ৰথমেই এই কথা স্বীকাৰ কৰিব লাগিব যে, শত শত শ্বহীদৰ আত্মত্যাগ আৰু অসমৰ জনসাধাৰণৰ সংগ্ৰামী সংকল্পই চুক্তি ধনৰ মাধ্যমত স্বীকৃতি লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

'চুক্তি' সম্পৰ্কে স্বাভাৱিকতে যিটো প্ৰথম প্ৰশ্নৰ উদয় হয়, সেয়া হ'ল—যি বিলাক চৰ্ত ভিত্তিত 'অসম চুক্তি' সম্পাদিত হ'ল, সেইবোৰ চৰ্ত হাজাৰ হাজাৰ মানুহৰ প্ৰাণনাশৰ আগতেই এনে ধৰণৰ চুক্তি এটা হোৱাটো সম্ভৱ নহলহেঁতেন নে? কিয়নো ইন্দিৰা গান্ধীৰ নেতৃত্বাধীন কংগ্ৰেছ চৰকাৰ আৰু বাৰ্জী গান্ধীৰ নেতৃত্বাধীন কংগ্ৰেছ চৰকাৰ নীতিগত মৌলিক পাৰ্থক্য এতিয়ালৈকে একোৱেই লক্ষিতপৰি হোৱা নাই। এই প্ৰশ্নটোৰ এক বৈজ্ঞানিক পৰ্যালোচনাৰ প্ৰয়োজন কিয়নো, এই পৰ্যালোচনাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমাৰ মনত সৃষ্টি হোৱা বন্দবোৰে কিছুমান সিদ্ধান্তৰ জন্ম দিব, যিবোৰ সিদ্ধান্ত আমাৰ আগন্তুক দিনবোৰৰ বাবে নিতান্তই প্ৰয়োজন। দ্বিতীয় প্ৰশ্নটো হ'ল—অসম আন্দোলনৰ ভয়াবহ বক্তৃষ্ণক কেন্দ্ৰ কৰি। এই কথা সৰ্বজনজ্ঞাত যে, চৰকাৰী বা বেচৰকাৰী 'প্ৰতিক্ৰিয়াশীল মহল' য'ত য'ত 'শ' 'শ' জন শ্বহীদ হ'ল, চিৰদিনৰ বাবে ঘূণীয়া হ'ল, ভাতৃঘাটী সংঘৰ্ষত বহুজনে প্ৰাণ হেৰুৱালে, পংগু হ'ল। চুক্তিখনে এই কথা স্বীকাৰ কৰাৰ লগতে উক্ত দুৰ্ভাগীয়া সকলৰ আত্মীয় বৰ্গলৈ চৰকাৰী অনুদান মঞ্জুৰ কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। কিন্তু, যি কোনো গণতান্ত্ৰিক দেশতেই যি কোনো হত্যাকাণ্ডৰ বিচাৰৰ ব্যৱস্থা আছে। কিন্তু, এই ক্ষেত্ৰত চৰকাৰী অনুদানৰহে ব্যৱস্থা কৰা হ'ল। ই ভাৰতীয় গণতন্ত্ৰৰ স্বৰূপটোক উলংঘ কৰি দেখুৱালে। সেইদৰে চিনাক্ত কৰা নহ'ল, কোন সেই 'প্ৰতিক্ৰিয়াশীল মহল'। অৰ্থাৎ অসমৰ বুকুত সেই 'প্ৰতিক্ৰিয়াশীল মহলে' এতিয়াও খোপনি পুতি আছে। ইও আগন্তুক সময়ৰ বাবে এক সতৰ্ক হবলগীয়া বিষয়।

'চুক্তি'ৰ পাছত 'বিদেশী' শব্দটোৰ ঠাই ললে সংখ্যা লঘু শব্দটোৱে। অসম আন্দোলনটো যেন সংখ্যালঘু বিৰোধী আন্দোলনহে আছিল। এতিয়া সংখ্যালঘুৰ স্বার্থৰ অনুকূলত হেনো ব্যাপক ভাবে আন্দোলনো গঢ়ি তোলা হ'ব। তাৰ পৃষ্ঠপোষকতা কৰিব হেনো তথাকথিত প্ৰগতিবাদী (?) চি. পি. এম দলকে আদি কৰি শাসকীয় বাৰ্জনীতিৰ স্বার্থতে জন্মপোৱা 'জমিয়ত উলামায়ে হিন্দ' আৰু 'জামাত-ই-ইছলামী-হিন্দ' আদি গোপীকেন্দ্ৰিক বিচ্ছিন্নতাবাদী অনুষ্ঠান সমূহে। চি. পি. এম দলে এতিয়াহে শাসক দলক (অসম চুক্তিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত) 'অগণতান্ত্ৰিক আৰু বাহ্যি বিৰোধী' হোৱা দেখা পালে। অৰ্থাৎ তেওঁলোকৰ চকুত ইমানদিন শাসক দল গণতান্ত্ৰিকেই আছিল!! এক কথাত মাক্স বাদৰ নামত চি. পি. এম দলৰ গুণামী ইমানেই স্পষ্ট যে, একমাত্ৰ ভোটৰ বাকচৰ স্বার্থত বিচ্ছিন্নতাবাদৰ লগতো আপোচ কৰিবলৈ ই দ্বিধা কৰা নাই। অসমৰ সংখ্যালঘুৰ বাবে পশ্চিম বংগৰ চি. পি. এম চৰকাৰৰ চকুত টোপনি নাই, কিন্তু নিজৰ বাৰ্জাৰ সীমান্ত কটকটীয়া ৰখাৰ ক্ষেত্ৰত খুবেই সজাগ।

(শেৰৰ পৃষ্ঠাত চাওক।)

যত্নমত

প্ৰিয় সম্পাদক,

'সাময়িকী' ৰ প্ৰথম সংখ্যা হাতত তুলি লৈ নিজকে ভাগ্যবান যেন লাগিছে। বিশেষকৈ ইয়াৰ অংগসজ্জা, ছন্দৰ প্ৰচ্ছদপট, চিন্তাগধূৰ বুদ্ধিদীপ্ত সম্পাদকীয়, অনুবাদ আৰু মৌলিক কবিতা কেইটা আৰু ডঃ চট্টোপাধ্যায় দেৱৰ চিন্তাগধূৰ প্ৰবন্ধটোয়ে যি কোনো পাঠকৰ মনত 'সাময়িকী' ৰ ভৱিষ্যত সম্পৰ্কে আশাবাদৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে। আশাকৰো' সদাজাত 'সাময়িকী' য়ে একমাত্ৰ প্ৰবীণ লেখক সকলৰ লিখনী প্ৰকাশ কৰিলে ক্ষান্ত নাথাকি অসমৰ চোকে কোনে গঢ়ি উঠা নবীন লেখকৰ লিখনীও প্ৰকাশ কৰি 'সাময়িকী' ক লক্ষ্যলৈ স্তৰৰ পাঠকৰ বাবে জনপ্ৰিয় কৰি তুলিব। সৃষ্টি ধৰ্মী বুদ্ধিনিষ্ঠ লিখনীক অগ্ৰাধিকাৰ দিলে হয়তো সাময়িকী যে সচেতন পাঠকৰ মনত বিশেষ প্ৰভাৱ পেলাবলৈ সক্ষম হ'ব। আশা ৰাখিলো—যাতে 'সাময়িকী' য়ে অসমীয়া আলোচনী জগতত এক নতুন যুগৰ সূচনা কৰিবলৈ সক্ষম হয়।

—বিপুল চন্দ্ৰ কলিতা
বৈবাগীমঠ, ডিব্ৰুগড়

সম্পাদক ডাঙৰীয়া,

প্ৰথম বছৰ প্ৰথম সংখ্যাৰ 'সাময়িকী' পঢ়ি সুখী হলো। অসমীয়া ভাষাত প্ৰকৃতৰ্থত চিন্তাশীল আলোচনীৰ জীৱন অভাৱ। আশা কৰোঁ 'সাময়িকী' সেই অভাৱ পূৰণ কৰাত যত্নৱান হ'ব।

প্ৰকৃত সত্য ঘটনা উদ্ঘাট কৰি সত্য প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ চেষ্টা কৰক। অসমত সূহ সাহিত্য পৰিবেশন কৰাত 'সাময়িকী'য়ে যথামত পদক্ষেপ লওক। প্ৰভূত আদৰ্শক সাবোণত কৰক, সফল হ'ব। ৰাজনৈতিক আফালন বাদ দিয়াটো যাতে হয় ভাবো মনোনিবেশ কৰিব। সেই বুলি ৰাজনীতি বাদ দিব নোৱাৰে। মাত্ৰ সংকীৰ্ণ দলীয় ৰাজনীতিৰ পৰিবেশনৰ আশ্ৰয় নিদিব।

—উৎপল জুপ্ৰা
খেলমাটি, যোৰহাট।

প্ৰিয় সম্পাদক,

'সাময়িকী' ৰ প্ৰথম সংখ্যা পঢ়ি আনন্দিত হলোঁ। 'সাময়িকী' ৰ সম্পাদকীয় শিতানত গোপীকেন্দ্ৰিক ভাৱমুক্তিৰ বাস্তৱ ৰূপায়ণত অগ্ৰাধিকাৰ দিয়াৰ যি প্ৰতিশ্ৰুতি দি 'সাময়িকী'ক সেইদৰে

সজাই তোলাৰ যি প্ৰচেষ্টা দেখা হৈছে। সেয়া আমাৰো কামনা 'সাময়িকী' যেন গতানুগতিকতাৰ ৰলি নহৈ নবীন প্ৰবীন সচেতন লিখকৰ ভাৱাদৰ্শ, মুকলি চিন্তা ধাৰা আৰু ভাষা সংস্কৃতিৰ সম-সাময়িক সৌধ গঢ়ি নিৰপেক্ষ ভূমিকাবে আপবাজে তাৰ কামনাৰেই পৰবৰ্তী সংখ্যা সমূহলৈ আগহেৰে বাট চাই বুলোঁ।

—নিৰ্মালেন্দু সেন
সকপথাৰ, যোৰহাট (অসম)

প্ৰিয় সম্পাদক,

এখন আলোচনী জন্ম দিয়াটো সূহ আৰু অগ্নিদৰ বিষয়। 'সাময়িকী'ৰ প্ৰথম সংখ্যা পঢ়ি হুৰামত লিখিলো।

- ১। বেটুপাতৰ মান দণ্ড বুলিবলৈ একোৱেই নাই। আলোচনীৰ বেটুপাতৰ চিত্ৰত প্ৰকৃত সাৰ মৰ্ম সোমাই থাকে।
- ২। মূল সম্পদ, বানানৰ নিৰ্ভুলতা, ছপাৰ নিৰ্ভুলতাৰ প্ৰতি, বিশেষ যত্ন লোৱা প্ৰয়োজন।
- ৩। ডঃ সুহাম চট্টোপাধ্যায় দেৱৰ পৰ্যালোচনাটি ভাল লাগিছে। জাতি বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে অসমীয়া বৃহৎ সমাজখন গঢ় দিবলৈ আপবাজিঅহা প্ৰতিজন লোক আমাৰ চিৰ নমস্।
- ৪। বহু কেইটা তথ্য গধূৰ প্ৰৱন্ধৰ সোৱাদ পালো। কিন্তু "আত্মহনন" শব্দটোৰ অৰ্থ বুজিব নোৱাৰিলো।
- ৫। অৱহেলিত অন্ধকাৰত পৰিথকা প্ৰতিভাৱান শিল্পী "মৰাই ওজাৰ" নিৰন্ধ টি মনোগ্ৰাহী হৈছে। শ্ৰীহেমাংগ বিশ্বাস দেৱৰ লেখনিৰে প্ৰতিভাৱান শিল্পী সকলক নতুন পোহৰত দাঙি ধৰি আমাক উপকৃত কৰিবলৈ ব্যক্তিগত অনুৰোধ কৰিলো।
- ৬। কবিতা কেইটাৰ ভিতৰত পাৰ্থ চাংমাইৰ "হে মহা আলোড়ন" কবিতাটি উৎকৃষ্ট হৈছে।
- ৭। ডাঃ বিকাশ বৰুৱা দেৱৰ "চলচ্চিত্ৰ" জগতৰ সমালোচনাটিও পঢ়ি ভাল লাগিল। জাতিৰ জীয়া সাহিত্য আৰু সংস্কৃতি বাইজৰ আগত উলিয়াই দিবলৈ "সাময়িকীক" যেন কৃতকাৰ্য্য হয়।

উপেন চন্দ্ৰ বৰা
মৰ্গাওঁ

শইকীয়া শ্ৰমিক 'প্ৰীতি' নে 'গুতো'?

—ভগীৰথ কবন

মুখ্যমন্ত্রী শইকীয়াই ঘোষণা কৰিলে চাহ বনুৱা স্কুলীয়া ছাত্ৰ ছাত্ৰী সকলৰ বাবে সাজ পোচাকাকে আদি কৰি বিনামূলীয়া কৈ হুপৰীয়া আহাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ঘোষণাটো ব্যাপক ভাবে প্ৰচাৰ কৰা হ'ল। শইকীয়াৰ শ্ৰমিক প্ৰীতিয়ে সকলোৰে দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলে। কিন্তু কাৰো দৃষ্টি গোচৰ নহল সেই প্ৰীতিৰ নাটকীয় দিশটো। যিটো লক্ষ্য কৰিলে চাহ শ্ৰমিক সকলৰ ব্যাপক সমস্যাসলীৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত, 'শ্ৰমিক প্ৰীতি' হওক চাহি 'শ্ৰমিক পুতো' হৈ হয় গৈ।

অসম চৰকাৰে চাহ বাগিছাৰ চিলিং মাটিবোৰ বাগিছাৰ মালিক সকলক ঘূৰাই দিয়াৰ সিদ্ধান্ত লয়। এই উপলক্ষে চৰকাৰে এখন চাহ কমিটি ও গঠন কৰে। এই সিদ্ধান্তৰ মূলভে হ'ল চাহৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰা। তাৰ বাবে প্ৰয়োজন অধিক ভূমি। একে সময়তে চাহ শ্ৰমিক সকলৰ কৰণ পৰিণতিটো লক্ষ্য কৰিব লগীয়া। যি শ্ৰমিক সকলৰ অৰ্থেই হৈছে অধিক উৎপাদনৰ অন্যতম প্ৰধান চৰ্ত। অধিক উৎপাদন সকলোৰে যিচাবে। কিন্তু উৎপাদন সাৰ্থকতা মৰ্য্যক বৰ্তনৰ ওপৰতহে।

চৰকাৰী পৰিসংখ্যা বিভাগৰ মতে ১৯৫৫-৫৬ চনত অসমত চাহখেতি কৰা মুঠ মাটিৰ পৰিমাণ ১৫৬৭৫০ হেক্টৰ আৰু চাহপাত উৎপন্ন হয় ১৬৭৭ লাখ কিলোগ্ৰাম। ১৯৬৫-৬৬ চনত সেই চাহখেতিৰ মাটি কালি বাঢ়ি হ'ল গৈ ১৭২৩০৫ হেক্টৰ আৰু চাহপাত উৎপন্ন হ'ল ১৮৯২ লাখ কিলোগ্ৰাম। আকৌ, ১৯৭৫-৭৬ চনত মাটিৰ পৰিমাণ হয় গৈ ১৮৯৩৩৮ হেক্টৰ আৰু চাহ উৎপন্ন হয় ২৭৬৩ লাখ কিলোগ্ৰাম। সেই দৰে ১৯৭৯-৮০ চনত চাহখেতিৰ মাটি কালি হয় ১৯৯৪৪১ হেক্টৰ আৰু উৎপাদিত চাহপাতৰ পৰিমাণ ৩০৬৪ লাখ কিলোগ্ৰাম। অন্যহাতেদি, একেই পৰিসংখ্যা বিভাগৰ মতে ১৯৫৫-৫৬ চনত চাহ বাগিছাবোৰত স্থায়ী বনুৱা আছিল ৪৪২০০০ জন। ১৯৬৫ ৬৬ চনত হয়গৈ ৪৯০৮৯২ জন, আকৌ ১৮৭৫-৭৬ চনত হ্ৰাস পাই হয় গৈ ৪৩১৭৪৮ জন। সেইদৰে ১৯৭৯-৮০ চনত মুঠ

বনুৱাৰ সংখ্যা হয় ৪৪২০০০ জন, অৰ্থাৎ ১৯৫৫-৫৬ চনৰ মুঠ বনুৱা সংখ্যাৰ সমান।

গতিকে, পৰিসংখ্যাৰ পৰা দেখা যায়, ভূমি পৰিমাণ বাঢ়িছে উৎপাদনো বাঢ়িছে, কিন্তু শ্ৰমিকৰ সংখ্যা বঢ়া নাই। অৰ্থাৎ দীৰ্ঘ দিন ধৰি শ্ৰমিক সকলৰ পৰা অধিক শ্ৰম আদায় কৰি কম খৰচত অধিক মুনাফা ঘটাব প্ৰক্ৰিয়া চলিয়েই আহিছে। সেই দৰে শ্ৰমিকৰ উপাৰ্জনো বঢ়া নাই। কিন্তু, শ্ৰমিক পৰিয়ালৰ জনসংখ্যা স্বাভাৱিক ভাবেই বৃদ্ধি পাই আহিছে। গতিকে, এনেক্ষেত্ৰত শ্ৰমিক সকলৰ দুৰ্বাগ্ৰস্ততাই কি জটিল ৰূপ ধাবলৈ কৰিব পাৰে সেয়া সহজেই অস্বপ্ন। কিন্তু চৰকাৰে চাহ বনুৱা সকলৰ সমস্যাৰ সমাধান হুজু বিচাৰি পালে, চাহ-বনুৱা স্কুলীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ জলপানি দিয়া আৰু হুপৰীয়া আহাৰ যোগান ধৰাৰ মাৰ্গত। এইবোৰ দিশ শ্ৰমিক সংঘ সমূহৰ দৃষ্টি গোচৰ নহয়, বৰং এইবোৰৰ পৃষ্ঠপোষকতা কৰা বুলিয়েই ক'ব লাগিব।

আইন মতে বনুৱা সকলক বনাচ দিয়া হয় মালিক পক্ষৰ মুঠ লাভৰ ৮-৩০ শতাংশ। লাভৰ পৰিমাণ যিমানেই নেবাচক কৰি বনাচৰ পৰিমাণ একেই থকা দেখা যায়। আকৌ, সেইখিনি পাবলৈও সময় সময়ে হুজু-বাগৰ কৰিবলগাহে হয়। এতিয়া প্ৰশ্ন হল শ্ৰমিক সকলৰ এই দুৰ্বাগ্ৰস্ততা যত্বেও, ১৯৭২ চনৰ চিলিং আইন কাৰ্য্যকৰী হোৱাৰ পাছত যিবোৰ চিলিং অধীকৃত মাটি চাহ শ্ৰমিক সকলক দিয়া হৈছিল, সেই মাটি খিনি পুনৰ মালিক পক্ষলৈ হস্তান্তৰিত কৰাৰ অৰ্থ কি? অধিক উপাদান নে উৎপাদনৰ নামত শোষণ?

ভাৰত ৰেপ্তাৰেণ্ট

একমাত্ৰ তৃপ্তিদায়ক ভোজনালয়
(ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগম আস্থানৰ কাষত)

গোলাঘাট। আজম

ৰাজীৱ গান্ধীৰ মেডাচ্ গৰশ

—ব্ৰজকিশোৰ শইকীয়া।

কোনো এক ৰাজ্যৰ বৈদেশিক নীতিৰ মাজত সেই ৰাজ্যৰ আভ্যন্তৰীণ অৱস্থাটোৰে এটা ধাৰাবাহিক ৰূপ দেখিবলৈ পোৱা যায়। এই অৰ্থত প্ৰধানমন্ত্ৰী ৰাজীৱ গান্ধীৰ প্ৰথম বিদেশ ভ্ৰমণ (মে আৰু জুন, ১৯৮৫) আজিৰ ভাৰতীয় ৰাজ্যৰ চৰিত্ৰটোৰ সম্যক প্ৰতিফলন বুলিব পাৰি। অৱশ্যে এটা কথা ঠিক যে আভ্যন্তৰীণ অৰ্থাৎ জাতীয় ক্ষেত্ৰত ৰাজনীতিৰ স্বিধৰে নিজস্ব অন্তৰ্নিহিত বৈশিষ্ট্য আছে, সেইদৰে আন্তৰ্জাতিক ৰাজনীতিৰো আছে নিজা বৈশিষ্ট্য, সমস্যা আৰু ৰূপ; কোনো

এক ৰাজ্যৰ ভূমিকাও আপাততঃ এই লজিকৰ বাদ দি সজিয় নহয়।

ভাৰত গোষ্ঠীনিৰপেক্ষ জোটৰ ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ মুৰব্বী। ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী গোষ্ঠীনিৰপেক্ষ জোটৰ চেয়াৰমেন। প্ৰধানমন্ত্ৰী ৰাজীৱ গান্ধীৰ বিদেশ ভ্ৰমণ—বিশেষকৈ দুই বৃহৎ শক্তিৰ কৰ্ণধাৰ সকলৰ লগত কৰা তেওঁৰ আলোচনা, গোষ্ঠী নিৰপেক্ষ আন্দোলনৰ ঘোষিত লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যবোৰৰ লগত কিমান সংগতিপূৰ্ণ হ'ল সেই সম্পৰ্কত প্ৰতিষ্ঠানিক প্ৰচাৰমাধ্যম আৰু অধিকাংশ সংবাদপত্ৰৰ ক্ষেত্ৰত লক্ষ্য কৰা গ'ল এক বিস্ময়কৰ নিস্তৰ্গতা। বৰং ৰাজীৱ গান্ধীৰ ৰাজনৈতিক ভবিষ্যতৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰা আন্তৰ্জাতিক ভাবমূৰ্ত্তিটো দেখুৱাব খোজা হ'ল তেওঁৰ সাৱধানী "শ্ব" মেন্শ্বিপ"ৰ বাহুৰ দি।

প্ৰধানমন্ত্ৰী গৰাকীয়ে তেওঁৰ সমগ্ৰ ভ্ৰমণকালছোৱা এক ছিদ্ৰহীন নিৰাপত্তামূলক ব্যৱস্থা বা পহৰাব মাজত পাব কৰিব লগা হ'ল। তাৰ লগে লগে কূটনৈতিক আপায়নৰ হৈ-চৈত পৰিবেশ বমনীয় হৈ উঠিল। দেখা গ'ল তৰুণ প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে আধুনিক কূটনীতিৰ প্ৰায়খিনি কাণ্ডা ৰপ্ত কৰিছে প্ৰদৰ্শন কৰিছে কূটনীতিৰ 'ৰাজীৱ ষ্টাইল'। পিছে দেখা পোৱা নগ'ল কোনো তাৎপৰ্যপূৰ্ণ জাতীয় বা আন্তৰ্জাতিক প্ৰশ্নত অৰ্থবহ কূটনৈতিক সাফল্য বা বলীষ্ঠ বক্তব্য, য'ত আছিল নতুনত্ব। শেষত, দেখা গ'ল ছোভিয়েট আৰু মাকিন—দুয়োটা বৃহৎ শক্তিৰ পৰা একেই গোষ্ঠীনিৰপেক্ষতা, একেই সহযোগিতা, একেই বিশ্বশান্তি আৰু সাম্ৰাজ্যবাদবিৰোধী আশ্বাস।

শান্তিৰ পক্ষে বাঢ়ি অহা বিশ্বজনমতৰ হেঁচা, 'ষ্টাৰ বাৰ্চ'ৰ দৰে বিকল্প সমৰ সজ্জাৰ প্ৰচুৰ সন্ধান, তৃতীয় বিশ্বৰ মাজত সবল হৈ অহা সহযোগিতা, বহুকেন্দ্ৰিক বিশ্ব অৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থাৰ ফলস্বৰূপে সৃষ্টি হোৱা পৰিস্থিতি—ইত্যাদি ঘটনাৰ প্ৰতিক্ৰিয়া হিচাপেই মস্কো-বাৰ্চিংটনৰ মাজত নিৰন্তৰকৰণ বা পাবমানবিক অঙ্গ সীমিতকৰণ বিষয়ক সন্ধানে হৈ থকা আলাপ আলোচনাবোৰ সাম্প্ৰতিক বিশ্ব ৰাজনীতিৰ

কোনো নতুন ঘটনা নহয়; বিবল ঘটনা হ'ব সেই বিশ্বমতক কাৰ্যকৰী শক্তিলৈ অপমানিত কৰিব পৰা প্ৰকৃত ৰাজনৈতিক তৎপৰতাহে।

সাম্ৰাজ্যবাদ বিৰোধী বৈপ্লবিক মিত্ৰতাৰ জোঁত তৃতীয় বিশ্ব দেশবোৰক বান্ধ খুৱাব পৰা আৰু দ্বিতীয় বিশ্ব দেশবোৰক সঠিকভাৱে প্ৰভাৱিত কৰিব পৰা ৰণনৈতিক আৰু উদ্যোগৰ অবিহনে বিশ্বৰাজনীতি নিৰ্ভৰশীল হৈ থাকিব দুই বৃহৎ শক্তি আৰু অন্যান্য নবোদিত বিশ্ব অৰ্থনৈতিক শক্তিবোৰৰ ওপৰত; মানুহৰ যুদ্ধ বিতীক্ষিতাৰ বিকৃত মনস্তত্বক উঠি কৰি যুদ্ধবিৰোধী কূটনৈতিক তৎপৰতাৰ অন্তহীন চাতুৰ্যৰে মানুহৰ ভৱিষ্যতক লৈ অন্তহীন হুলাও আৰু বাস্তৱ যুদ্ধ—এয়ে হ'ব য'ত শেষ কথা।

সাম্ৰাজ্যবাদী শক্তিবোৰৰ মাজৰ বৰ্দ্ধিত দ্বন্দ্ব দৰাচলভে তৃতীয় বিশ্ব দেশবোৰৰ বস্তুগত বিকাশ আৰু গণবিকল্পতাবেই ফলশ্ৰুতি, যদিও সাম্ৰাজ্যবাদৰ মৌলিক দুৰ্বলতাবোৰৰ অন্যান্য কাৰণে আছে। তৃতীয় বিশ্ব দেশবোৰে আজি আন্তৰ্জাতিক মঞ্চত মাথো পাত্ৰ চৰিত্ৰ নহয়। তথাপিও তৃতীয় বিশ্ব দেশবোৰ চূড়ান্ত অৰ্থত সাম্ৰাজ্যবাদৰ কবলৰ পৰা মুক্ত নহয়— জাতীয় অৰ্থনীতিত প্ৰতিষ্ঠিত সাম্ৰাজ্যবাদৰ বিৰাট নিয়ন্ত্ৰণ আৰু বন্ধমূল বন্ধনশীল ৰাজনৈতিক ধ্যানধারণাবোৰৰ উপৰিও পৰিৱৰ্তিত অৱস্থাৰ লগে লগে খাপ খুৱাই বৈচিত্ৰ্যময় নীতি নতুন ৰূপ আৰু পদ্ধতিত সাম্ৰাজ্যবাদৰ প্ৰভাৱে আজিও তৃতীয় বিশ্বক তাৰ হাতোৰাৰ পৰা এৰি দিয়া নাই। গতিকেই দুই বৃহৎ শক্তিকে ধৰি সাম্ৰাজ্যবাদী বাস্তৱমুহুৰ বিশ্ব-ৰাজনীতিত যিদৰে নিজস্ব একক ভূমিকা সাব্যস্ত কৰাৰ শক্তি আছে, তৃতীয় বিশ্ব ৰাষ্ট্ৰবোৰৰ কিন্তু কেবল উমৈহতীয়া ভূমিকা সাব্যস্ত কৰাৰ ক্ষমতাহে আছে। তৃতীয় বিশ্বৰ মাজত এই উপলব্ধি ইতিমধ্যেই এক শক্তিশালী প্ৰক্ৰিয়া হিচাবে গঢ় লৈ উঠিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে।

দ্বিতীয় মহাসমৰৰ পিচত নতুন আন্তৰ্জাতিক পৰিস্থিতিত সাম্ৰাজ্যবাদৰ ৰাজনৈতিক আৰু নব্য ঔপনিবেশিক বিশ্ব পৰিকল্পনাৰ প্ৰয়োজনৰ আধাৰত বিভিন্ন আন্তৰ্জাতিক শিবিৰ আৰু ষাটবোৰ সাম্ৰাজ্যবাদৰ ছদ্মধাৰাতে গঢ়ি উঠে।

তাৰ লগে লগে সাম্ৰাজ্যবাদী প্ৰভুত্বৰ লগত থকা তৃতীয় বিশ্বৰ সংঘাতৰ বাস্তৱ আদিভূমিত গোপীনিবপেক আন্দোলনৰ

দৰে প্ৰৱণতাই গঁজালি মেলে—তাত নেতৃত্ব দিয়ে ভাৰতৰ দৰে ৰাষ্ট্ৰবোৰে, যিবোৰ ৰাষ্ট্ৰৰ থাকে এটি আপাত-স্বাধীন চৰিত্ৰ আৰু এটি আপাত গণতান্ত্ৰিক ঐতিহ্য আৰু আনুষ্ঠানিকতা। এনে কৌশলী নিৰপেক্ষ প্ৰৱণতাই শেষ বিচাৰত সাম্ৰাজ্যবাদৰ স্বাৰ্থকে সেৱা কৰিবলৈ বাধ্য হয়—কাৰণ ই স্বাভাৱিক সাম্ৰাজ্যবাদ বিৰোধী ধাৰা নহয়। (৭)

সাম্ৰাজ্যবাদী নিয়ন্ত্ৰণ আৰু আধিপত্যবাদ বিৰোধী কাৰ্যসূচী আৰু কিছু পদক্ষেপসহ প্ৰকৃত সাম্ৰাজ্যবাদ বিৰোধী গোপী-বন্ধতা আংশিকভাৱে হলেও সাম্প্ৰতিক কাজত তাৎপৰ্যপূৰ্ণ ঘটনা হিচাপে প্ৰত্যক্ষ কৰা যায়। (৮)

বেগম—গৰ্ব্বকৰ যুদ্ধবিৰোধী ভণ্ডামি আৰু অৰ্থনৈতিক সহযোগিতাৰ বিস্মৃত আলিঙ্গনত গোপী নিৰপেক্ষ ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ আজসমৰ্পণ—আন্তৰ্জাতিক ৰাজনীতিৰ ইও এক ভণ্ডামি।

পাকিস্তানলৈ মাৰ্কিন সমৰাজ্ঞ সৰবৰাহৰ বিষয়টো প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে বিশেষ এজেকুৱাকৈ লয়। যদিও মাৰ্কিন প্ৰশাসনে এই বিষয়ত মাৰ্কিন নীতি ক্ষুন্ন হবলৈ নিদিলে, ৰাজ্যিক গাঞ্জীয়েও বৰ তৎপৰতাৰে ভাৰতৰ উদ্বিগ্নতা ব্যক্ত কৰি দেখুৱাবলৈ নাপাহৰিলে। ভাৰতবৰ্ষ আৰু পাকিস্তান দুয়োখন ৰাষ্ট্ৰৰ শাসকবৰ্গই যোৱা ৩৮ বছৰ ধৰি বৈদেশিক নীতি বিষয়ক এই কূটনৈতিক অৱস্থানক অৰ্থাৎ ৰাৰ চাইক'চিটোক আভ্যন্তৰীণ সংকটৰ বৈদিকা ব্যবস্থাৰ ব্যৱহাৰ কৰি আহিছে যিটো এহাতেদি দাম্প্ৰদায়িকতাবো উৎস। দুই ৰাষ্ট্ৰৰ মাজত সৰ্বাঙ্গীন সন্ধান-সম্প্ৰীতিৰ কথা তেওঁলোকে কল্পনাও কৰিব নোৱাৰে। অন্যান্য প্ৰতিবেশী ৰাষ্ট্ৰৰ লগত সম্পৰ্কৰ বিকাশ ঘটোৱাটোও শাসক-বৰ্গৰ ভিত্তকৰা অৱস্থান আৰু চৰিত্ৰৰ পৰিপন্থী; পাকিস্তানত গণতন্ত্ৰ বোহোৱা কৰাৰ উদাহৰণটো দেখুৱাই নিজে কিমান গণতান্ত্ৰিক আৰু ধৰ্মনিৰপেক্ষ তাক প্ৰমাণ কৰাৰ প্ৰচেষ্টাৰ কথা নকলোৱেইবা! মুঠতে এইবোৰ চকাৰ বাবেই পাকিস্তানী প্ৰমাণ অৱতাৰণাৰ এনে আকৰ্ষণীয় কূটনীতিপৰাৱণতাৰ প্ৰয়োজনটো আছে।

'সম্ৰাসবাদ'—'শিখ সম্ৰাসবাদ' বুলি যিটোক চৰকাৰী ভাষাত অভিহিত কৰা হৈছে—আৰু ভাৰতৰ সাৰ্বভৌমত্বৰ প্ৰতি ভাবুকিৰ বিষয়টোকো পাকিস্তান আৰু প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ নিৰাপত্তাৰ অজুহাতত আন্তৰ্জাতিক পৰ্যায়লৈ অৰ্থাৎ সমাধানৰ সুদূৰ পৰাহত সীমালৈ

লৈ যোৱা হ'ল। অৰ্থত তাক জনদাতী আমাৰে জাতীয় ৰাজনীতি।

জাতীয় ঐক্যৰ বাবে কোনটো প্ৰয়োজন: পাজ্জাৰী ৰাইজৰ মনঃপুত হোৱাকৈ বস্তুগতভাৱে 'পাজ্জাৰ সমস্যা'ৰ সমাধান কৰানে, আন্তৰ্জাতিকভাৱে উগ্ৰপন্থীৰ কাৰ্যকলাপৰ নামত শিখ ৰাইজৰ আহত মৰ্যদাক পৰ্যুদন্ত কৰা? গণমত সাপেক্ষে সমস্যাৰ উৎস-বোৰৰ ক্ষেত্ৰত কাৰ্যকৰী জাতীয় নীতি প্ৰণয়ন কৰা নে আমোলাতান্ত্ৰিক মেজাজত দাবী বা ইচ্ছাভিত্তিক বৈঠক কৰি 'এটা মীমাংসাত' আহিবলৈ চেষ্টা চলাই যোৱা? ৰাজ্যিক বাৰসায় বুদ্ধিৰ পিচৰ পদ্ধতিবোৰৰে প্ৰয়োজন আছে। পাজ্জাৰ প্ৰশ্নত তাকে দেখা গ'ল; দেখা গৈছে অসম প্ৰশ্নতো।

মুঠতে সম্ৰাসবাদেই হওক বা খোৱাপানীৰ ভাগবটোৱাৰা কৰাই হওক—ৰাষ্ট্ৰীয় বিকলতাৰ পৰিমাণ বহুগুণে গধুৰ হৈ পৰিছে; সামূহিক চুক্তি বা পেকেজডলৰ জগলত গণতান্ত্ৰিক প্ৰক্ৰিয়াবোৰৰ লগতে জাতীয় একাত্মবোধটোও হৈ পৰিছে প্ৰম্ভবোধক।

সমগ্ৰ স্বাধীনোত্তৰ কালছাৱাত বৈদেশিক পুঞ্জিৰ উপ-যোগী কৰি ধাপে ধাপে প্ৰস্তুত কৰি তোলা পথাৰখন এতিয়া বহুমুখী লুণ্ঠনৰ বাবে সৰাতোকৈ বঢ়িয়া হৈ পৰিছে; বতৰ এতিয়া ফবকাল। এই ফবকাল বতৰৰ বেঙনী আচাৰ খাই পৰিছে ৰাজ্যিক বহু-জাতিক ভ্ৰমণকালত সম্পাদিত দ্বিপাক্ষিক চুক্তি-বোৰত। (১০)

২০০১ চনৰ ৰ'দালিৰ পোহৰত ভাৰতৰ ৭০ কোটি ঋণদায়কগ্ৰস্ত জনতাৰ দুখলৈ অনা হৈছে আমাৰ আত্মশক্তিহীন, নিৰ্ভৰশীল, আওগৰীয়া শিপ্পায়নৰ প্ৰক্ৰিয়াটোক আধুনিক প্ৰযুক্তি আৰু বিত্তীয় সাহায্যৰে ওপচাট দিবলৈ লোকপন দৃষ্টিৰে প্ৰভীক্ষা কৰি ধকা বিদেশী ঋণিয়ালবোৰৰ প্ৰতি-শ্ৰুতি বাণীৰে। (১১)

আধুনিক ভাৰতৰ প্ৰাণশক্তিৰূপ, ক্ৰম, মুহু, গণভিত্তিক শিল্পায়নৰ সমৰখনত সেনাপতিত্ব যৰণ কৰিবলৈ অক্ষম হোৱা ভাৰতৰ শাসকবৰ্গই এতিয়া তাৰ ৩৮ বছৰীয়া স্ব-বিৰোধীতাৰ ঐতিহ্যটোক বৈধ কৰিবলৈ গৈ নুন্যতম সংস্কাৰ বা প্ৰগতিশীলতাৰ কথাও নোকোৱা হ'ল। নীতিবিবৰ্জিত

ব্যৱহাৰিকতা, ৰাজনৈতিক সুবিধাবাদ আৰু মীমাংসাবাদৰ পথ হৈ পৰিল ইয়াৰ মৌলিক পথ।

এয়াই আমাৰ জাতীয় অৱস্থা— এনেকুৱাই ভাবে ধাৰাবাহিকতা স্বৰূপ বৈদেশিকনীতিৰ তথাকথিত 'স্বাধীন সত্তা'।

[টোকা]

(১) মেডাচ— প্ৰাচীন ৰূপকথাৰ নায়ক; যাৰ স্পৰ্শত যিকোনো বস্তু মোগত পৰিণত হৈছিল বুলি প্ৰবাদ আছে।

(২) লজিক— উৰ্দ্ধশালী— এই অৰ্থত শব্দটো ইয়াত ব্যৱহাৰ কৰা হোৱা নাই। প্ৰকৃতিৰ অন্তৰ্নিহিত নিয়মেই সমুদ্ৰত জোৱাৰ-ভাটাৰ তুলি কৰে। তথাপি সমুদ্ৰপৃষ্ঠলৈ চাই থাকিলে জোৱাৰ-ভাটা অংক চৌবোৰে 'নিজস্ব' নিয়মতে সক্ৰিয় হৈ সমুদ্ৰপৃষ্ঠ বচনা কৰিছে; আৰু প্ৰলয় তথা ভাব-সাম্যৰ সৃষ্টি কৰিছে— এনে ব্যাখ্যা পোৱা যায়। আন্ত-ৰ্জাতিক ৰাজনীতিও বোধহয় সমুদ্ৰপৃষ্ঠৰ দৰে কুটিল আৰু হৃদবেশী।

(৩) খ মেনশ্বিপ— মঙ্গলতা আৰু চটকদাৰিতাৰ ব্যৱসায়িক সমন্বয়। পেৰীত অস্থিত ভাৰত উৎসৰ আদি ঘটনা উল্লেখ কৰাৰ পৰা বিবত থকা হ'ল। কাৰণ সেইবোৰে নতুনকৈ একোকে প্ৰমাণ নকৰে।

(৪) তৃতীয় বিশ্ব— বিশ্ব পৰিস্থিতিৰ সৰ্বাপেক্ষা বৈজ্ঞানিক বিচাৰ ৰূপে মাও জে ডং নিৰ্দেশিত তিনিবিধ বিভাজন-ভিত্ত প্ৰণিধানযোগ্য।

কচ-মাৰ্কিন এই দুটা অতি বৃহৎ শক্তিক লৈ প্ৰথম বিশ্ব, পশ্চিম ইউৰোপীয় দেশবোৰ আৰু জাপান আদি অতি চহকী ৰাষ্ট্ৰকেইখনক লৈ দ্বিতীয় বিশ্ব আৰু বাদবাকী সমস্ত দেশেই তৃতীয় বিশ্বৰ অন্তৰ্গত।

(৫) সহযোগিতা— আমাৰ দেশত সাধাৰণ ভাৱে সহ-যোগিতা বুলিলে বুজা যায় দুৰ্বল অৰ্থনীতিৰ ওপৰত

কৰ্তৃত্ববিস্তাৰ কৰিবলৈ শক্তিশালী কোনো অৰ্থনৈতিক শক্তি বা বাস্তৱ অনুসৃত এক অৰ্থনৈতিক প্ৰক্ৰিয়া পিছে তৃতীয় বিশ্বত সম্প্ৰতি সম্পূৰ্ণ সুকীয়া অৰ্থত সহযোগিতাৰ ধাৰণাই বিকাশ লাভ কৰিছে। যেনে—দক্ষিণ — দক্ষিণ সহযোগিতাৰ ধাৰণা। এনে অৰ্থনৈতিক সহযোগিতাই সাম্ৰাজ্যবাদী কৰ্তৃত্বৰ প্ৰত্যাহ্বান জনাব পৰাকৈ অৱস্থান নিৰ্গম কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তৃতীয় বিশ্বৰ দেশবোৰৰ সমন্বয়সাধনাৰ বেগিকা বাজ- নৈতিক শক্তি হিচাপেই কাম কৰিব পাৰে।

(৭) বহুকেন্দ্রিক বিশ্ব—অৰ্থনৈতিক কাৰ্যকলাপ আৰু নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত পূৰ্বৰ দ্বিমেক (bipolar) বিশিষ্ট অৱস্থাৰ বিপৰীতে সম্প্ৰতি বহুবোৰ কেন্দ্ৰ সমানে গুৰুত্বপূৰ্ণ হৈ পৰিছে। যেনে জাপান, মধ্যপ্ৰাচ্য, পশ্চিমইউৰোপ, লেটিন আৰু মধ্য আমেৰিকা আদি। এনে অৱস্থাই আন্তৰ্জাতিক সম্পৰ্কৰ ক্ষেত্ৰত সুদূৰ প্ৰসাৰী প্ৰভাৱ পেলাইছে।

(৭) বিনিয়োগযোগ্য পুঁজি, বাণিজ্য, প্ৰযুক্তি ইত্যাদি প্ৰায় প্ৰতিটো বিভাগতে চহকী সাম্ৰাজ্যবাদী বাস্তবোৰৰ চৰ্ত তৃতীয়বিশ্বৰ বাবে একেবাবে প্ৰতিকূল। অন্যথাহেদি তৃতীয় অৰ্থনৈতিক গাথনিটোৱেই এনে বাস্তৱ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। এনে অৱস্থাত তৃতীয় বিশ্বৰ দেশবোৰৰ মাজত “সমূহীয়া আত্মনিৰ্ভৰশীলতা”, অৰ্থনৈতিক সহযোগিতা, পুৰণা। অৰ্থ- নৈতিক ব্যৱস্থাৰ বিপৰীতে ‘নতুন অৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থা’ গঢ়ি তোলা (কানকুন বৈঠক) নতুনদিল্লী আন্দোলন-৮২ আদি স্মৰ্তব্য। সম্পদৰ উৎসবোৰ মুক্ত কৰাৰ বাবে জাতীয় পদ- ক্ষেপ লোৱা ইত্যাদি ধ্যান ধাৰণা আৰু বাণিজ্য, প্ৰযুক্তি, মুদ্ৰা, বিত্ত আদি বিষয়ত আঞ্চলিক, আন্তঃআঞ্চলিক বা উপ-আঞ্চলিক স্তৰত তৃতীয়বিশ্বত অৰ্থনৈতিক সহযোগিতাৰ সংগঠন সমূহৰ সংখ্যা আৰু মূল্য বাঢ়ি যোৱাৰ লগে লগে ইয়াৰ হস্তক্ষেপ বৃদ্ধি পাইছে। অৱশ্যে ই এতিয়াও সামগ্ৰিক বা নিয়ন্ত্ৰক অৱস্থানলৈ যাব পৰা নাই। তৃতীয়- বিশ্বৰ এই বলীষ্ঠ কণ্ঠস্বৰেই একমাত্ৰ আশাৰ দুৰ্গতি। ইয়ে প্ৰকৃত সাম্ৰাজ্যবাদ বিৰোধী ধাৰা।

বিপৰীতে ভাৰতবৰ্ষ ক্ৰমশঃ বেছি বেছি কৈ সাম্ৰাজ্য- বাদৰ নাগপাশত বন্দী হৈ পৰিছে।

(৮) বাণিজ্যৰ ক্ষেত্ৰত তৃতীয়বিশ্বৰ পাৰস্পৰিক সহযোগিতা আৰু সম্পৰ্ক উল্লেখযোগ্য ধৰণেৰে বাঢ়িছে।

মুদ্ৰা আৰু বিত্ত যোগানৰ ক্ষেত্ৰতো উন্নয়ন ন্যাস পৰ্যন্ত গঢ়ি উঠিছে যাৰ চৰ্তবোৰ আই.এম.এফ. আদিভেদে বহুগুণে অনুকূল। শ্ৰম আৰু প্ৰযুক্তিগত সহযোগিতাও বাঢ়িছে; অপেক (OPEC) ৰ দৰে সংগঠনবোৰে তৃতীয় বিশ্বৰ স্বাৰ্থত যথেষ্ট অৰিহনা যোগাইছে। এইবোৰৰ পৰিসৰ বৰ্ধিত আন্তঃ- জাতিক বা তেনেপৰ্যায়ৰ হৈ উঠা নাই, এইবোৰে সাম্ৰাজ্য- বাদৰ বিৰুদ্ধে বাজনৈতিক অৰ্থনৈতিক সক্ৰিয়তা বঢ়োৱাত অৱদান ৰাখিছে।

(৯) কিছুমান দীৰ্ঘদিনীয়া আনুসঙ্গিক দাবি উপযুক্ত অৰ্থাৎ মোটামুটি সুবিধাজনক সময়ত মীমাংসা কৰাটো এখন চৰকাৰ টিকি থকাৰ আৰু বিশ্ব সহযোগিতা অৰ্জন কৰাৰ বাবে অপৰিহাৰ্য্য হৈ উঠে।

(১০) অসমকক্ষ বাণিজ্যিক চৰ্ত স্বগৰ্ভেৰ ভিত্তিত ভাৰত চৰকাৰে সম্পাদিত কৰা জাতীয় স্বাৰ্থ বিৰোধী চুক্তিবোৰৰ সবিশেষ দেশবাসীয়ে নাজানে। সেইবোৰ top state secret বা সৰ্বোচ্চ বাস্তৱ গোপনীয়তা।

(১১) “তৃতীয় বিশ্বৰ দেশবোৰে অৰ্থনৈতিক স্বাধীনতা আহৰণ কৰিব পৰাকৈ নিজ নিজ জাতীয় অৰ্থনীতিবো বিকাশ সাধন কৰিব লাগিব। ..... অৰ্থনৈতিক স্বাধীনতা- ইহে সৰ্বস্বত্বমতক নিৰাপদ আৰু সুদৃঢ় কৰে”-

ছিব আংছৱান—চীনৰ আন্তৰ্জাতিক বিশেষজ্ঞ

‘সাময়িকী’ৰ এজেন্সি সম্পৰ্কীয়

- ২৫% কমিচন এজেন্সি সমূহৰ।
- ১০ কপিৰ তলত এজেন্সি অনুমোদিত নহয়।
- ১০ কপি বা ততোধিক কপিৰ বাবে কুৰি টকা আমানত ৰাখিব লাগিব।
- ডাক যোগে পঠোৱা V.P.P. গ্ৰহণ নকৰিলে এজেন্সি ৰাভিল কৰা হ’ব আৰু আমানত ধন বাজেয়াপ্ত কৰা হ’ব

‘সাময়িকী’ৰ নিয়মীয়া গ্ৰাহক হওঁক

বছৰেকীয়া গ্ৰাহক বৰঙণি—২২*০০ টকা
(ডাক খৰচ আমিয়ে বহন কৰিম)

অৰ্থনৈতিক প্ৰসঙ্গ

অসম চুক্তি :

প্ৰত্যাশা আৰু প্ৰাপ্তি

—ভুবনবৰুৱা

অসম চুক্তি সম্পাদনে ৰাজ্যখনৰ সৰ্বভ্ৰতে স্বাভাবিকতে সৃষ্টি কৰিছে উল্লাসৰ পৰোভাৱ। আন্দোলন সমাপ্তিৰ আনুষ্ঠানিক ঘোষণাই সকলোৰে মনলৈ দীৰ্ঘদিনৰ অস্বস্তিকৰ অৱস্থাৰ অন্তত আনিছে সকাহৰ ভাব। লগে লগে আন্দোলনৰ সতে জড়িত বহুজনৰ মনলৈ নানা প্ৰশ্ন আহিছে : কাকতে পৰাই সম্পাদিত, সৰেৰে ঘোষিত এই চুক্তিয়ে অসমৰ আৰ্থ-সামাজিক জীৱন আচ্ছন্ন কৰি ৰখা সমস্যা সমূহৰ ফলপ্ৰসু সমাধান ঘটাবনে? দীৰ্ঘদিন শ্ৰম ত্যাগেৰে চলা আন্দোলনৰ বিনিময়ত সদ্য সমাপ্ত চুক্তিয়ে আমাৰ প্ৰত্যাশা কিদৰে পূৰাব? এই চুক্তিয়ে আমাৰ নাৰ্থা প্ৰাপ্তিৰ পথ কিমানদূৰ প্ৰশস্ত কৰিব? এনেবোৰ প্ৰশ্ন যুক্তিযুক্তভাবেই সকলো সচেতন লোকৰ মনলৈ স্বাভাবিকভাবেই আহিছে। চুক্তি সম্পাদনৰ হৰ্ষোল্লাসত এনেবোৰ প্ৰশ্নৰ সহতৰ, চুক্তিখনৰ সঠিক বিশ্লেষণ আদিৰ দৰে কথাবোৰ সাময়িকভাবে অস্পষ্টতাৰ ঢাকনিয়ৈ ঢাকি থলেও, ইয়াৰ সঠিক উত্তৰ আৰু তাৎপৰ্য এদিন নহয় এদিন আমি বিচাৰি পাবই লাগিব, অন্যথাই এই চুক্তি হৈ পৰিব অসমবাসীৰ বাবে এটি দুৰ্বোধ্য সাঁথৰ।

অসম আন্দোলনৰ অন্যতম লক্ষ্য আছিল ভাৰতৰ চুবুৰীয়া বাস্তৱ পৰা অবিৰত গতিত অবৈধভাবে হোৱা বিদেশীৰ অনুপ্ৰবেশৰ প্ৰতি দেশবাসীৰ দৃষ্টি আকৰ্ষন কৰি এনে সময়ৰ সঠিক ৰাজনৈতিক সমাধান বিচাৰি উলিওৱা। সুদীৰ্ঘ দিন ধৰি হোৱা প্ৰব্ৰজনে ৰাজ্যখনৰ জনসংখ্যা গাঁথনিৰ ওপৰত পেলোৱা প্ৰতিকূল প্ৰভাৱ সুস্পষ্ট হৈছিল। সময়্যই গুৰুতৰ ৰূপ ধাৰণ কৰাত ক্ষুদ্ৰ জাতিসত্তাৰ চৈতন্য উদয় হৈছিল; অস্তিত্ব বিপন্নৰ আশংকাত সকলো থলুৱা জনগোষ্ঠী সন্মত হৈ উঠিছিল। এনে ধৰনৰ বিপন্নতাৰ আশংকাত অসমৰ শদিয়াৰ পৰা ধুবুৰীলৈ, আঠৰ পৰা আশীবছৰীয়ালৈকে বিভিন্ন সম্প্ৰদায়ৰ লোকক আন্দোলনে উদ্বুদ্ধ কৰি আবেগিকভাবে জড়িত কৰিছিল; সেয়ে আছিল ইয়াত এনে স্বতঃস্ফূৰ্ত অংশগ্ৰহণৰ মূল কাৰণ। চুক্তি সম্পাদন, আন্দোলন সমাপ্তি ঘোষণা, নেতৃত্বৰ বিপুল

সহৰ্ধনা আদিৰ ফাঁকে ফাঁকেও বহুজনৰ মনত দ্বিধা, সন্দেহ, সংশয়ৰ ভাব সৃষ্টি নকৰাকৈ ৰখা নাই। ভাৰ আভাস পাইছিলোঁ, চুক্তি সম্পাদনৰ হৰ্ষোল্লাস চলি থকা সময়ত লগ পোৱা এগৰাকী আন্দোলন সমৰ্থক বয়োবৃদ্ধ শিক্ষকৰ সৰল প্ৰগত “সচাকৈয়ে বিদেশী নাগৰিকবোৰ খেদিব পৰা যাবনে? অসমৰ মাটিৰ পৰা বিদেশীৰ ভাৰ কমিবনে? এই সহজ প্ৰশ্নটোৰ উত্তৰ দিব নোৱাৰি থমকি বৈছিলোঁ আৰু হয়তো ব’ব লাগিব বহুদিনলৈ। কাৰণ এই উত্তৰ লীন হৈ আছে ভবিষ্যতৰ গৰ্ভত। বহুবন্দিত, বিপুলভাবে সম্বন্ধিত চুক্তিৰ পাছতো সম্ভৱত ভবিষ্যত ধূসৰ, অস্পষ্ট, সন্দেহ সংশয়ে ঘেৰা। অৱশ্যে তাৰ যুক্তিযুক্ত কাৰণে নথকা নহয়। বিদেশী নাগৰিকৰ সমস্যাটো বাইকৈ ৰাজনৈতিক; ইয়াৰ সমাধানো নিৰ্ভৰ কৰিছে ৰাজনৈতিক ইচ্ছাৰ ওপৰত। কিন্তু এনে এটি সমস্যাই আৰ্থসামাজিক জীৱনো বিপদাপন্ন কৰিছে। সেয়েহে যোধকৰো অসম চুক্তিত সাংবিধানিক ৰক্ষণাবেক্ষণ, অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন আদিৰ দৰে কথাবোৰ সোমাই পৰিছে। চুক্তিখনৰ ৰাজনৈতিক তাৎপৰ্য ব্যাখ্যা এই প্ৰবন্ধৰ উদ্দেশ্য নহয়; ইয়াত চমুকৈ বিশ্লেষণ কৰিব খোজা হৈছে অৰ্থ- নৈতিক দিশটোৰ কথাহে। অসমচুক্তিৰ অৰ্থনৈতিক প্যাকেজ (Economic Package) ইতিমধ্যে বহুলভাবে প্ৰচাৰিত হৈ সৰ্বজনজ্ঞাত হৈছে। এই প্যাকেজটোৱে অসমৰ মৌলিক সমস্যা সমাধানত কিদৰে সহায় কৰিব তাৰ বিশ্লেষণহে আলোচনাৰ বাই উদ্দেশ্য।

অসমচুক্তিত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে অসমৰ ক্ৰম আৰু সৰ্বাঙ্গীন উন্নয়নৰ প্ৰতিশ্ৰুতি ঘোষণা কৰিছে আৰু ইয়াত সন্নিবিষ্ট কৰা প্যাকেজটোত আছে ৰাজ্যখনৰ উদ্যোগিক আৰু শৈক্ষিক বিকাশৰ বাবে নিয়োজিত ধৰণৰ আঁচনি : (ক) ব্যক্তিগতস্বত্ব তেলশোধনাগাৰ পতাব বাবে আনুষ্ঠানিক আৰু বিত্তীয় সাহায্যৰ আশ্বাস (খ) অশোক কাগজকল আৰু মৰাপাটকল পুনৰ মুকলি কৰিবলৈ ৰাজ্য চৰকাৰে চলোৱা প্ৰয়াসত কেন্দ্ৰৰ সকলো প্ৰকাৰৰ সাহায্য আৰু (গ) অসমত এটি প্ৰযুক্তি-বিদ্যাৰ উচ্চানুষ্ঠান (I. I. T) স্থাপন।

অসমৰ অৰ্থনৈতিক উন্নতি কল্পে চুক্তিখনত যিবোৰ দক্ষী সন্নিবিষ্ট কৰা হৈছে সেইবোৰে প্ৰকৃতভাৱত ৰাজ্যখনৰ অৰ্থনীতিক কি দৰে উপকৃত কৰিব সেই সম্পৰ্কে কিছু মতভেদ ইতিমধ্যে প্ৰকাশ পাইছে। যিটো অৰ্থনৈতিক প্যাকেজ এই গুৰুত্বপূৰ্ণ চুক্তি খনত মোমোৱা হৈছে তাত সন্তুষ্টি লভাবো কাৰণ নাই।

ব্যক্তিগত খণ্ডত তেলশোধনাগাৰ এটি, দুটামান মৰণশুধী উদ্যোগক পুনৰ্জীৱিতকৰণ নাইবা আই, আই, টি, দৰে প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ অনুষ্ঠান এটা পাতিলেই যুগ যুগ ধৰি অৰ্থনৈতিক সংকটত জোগা উপনি-বেশিক শোষণ কৰিলিত এই ৰাজ্যখনৰ সমস্যাৰ জুট মৰিবনে? অসমৰ দৰে কৃষিনিৰ্ভৰ ৰাজ্যৰ প্ৰকৃত সমস্যাৰ ধৰণ-কৰণ ভিন্নপ্ৰকাৰৰ। অসম চুক্তিৰ অৰ্থনৈতিক প্যাকেজে তাক স্পৰ্শ কৰিব পৰা নাই বুলিলে বোধকৰো। অত্যাতি ন'হ'ব। অসম আন্দোলনৰ অন্যতম ইতিবাচক দিশটো আছিল ৰাজ্যখনৰ উপনিবেশিক শোষণ সম্পৰ্কীয় নানা তথ্য আৰু ততৰ উদঘাটন। ক্ষুদ্ৰ জাতি-সত্তাৰ সংকটৰ লগে লগে অৰ্থনৈতিক শোষণৰ জলজল পটপট উদাহৰণবোৰ সৰ্বজনৰ দৃষ্টিগোচৰ হৈছিল। আন্দোলন সমাপ্তিৰ সময়ত এনেবোৰ সমস্যা সমাধানৰ বাট মুকলি হ'ব বুলিয়েই ল'কলোৰে মনত গভীৰ প্ৰত্যাশাৰ ভাব জন্মিছিল, পিছে তেনে প্ৰাপ্তিৰ কিবা সঠিক ইংগিত অসম চুক্তিয়ে প্ৰকৃতভাৱে দিব পাৰিলেনে? সন্দেহ নাই, অসমৰ উন্নয়নৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে প্ৰতিশ্ৰুতি দোষণা কৰিছে, পিছে সঠিকভাৱে ৰূপায়িত মহলে প্ৰাপ্তিৰ ঘৰ শুণাতে আৰম্ভ হৈ ৰ'ব।

অৰ্থনৈতিক প্যাকেজটো অলপ জুকিয়াই চাব খুজিছো। অসমত প্ৰাপ্ত খাৰুৱাতেলৰ ব্যৱহাৰ কৰি এটি নতুন শোধনাগাৰ পতাৰ দাবী নতুন নহয়, যদিও এনেবোৰ ক্ষেত্ৰত কেন্দ্ৰৰ দৃষ্টি-ভঙ্গী অনুদাৰ, অবিচাৰৰ। কেন্দ্ৰীয় খণ্ডৰ উদ্যোগ আঁচনি ৰক্ষিত অসমে নিজ ৰাজ্যত প্ৰাপ্ত খাৰুৱাতেলৰ অৱলম্বনত নাৰ্য্যভাবে পাবলগীয়া শোধনাগাৰৰ ক্ষেত্ৰতো আন্দোলন কৰিছে দাবী প্ৰতিপন্ন কৰিব লগা হৈ আহিছে। অসমক নাৰ্য্যপ্ৰাপ্তিৰ পৰা বঞ্চিত কৰিবলৈ বিশেষজ্ঞৰ মন্তো উপেক্ষিত হয়, তাৰ প্ৰমাণ আছে খোদ লোকসভা কমিটিৰ প্ৰতিবেদনত। তহানি অসমৰ খাৰুৱাতেলৰে বিহাৰৰ বাৰাউনিট শোধনাগাৰ পতাৰ কথাই এই কমিটিয়ে স্পষ্ট ভাবেই মন্তব্য দিছিল "সেইটো আছিল এটা ভুল সিদ্ধান্ত। বিশেষজ্ঞ কমিটিৰ প্ৰতিবেদন উপেক্ষিত নীতি নিৰ্ধাৰক সকলে লোৱা এনে এক সিদ্ধান্তই অনাৱশ্যক খবছ ৱুদি কৰিছে।"

অসমত বছৰি উৎপাদিত ৫ নিয়ুত টনবো অধিক খাৰুৱা তেলৰ ২.৩০ নিয়ুত টনহে ৰাজ্যৰ জিনিটা শোধনাগাৰত

শোধিত হয়, বাকী ৩.১ নিয়ুত টন য়াৰ বিহাৰৰ বাৰাউনিট শোধনাগাৰলৈ। গতিকে তাৰ পৰা উৎপাদিত অৰ্থনৈতিক স্বফল ভোগ কৰে আন ৰাজ্যই। সৰ্বভাৰতায় বহল দৃষ্টিভঙ্গীৰ যুক্তিত আমি এনে বৰুনা নিৰ্বিবাদে সহি আছো। বৰ্তমান অসমত তেল উদঘাটন আৰু প্ৰাপ্তিৰ উজ্জল সম্ভাবনাই ৰাজ্যখনৰ তেলপতাৰ সমীপৱৰ্তী অঞ্চলত অধিক ক্ষমতাসম্পন্ন শোধনাগাৰ এটা ৰাজহুৱা খণ্ডত স্থাপনৰ দাবী যুক্তিযুক্তভাৱেই উঠিছে। গতিকে অসমচুক্তি অবিহনেও কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে অসমত এটি নতুন শোধনাগাৰ পতাৰ দাবী মানি ল'ব লাগিলহেঁতেন; সেয়েহে চুক্তিত উন্নয়নৰ নামত এটি নতুন শোধনাগাৰক অন্তৰ্ভুক্ত অকাৰণ হ'বৰ যুক্তি নেদেখো, কাৰণ এইটো আমাৰ দেখেদেখকৈ নাৰ্য্য প্ৰাপ্তি।

অসমচুক্তিত নতুন শোধনাগাৰ পতা প্ৰস্তাবৰ যিটো দিশে দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰে, সেইটো হ'ল এই উদ্দেশ্যৰে ব্যক্তিগত খণ্ডক দিব খোজা আনুষ্ঠানিক আৰু বিত্তীয় সাৰ্থ্য। পোল-পটিয়া অৰ্থত অসমত ব্যক্তিগত খণ্ডইহে নতুন শোধনাগাৰটো পাতিব, আৰু এনে এটি সিদ্ধান্ত ১৯৫৬ চনত গৃহীত উদ্যোগীক নীতিৰ বিপৰীত ধৰ্মী ব্যৱস্থা। ইতিমধ্যে ৰাষ্ট্ৰীয়ভাৱে পৰিচালিত অ এন জি চি, আইল, ইণ্ডিয়া আদিৰ দৰে অনুষ্ঠানে তেল অৱেষণ, উদঘাটনৰ ক্ষেত্ৰত যথোচিত কৃতিত্ব দেখুৱাইছে; তেনে স্থলতো তেলখণ্ডলৈ ব্যক্তিগত খণ্ডক আমন্ত্ৰণ কৰাটো এটি বহুজনক কথা যেনহে লাগে। সাৰ্থকভাৱে পৰিচালিত নীতি এটা হঠাতে সলনি কৰিব খোজা সিদ্ধান্তই সাধাৰণ তৰপৰ লোকৰ মনত বিভ্ৰান্তিৰ সৃষ্টি নকৰাকৈ নাথাকিব। তেলখণ্ডলৈ ব্যক্তিগত খণ্ডক আনিব খোজা সিদ্ধান্তই মনলৈ অনা দুটামান কথা এই প্ৰসংগতে উল্লেখযোগ্য।

অসমৰদৰে ৰাজ্যত স্থানীয় উদ্যোগীৰ পুঁজি বিনিয়োগ নাইবা ৰাজ্য চৰকাৰৰ প্ৰায়মত শোধনাগাৰ এটি পতাতে অসম্ভৱ কথা, গতিকে এই উদ্দেশ্যৰে ৰাজ্যৰ বাহিৰৰ পৰাহে পুঁজিপতি আহিব লাগিব। সবাতোকৈ বিপদমূচক কথাটো হ'ব যদিহে বহুজাতিক কোম্পানীবোৰক (Multi-national Companies) অসমৰ দৰে ৰাজ্যত বিনিয়োগ কৰিবলৈ দিয়া হয়, কাৰণ দেশৰ সীমান্তত এটি স্পৰ্শকাতৰ অঞ্চললৈ এনে মূলধনৰ অনুপ্ৰবেশে নতুন সমস্তাৰ উদ্ভৱ কৰাৰ আশংকা নুই কৰিব নোৱাৰি। তেতিয়া অসমৰ সম্পদৰ উপনিবেশিক শোষণ

অধিক সংগঠিতভাৱে সুতীৰ গতিত হ'ব আৰু তাৰ অৱশুভাবী ফলত স্থানীয় অৰ্থনীতি বিপদাপন্নহে হৈ পৰিব বুলি সন্দেহ ওপজে।

অভিজ্ঞতাই দেখুৱায় যে দেশীয় পুঁজিপতি সকলো মূলতঃ মুনাফাকেন্দ্ৰিক মনোভাবেৰেহে চালিত গতিকে স্থানীয় অৰ্থনীতি আৰু থলুৱা সাৰ্থ উপযুক্ত ভাবে সংৰক্ষিত কৰিব নোৱাৰিলে বহু উদ্যোগেৰে উন্নয়ন ক্ষত কৰাৰ উদ্দেশ্যই অৰ্থহীন হ'ব। এই বিষয়ত আমাৰ অতীত অভিজ্ঞতা মুঠেই সুখময় নহয়। উদ্যোগ আদিৰ সাধাৰণ চাকৰি-বাকৰিৰ ক্ষেত্ৰতো স্থানীয় ভাবে প্ৰাপ্ত অৰ্থতা সম্পন্ন লোক সকলো সত্ততে বঞ্চিত হোৱাৰ অসংখ্য উদাহৰণ চৰকাৰী ৰথিপত্ৰতে আছে। অসম বিধান সভাৰ নিয়োগ পৰ্যালোচনা সমিতিৰ প্ৰতিবেদনমতে ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ ব্যক্তিগত খণ্ডৰ উদ্যোগবোৰত নিয়ন্ত্ৰণৰ চাকৰি-বাকৰিতে ৫৯ শতাংশ লোক অসমৰ বাহিৰৰ পৰা মকৰল কৰাৰ তথ্য উল্লেখ আছে। নতুনকৈ পাতিব খোজা শোধনাগাৰত থলুৱাসাৰ্থ সুৰক্ষিত কৰাৰ দিহা কৰিব নোৱাৰিলে প্ৰতিশ্ৰুত আঁচনিৰে কোনো সুফল আনিব নোৱাৰিব।

অসমত বহিৰাগত পুঁজিপতি সকলে কৰা বিনিয়োগৰ অশুভ দিশটো হ'ল ইয়াত উৎপাদিত আয়ৰ পুনৰ্বিনিয়োগৰ (Re Investment) প্ৰায়ম নাই। ৰাজ্যখনৰ আয়, উৎপাদন, কেচামাল নানা সুকণ্ডাবে অবিৰতভাৱে বাহিৰলৈ গৈ আছে। ঠিকাদাৰৰ আয়, বিনিয়োগকাৰীৰ মুনাফা, যোগানকাৰীৰ উপাৰ্জন ইত্যাদি তাৰেই উদাহৰণ। সম্প্ৰতি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ অসমৰ প্ৰতি সদয় হৈ উঠিছে আৰু ৰাজ্যখনত বিনিয়োগৰ পৰিমাণ বঢ়াবলৈ অধিক ধনৰ প্ৰতিশ্ৰুতি আৰু মঞ্জুৰী দিছে। ৰাজ্যৰ সপ্তম পৰিকল্পনাৰ বাবে বিনিয়োগ মঞ্জুৰী বৰ্ষ পৰিকল্পনাৰ ১১৫০ কোটি টকাৰ পৰা ৮৮% বঢ়াই ২১০০ কোটি টকা ধাৰ্য্য কৰিছে। একেদৰে অষ্টম বিত্ত আয়োগেও অহা পাঁচবছৰৰ বাবে কৰাৰ ভাগ আৰু সাহায্যমূলক অনুদান হিচাপে ১৩০৭ কোটি টকা মঞ্জুৰ কৰিছে। সন্দেহ নাই এইবোৰ অসমক অতীতত কৰা বৰুনা তথা অবিচাৰ সংশোধনৰ পদক্ষেপ। পিছে বিনিয়োগ আঁচনি সঠিক ভাবে চিহ্নিত নহ'ল, পুনৰ্বিনিয়োগৰ ব্যৱস্থা নাথাকিলে, নানা সুকণ্ডাবে বৰ্ধিতভাৱে এই ধন বাহিৰলৈ ওলাই যাব। এনেবোৰ দিশত সঠিক মনোনিবেশ কৰিলেহে ৰাজ্যিক অৰ্থনীতি আৰু থলুৱা লোক উপকৃত হ'ব। গতিকে ব্যক্তিগত খণ্ডত

বহিৰাগত পুঁজিপতিৰ মুনাফাশোণী বিনিয়োগেৰে অসমত এটা নতুন শোধনাগাৰ পাতিলেই ৰাজ্যখনৰ ক্ৰমাৎ গুৰুত্বৰ ৰূপ লোৱা দৰিদ্ৰতা আৰু নিবনুৱা সমস্তাৰ উপশম হ'বনে? এনে এটি প্ৰক্ৰিয়াই অসমৰ সম্পদ শোষণৰ নতুন বাট মুকলি কৰি দিয়াৰ সম্ভাৱনাও স্পষ্ট। সি আঁচুৰে এদিন অসমৰ চাহ উদ্যোগৰ ৰাষ্ট্ৰীয়কৰণৰো দাবী তুলিছিল, তেনে এটি সংগঠনে কি যুক্তিত এনে এটি প্ৰস্তাৱ মানি ল'লে সেইটোহে আশ্চৰ্যৰ বিষয়। অসমত নতুন নতুন উদ্যোগ হোৱাটো সকলোৰে কামা; পিছে কেৱল উদ্যোগৰ খাতিৰত উদ্যোগপতি তাৰে বহিৰাগত পুঁজিপতিক শোষণৰ দুৰাৰখন খুলি দিয়াতো কিম্ব ন যুক্তিসংগত সেই বিষয়ে প্ৰয়োজন হয়। এইবোৰ দিশত সঠিক ভাবে পৰিচালিত নীতি নাইবা চিন্তাৰ অভাৱে ভবিষ্যতক অধিক বিপদাপন্নহে কৰিব।

অসমৰ সাম্প্ৰতিক পৰিস্থিতি আৰু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ উদাৰতাৰ বজত ৰাজ্যত বিনিয়োগৰ পৰিমাণ যিদৰে বাঢ়িব তাৰ সম্পূৰ্ণ স্ৰোযোগ ল'বলৈ হ'লে মনোনিবেশ কৰিব লগীয়া আন এটি বিষয় হ'ল মানবীয় শক্তি সম্পৰ্কীয় পৰিকল্পনা [Manpower planning] আঁচনিত গুৰুত্বদান এই ক্ষেত্ৰত আঁচনিৰ অভাৱ কৰণভাৱে স্পষ্ট। আনকি ৰাজ্য চৰকাৰৰ নীতি নিৰ্দেশনাও দিক্‌বিদিক্ শূন্য। ফলত অসমৰ উদ্যোগ খণ্ডৰ চাকৰি-বাকৰিৰ সুবিধা লৈছেহি দেশৰ বিভিন্ন অংশৰ পৰা অহা লোককেহে। অসমত আই, আই, টি, দৰে প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ উচ্চ অনুষ্ঠান পাত্তি প্ৰযুক্তি কৌশল সম্পৰ্কীয় জ্ঞান বিস্তাৰ কৰাৰ আৱশ্যক নিশ্চয় আছে; কিন্তু এনে কথাই সমস্যাৰ কিয়দংশহে স্পৰ্শ কৰিব। অসমৰ অসংখ্য বৃত্তিধাৰী লোক—যি সকলে নানাবিধ ঘৰুৱা উদ্যোগত যি পৰম্পৰাগত উৎপাদন কৌশলেৰে কামকাজ চলাই আছে তেওঁ লোকৰ উৎপাদিকা শক্তি, যোগ্যতা, প্ৰতিযোগিতামূলক মনোভাৱ আদি বঢ়োৱাৰ উপায়ো উলিয়াব লাগিব। তাকে কৰিব পাৰিলেহে থলুৱা কুটিৰ আৰু ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগী সকলৰ দ্বাৰা উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ গুণগত মান বৃদ্ধি পাব আৰু সেইবোৰে প্ৰতিযোগিতা-মূলক বজাৰত ভিত্তি পাৰিব। এনেবোৰ উদ্যোগীয়ে সম্বন্ধীয় হোৱা বজাৰ, কেচামাল ইত্যাদিৰ দৰে সমস্যাবো উপযুক্ত সমাধান হ'ব লাগে। সেয়ে নহ'লে অসমৰ জনসাধাৰনৰ জীৱন নিৰ্বাহৰ উন্নতি সাধনৰ ক্ষমতা কাকতৰ পাততে ৰ'ব। গতিকে অসমত প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উচ্চানুষ্ঠান পতাৰ (২৬ পৃষ্ঠাত চাওক)

কবিতা

প্রভাতৰ সূৰ্য্য

মূলঃ হো-চি-মিন্
অনুঃ ড° চন্দ্ৰ কটকী

প্রভাতৰ সূৰ্য্যই বাট উলিয়াই—
জেলৰ মাজলৈকে সোমাই আহি
ধোঁৱা আৰু কুৱলী মছি দিয়ে।
জীৱনৰ স্পন্দনেৰে হঠাৎ আকাশ
মুখৰিত হৈ পৰে, আৰু
বন্দীবিলাকৰ মুখ হাঁহিৰে ভৰি পৰে।

জন্ম

মূলঃ পাবলো নেকদা
অনুঃ যতীন বৰগোহাঞি

এই ঠাইত মোৰ কোনো কথা কোৱাৰ
প্রয়োজন নাই। সকলোকে—
বতৰ আৰু প্ৰকৃতিয়ে গ্ৰাস কৰে।
জোন সাতুৰি ঘূৰি আহে,
ৰূপালী পোহৰ ঢালে,
চৌ বোৰে আন্ধাৰক বাৰে বাৰে—
হানে কৰাঘাত। প্ৰতিদিনে—
সমুদ্ৰৰ শীৰ্ষত পাখি মেলি বেলিৰ জন্ম হয়
আৰু সকলো পুৱাৰ দৰে নীলা হয়।

[Fully Empowered সংকলনৰ পৰা Nace কবিতাৰ অনুবাদ।]

আন্তৰিকতা

— বঞ্জন বৰুৱা

জেপত পইছা কম আছিল।
চুটকীয়া এখন অভিনন্দন পত্ৰ
কিনি দি আহিলো ছোৱালী জনীক।
হুদিন পাছত দেখিলো
নিয়ৰত সেমেকা চোতালত মোৰ অন্তৰখন পৰি গৈছে।

খুলি গ'ল জবগৰ দুৱাৰ

— নীবেণ ঠাকুৰীয়া

শবতৰ স্মৰাসিত জোনাকত
কণমানি দুটি ল'ৰা-ছোৱালী
নাচি আছে আপোন-পাহৰি
পাহাৰী জুৰিব দৰে খিলখিল হাঁহি,
মোপিয়া চৰাইৰ দৰে সবল গান
চৰাইৰ ডেউকাৰ দৰে আলস্ৱৰা নাচ
সেই হাঁহিত নিজান গাঁৱখনে হাঁহিছে আজি
পাট-গাভৰুৰ হাঁহি

সেই গানে জোকাৰি গৈছে
চহৰৰ কঠুৱা হিয়া
চুইছে নিঃশব্দ বাতিৰ আকাশ
সেই নাচে বাৰে বাৰে আঁজোৰি আছে
সবগৰ বিস্মিত দুৱাৰ

সবগৰ দুৱাৰ
যি দুৱাৰ মুকলিৰ বাবে
কৰিছো পোহৰৰ অভিমান
কবিতাক কৰিছো সাৰথি
ওঁঠত তুলি দিছো পাঞ্চজন্ম
আজিচোন খুলি গ'ল সেই আলোকময় দুৱাৰ
গোলাপ কলি যেন সিহঁতৰ মুখত
জিলিকি উঠিছে একো একোখন স্বৰ্গ !!

কবিতা

গাভ্ৰুবাদ

— পাৰ্থ চাংমাই

অখণ্ডতাক চিৰাচিৰ কৰি
বুবঞ্জীৰ সীমান্তত ঠিয় দিছে বাস্তহাৰা সময়
কোলাত সঘ প্ৰসৱ সম্ভৱা এটা জাতি
আকৈশোৰীয় চঞ্চলতাৰ যৱনিকাত
পৌৰুষগতীৰ যুক্তিৰ সূচনা থমকিছে
নিশ্চয়তাৰ ঠিকনা বিচাৰি
কপিলিপৰীয়া মানুহৰ হাড়ত '৮৩'ৰ ইতিহাস
বিপৰ্য্যস্ত তেজত ক্লান্ত গহপুৰ
শ্বহীদৰ এপিটাফ্ বুকুত বান্ধি নীৰৱ লুইতৰ লোটক্
অনিশ্চয়তাৰ ধুমুহাত হালে-জালে জাতিৰ ভৱিষ্যত
তথাপিও
ভ্ৰান্তি আৰু মোহৰ কুঁৱলীত এতিয়া এডিঙি ব'দ
কুঁৱলীৰ ছাঁত ব'দৰ বংসনা আন্ধাৰ লৈ জুপি আছে
প্ৰাচীন ঘাটক
প্ৰসৱ বেদনা মৃত্যুৰ দৰেই নিৰ্মম
আৰু অতীতৰ তিত্ততা কেনেকৈ মচিবা
আকণ্ঠ আশাত ডুবি আকোঁ টেণ্টেলাচ্ কোন জাতি ?
একবিংশ শতিকা—দুব—বহুদুব
এই শতিকাৰ ধূলি বালি লৈ ঠিয়দণ্ডা দিয়ক
সদ্যজাত চেতনাৰ ন-প্ৰজন্মই
কান্ধত তুলি লওঁক নিজৰ আক্ৰান্তভাগ্য ॥

“বেলি মাৰ গ’ল”ঃ

অসম বুৰঞ্জীৰ বচনাত সাম্প্ৰদায়িকতাৰ সূৰ্যোদয়

—সম্মানীয় তামুলী

[অসমৰ ইতিহাসত আহোম ৰাজত্বৰ অভ্যুদয় যি দৰে এক অভিনৱ ঘটনা, সেইদৰে আহোম ৰাজত্বৰ পতনৰ ঘটনাও এক অটল ৰাজনৈতিক প্ৰসঙ্গ। বিষয়বস্তুৰ এই অটলতাৰ কাৰণেই বোধকৰো উক্ত প্ৰসংগটোৰ ওপৰত বিভিন্ন চিন্তাশীল ব্যক্তিয়ে আলোকপাত কৰিছে বিভিন্ন দৃষ্টিকোণৰ পৰা। কিন্তু, এনে ধৰণৰ যি কোনো অটল প্ৰসংগৰ ক্ষেত্ৰত এক স্থূল সিদ্ধান্তত অহাটো সম্ভৱ হয় যুক্ত বিতৰ্কৰ মাজেদি। এই সত্যক ভিত্তি কৰিয়েই কৰিয়েই ডঃ লীলা গগৈয়ে গ্ৰন্থিত “বেলি মাৰ গ’ল” কিতাপখনৰ আধাৰত যুক্ত কৰা উক্ত বিতৰ্কমূলক প্ৰবন্ধটো প্ৰকাশ কৰাৰ লগতে সকলো চিন্তাশীল ব্যক্তিকে আদি কৰি সচেতন পাঠক পাঠিকাৰ পৰা প্ৰবন্ধটোৰ ওপৰত যুকলি বিতৰ্ক আহ্বান কৰা হ’ল। স. সা.]

ইতিহাস বচনাৰ বাবে তথ্য (facts) অপৰিহাৰ্য্যতা অনস্বীকাৰ্য যদিও তথ্যসম্বন্ধ ইতিহাসৰ প্ৰতি থকা সনাতন সমাদৰ প্ৰায় এক শক্তিকাবো পূৰ্বেই লোপ পাইছে। পূৰ্বৰ তথ্যসম্বন্ধতাৰ ঠাইত আধুনিক ইতিহাস বক্তব্য-প্ৰধান (content) তথ্যৰ সাৰ্বভৌমত্বক স্বীকাৰ কৰি দিয়াত ইতিহাসত ‘ইতিহাসৰ দৰ্শন’ৰ উদ্ভাৱন, সংযোজন আৰু সমাদৰেই প্ৰধান ক্ৰীড়নক। তথা,—অৰ্থাৎ ঐতিহাসিক তথ্য আজি কেৱল বক্তব্যৰ সহায়কাৰীত পৰিণত হৈছে। ফৰাচী লেখক-চিন্তাবিদ ভলটেয়াৰে (Voltaire, 1694-1778) সৰ্বপ্ৰথম ‘ইতিহাসৰ দৰ্শন’ (Philosophy of History) উদ্ভাৱন কৰিলেও জাৰ্মান দাৰ্শনিক হেগেলৰ (G.W.F. Hegel 1770-1831) চিন্তা আৰু বচনাতহে ই এক স্বতন্ত্ৰ বিষয়-বস্তু হৈ পৰিল। পিচলৈ মাক্স আৰু তেখেতৰ অনুগামী সকলে বিষয়টোৰ পূৰ্ণাঙ্গ আৰু আধুনিক ৰূপ দান কৰে।

বাস কৰা সমাজ সম্পৰ্কে ধৰা ঐতিহাসিকৰ মৌলিক দৃষ্টিভঙ্গীয়েই সেই ঐতিহাসিকৰ বচিত ইতিহাসৰ বক্তব্যৰ চৰিত্ৰও নিৰ্ণয় কৰে। এই দৃষ্টিভঙ্গীও আকৌ ঐতিহাসিক গৰাকীৰ সামাজিক-ঐতিহাসিক পৰিবেশে গঢ় দিয়ে। সেয়ে ইতিহাস অধ্যয়ন কৰাৰ আগেয়ে ঐতিহাসিক গৰাকীৰ পৰিচয়, আৰু সৰ্বোপৰি তেখেতৰ সামাজিক আৰু ঐতিহাসিক পৰিবেশ সম্পৰ্কে জ্ঞান থকা বাঞ্ছনীয়। সেয়ে নহলে ঐতি-

হাসিক গৰাকীৰ বক্তব্য চিনাক্ত কৰিব পাৰিলেও তাৰ অন্তৰ্নিহিত তাৎপৰ্য বোধগম্য নোহোৱাকৈয়ো থাকিব পাৰে। সমসাময়িক পৰিবেশ আৰু পৰিস্থিতিত অধিক ভাবে নিৰ্মজিত ঐতিহাসিকৰ বচনাত তেখেতে লিখিবলৈ লোৱা ঐতিহাসিক সমস্বৰ দৃষ্টিভঙ্গীতকৈয়ো ঐতিহাসিক গৰাকীৰ সমসাময়িক দৃষ্টিভঙ্গীহে অধিক ৰূপত প্ৰতিফলিত হোৱা দেখা যায়।

ব্যক্তি-হিচাবে ঐতিহাসিকজনো ইতিহাস আৰু সমাজৰে সৃষ্টি, আৰু তেখেতৰ ধ্যান-ধাৰণা আৰু চিন্তা-ভাবনাক তেখেত বাসকৰা সময়ৰ সামাজিক পৰিবেশে (Environment of time and place) গঢ় দিয়ে। সমসাময়িক সময়ৰ সামাজিক-অৰ্থনৈতিক সমস্বৰ আঁত বিচাৰি, কেতিয়াবা জৰ্জৰিত, কিম্বা পৰাজিত হৈয়ো ঐতিহাসিকৰ দৃষ্টি অতীতমুখী হয় প্ৰেৰণা আৰু উৎসাহৰ উৎস বিচাৰি। এনে ক্ষেত্ৰত ঐতিহাসিকৰ বিষয় বস্তু অতীত হলেও বক্তব্যৰ ক্ষেত্ৰত তেখেতৰ বচনাত বৰ্তমানৰ প্ৰাসঙ্গিকতাই প্ৰাধান্য লাভ কৰে। কিন্তু এনে কৰোঁতে সকলো অন্ধ-সংস্কাৰ (Prejudice) পৰিত্যাগ কৰি ঐতিহাসিকে বস্তুনিষ্ঠ ভাবে তেখেতৰ দৰ্শন (vision) গভীৰ আৰু দীৰ্ঘস্থায়ী অন্তৰ্দৃষ্টিৰে গঠনমুখী ভৱি-ব্যত বচনাৰ লক্ষ্য নিয়োগ কৰা বাঞ্ছনীয়। সেয়ে চাব

লিউইচ নেমিয়েৰে (Sir Lewis Namier) কোৱাৰ দৰে ঐতিহাসিকে “imagine the past and remember the future.” অৰ্থাৎ কেৱল সত্তাৱনাময় ভবিষ্যতেহে অতীত ব্যাখ্যাৰ প্ৰেৰণা যোগাব পাৰে। সতৰ্ক হবলগীয়া বিষয় এয়ে যে জ্ঞানীজনৰ চিন্তাত এনে অতীত অৱেষণ সৃষ্টিমূলক জ্ঞান-বিশ্লেষণৰ শোধানাগাৰ আৰু দুবস্তুজনৰ চিন্তাত জাতি-দলক প্ৰশস্তি অথবা অঙ্গাঙ্গীকৈ গোপী-বিদ্বেষৰ বিবাদগাৰৰ গবেষণাত পৰিণত হয়। কোৱা বাহুল্য যে এনে জাতীয় আবিষ্কাৰ-উদ্ভাৱনেৰে সাময়িক চাঞ্চল্য সৃষ্টি বহুতৰ বাবে এক-মাত্ৰ উপজীৱ্য হৈ উঠে।

এনে পটভূমিৰ আধাৰতে “উক্তৰেট উপাধিৰ বাবে গবেষণা কৰোঁতে প্ৰকাশিত-অপ্ৰকাশিত বুৰঞ্জীবোৰ উৰাই ঘূৰাই পঢ়িবলগীয়া” হোৱাৰ ফলস্বৰূপে “বুৰঞ্জীৰ তথ্য-পাতি অক্ষুণ্ণ ৰাখি কখনবীতিত অলপ কলা স্ৰলভ বোল সানি অসম বুৰঞ্জীৰ কাহিনীৰে” বচনা কৰা হৈছে অলপতে ‘অসমীয়া বুৰঞ্জী সাহিত্যৰ সমালোচনামূলক অধ্যয়ন’ৰ বাবে ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ে ‘উক্তৰেট’ উপাধি প্ৰদান কৰা ডঃ লীলা গগৈৰ “কৌতুহলপূৰ্ণ বিষয়-বস্তুৰে লিখা অসম বুৰঞ্জীৰ চাঞ্চল্য-কৰ কাহিনী ‘বেলি মাৰ গ’ল’ (প্ৰকাশ ১৯৮৩, সুৰাগমনি প্ৰকাশ, ডিব্ৰুগড়)। লেখকে একাধিকবাৰ “নতুন” ধৰণৰ সৃষ্টি বুলি দাবী কৰা কিতাপখনৰ প্ৰধান লক্ষ্য হ’ল অনৈতিহাসিক ব্যাখ্যাৰে অনা-আহোম সম্প্ৰদায়লম্বৰ প্ৰতি অগ্নিবৰ্ষা বিবাদগা-বেৰে চাঞ্চল্য সৃষ্টি কৰা।

কিন্তু কেনে ধৰণৰ চাঞ্চল্য? বিষয়-বস্তু, বচনামৌলী তথ্য-মুসন্ধান নে অভিনৱ বিশ্লেষণৰ চাঞ্চল্য? শ্ৰীযুত লীলা গগৈৰ বুৰঞ্জীমূলক বচনা সমূহৰ ভিতৰত লেখক ধৰিব পৰা ‘টাই সংস্কৃতিৰ ৰূপ বেখা’ৰ দৰেই বিবক্তিকৰ পুনৰাবৃত্তিৰে ভৰপূৰ ‘বেলি মাৰ গ’ল’ কিতাপ খনৰ সামন্তযুগীয় জাতিদল আৰু গোপী-বিদ্বেষৰ বিবাদগাৰ খিনিয়ে নিঃসন্দেহে চাঞ্চল্যৰ পৰিবৰ্ত্তে ইতিমধ্যে বিভিন্ন পৰিস্থিতিত বিপৰ্যন্ত হৈ উঠা অসমীয়া সমাজৰ সংহতিৰ শুভাকাংখী সকলৰ মন ক্ষুদ্ৰ আৰু বিবক্ত কৰিছে তুলিব। ডঃ সূৰ্য কুমাৰ ভূঞাই অসমীয়া বুৰঞ্জী সাহিত্যৰ সমৃদ্ধ সম্ভাৰলৈ আঙুলিয়াই দি মন্তব্য কৰিছিল যে—

“আমাক অতীতৰ সৈতে আকোঁৱালী ধৰিবলৈ, অসমীয়া মানুহৰ সংহতি জীয়াই ৰাখিবলৈ আমাৰ জাতীয়তাবাদৰ খহলীয়াৰ ভাবুকিৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ বুৰঞ্জীখিনি আমাৰ বাবে শক্তিশালী বাহকান”। (Studies in the History of Assam, P. 229. অনুবাদ আমাৰ)

এনে প্ৰত্যাশাৰ বিপৰীতে সেই বুৰঞ্জীখিনি ব্যৱহৃত হৈছে গোপী-বিদ্বেষৰ বিবাদগাৰৰ হাতিয়াৰত। বজাৰত চাঞ্চল্য বিক্ৰী কৰি সাময়িক সন্ত্ৰন, সালোপাঙ্গৰ হাতচাপৰি আৰু অৰ্থো-পাৰ্জনৰ সহজ পথত বাধাদিয়া ধৰণৰ অনধিকাৰ হস্তক্ষেপৰ হাবিয়াস আমাৰ নাই যদিও সংকীৰ্ণ জাতিদল আৰু গোপী বিদ্বেষ বজাৰত চালু কৰাই যি চাঞ্চল্যৰ প্ৰধান লক্ষ্য, এনে দুৰভিসদিক চঞ্চলমতি মনৰ অতৰ্কিত খেলাল বুলিও চকু-কাণ মুদি থাকিব নোৱাৰি। কিয়নো এনে চাঞ্চল্যৰ সৃষ্টি কৰ্তাৰ ‘বৌদ্ধিক’ তৃষ্ণা-বিতৃষ্ণা চৰিতাৰ্থৰ দাম সমাজৰ সংহতিৰ পুঞ্জিৰ পৰাই দিবলগীয়া হবগৈও পাৰে।

বেলি মাৰ গ’ল,—অৰ্থাৎ অসমত আহোম সামন্ত ভ্ৰমৰ বেলি মাৰ গ’ল। “দুপৰৰ বেলি কাতি হয়, লহিয়াৰ। আবেলি বেলিৰ বঙা ব’দ ভিত্তিত হৈ আহে, অনুভৱ হৈ আহে। স্বদূৰ প্ৰান্তৰত সূৰ্য অস্ত যায়। এয়া গভাৰু-গুডিক নৈসৰ্গিক বীতি” (পৃঃ ১) জন্মভূমি ইংলেণ্ডত চেওঁৰ কীৰদশাতে অগ্ৰহনীয় বুলি প্ৰতিপন্ন হোৱা আৰ্নল্ড জোচেফ টয়নবীৰ ইতিহাসৰ বৃত্তাকাৰ সূত্ৰ (Cyclical Theory) বিশ্বাসী ডঃ গগৈৰ ঐতিহাসিক গতিধাৰাৰ ধাৰণা এইটোৱেই। কিন্তু আহোম ৰাজত্বৰ অধঃপতন আৰু অব-মানক উদিত সূৰ্য অস্ত যোৱা ধৰণৰ স্বাভাৱিক “নৈসৰ্গিক বীতি” বুলিও ডঃ গগৈয়ে সিদ্ধান্ত কৰা নাই; কৰিছে অনা-আহোম সম্প্ৰদায়ৰ কেই-জন্মান ব্যক্তিৰ পৰিকল্পিত মড়মুৰক, যিয়ে আহোম ৰাজত্বৰ দুপৰৰ বেলিক টানি-আঁজুৰি যেন অন্তাচলত বিলীন কৰি দিছিল! গদাধৰ সিংহৰ ৰাজত্ব কালৰ পৰাহে ডঃ গগৈয়ে আলোচনা আৰম্ভ কৰিছে কাৰণে পুৰাক বাদ দি দুপৰৰ বেলিৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। জন্মৰ লগতে মৃত্যুও অৱধাৰিত, সেইদৰেই সভ্যতাৰ উত্থানেই সভ্য-তাৰ পতনৰ ভাগ্যও অনিবাৰ্য কৰি তুলিছিল বুলি টয়নবীৰে উপলক্ষি কৰিছিল। সেয়ে সভ্যতাৰ উত্থান-পতনক তেখেতে নৈসৰ্গিক বীতি বুলিয়েই মানিছিল ব’ত মানুহ কেৱল নীৰৱ, নিঃসহায় দ্ৰষ্টা। ডঃ গগৈয়ে নাভাবিলেও সূৰ্য কিন্তু চিৰদিনৰ বাবে অস্ত নাযায়। আজিৰ সূৰ্যাস্তই কাইলৈৰ সূৰ্যোদয়। ইয়াটো প্ৰকৃতিৰ অৱধাৰিত এক নৈসৰ্গিক ঘটনা। তেজ্জ ডঃ গগৈয়ে আশা কৰিছে নেকি যে একেই নৈসৰ্গিক বীতি-মতেই অসমত আহোম সামন্ত ভ্ৰমৰ পুনৰ অভ্যুদয় ঘটিব? আশ্বৰ্য যেন লাগিলেও সত্য যে মানৱ আক্ৰমণৰ “পৰিণতি

স্বৰূপে স্বাধীনতাৰ বঙাবেলি কালৰ কবাল গ্ৰাসত বিলীন” হোৱাৰ পিচতো (পৃ: ১৯৯) ১৮২৮-২৯ চনত গমধৰ-গদাধৰৰ বিদ্ৰোহৰ ব্যৰ্থতাত (পৃ: ২১৯) আৰু ১৮৩৮ চনত পুৰন্দৰ ক্ষমতাচ্যুৎ হোৱাত (পৃ: ২৪১) ড: গগৈয়ে এবাৰ মাৰ হোৱা বেলিকে আৰু দুবাৰ মাৰ নিয়াইছে!!

ড: গগৈয়ে কিতাপখনত উত্তৰ বিচৰা নষ্টাজিক প্ৰশ্ন-বোৰ চাওক: “যি চেৰেঙা পোহৰ আৰু জোনাক দীঘলীয়া ছপ বহু জুৰি লুইতৰ দুয়োপাৰ উজলাই বাখিছিল সি লাহে লাহে স্তিমিত হৈ চিৰদিনৰ বাবে অন্তিমিত হল। বুৰঞ্জীৰ বোৱতী সূঁতিত এটা বলুকা পৰিল, এটা নতুন সূঁত্ৰে পাতনি মেগিলে। ইয়াৰ বাবে দায়ী কোন? ব্যক্তি, সমাজ নে সময়? কিহৰ দোষত? কাৰ বাবে? কি কাৰণত? নৈ নিজৰা ‘জান-জুৰি গোট খাই সৃষ্টি হোৱা বৰলুইত যেন অসম ৰাজ্যখন সাতপাৰৰ তেৰনদীৰ সিপাৰৰ বগা বঙালৰ হাতলৈ পাবহৈ গ’ল?” (পৃ: ১) গগৈদেৱৰ “কলা সুলভ বোল” বাদ দি উকা ভাষাত প্ৰশ্নটো এনে হয়: আহোম সামন্ত শাসনৰ ইতি পেলাই সাতঘৰীয়া আহোমৰ হাতৰ পৰা অসমখন বুটুৰ হাতলৈ যোৱাৰ বাবে দায়ী কোন?

যি বোৰ মৌলিক উপাদানে ঐতিহাসিক ঘটনা প্ৰবাহৰ পটভূমি বচনা কৰে আৰু উক্ত ঘটনা প্ৰবাহৰ সূত্ৰ ধৰে, সেইবোৰৰ তথ্যভিত্তিক বস্তুনিষ্ঠ বিশ্লেষণৰ বিপৰীতে ড: গগৈৰ ‘গবেষণা’ নিয়োজিত হৈছে গোপীবিদ্বেষ বিমোদগৰ কৰাৰ সমলৰ সন্ধান আৰু তাৰ অপব্যৱহাৰ। আহোম সামন্ত উন্নয়ন অৱনতি আৰু অৱসানৰ কাৰণ বিচাৰি উবাই ঘূৰাই বুৰঞ্জী পঢ়ি ড: গগৈদেৱে চমৎকাৰ ভাবেই আবিষ্কাৰ কৰিছে যে সাত্যাম পুৰুষীয়া ‘সাতঘৰীয়া আহোম’ত বাদে আহোম সামন্ত তন্ত্ৰৰ ছত্ৰছায়াত বৰ্তি থকা ‘সক মানুহ’ বুলি বিবেচিত হোৱা অনা-আহোম সম্প্ৰদায় সমূহৰ পৰিকল্পিত ষড়যন্ত্ৰই সেই অৱলুপ্তিৰ বাবে একমাত্ৰ জগৰীয়া। গগৈদেৱৰ আৱিষ্কৃত বিমোদগাৰ প্ৰধানকৈ বৰ্ণহিন্দু সম্প্ৰদায়ক ভুচ্-ভাছিল্য কৰাতে নিয়োজিত হৈছে যদিও বাকীবোৰ অনা আহোম সম্প্ৰদায়েও এই আক্ৰমণৰ পৰা হাত সাৰিব পৰা নাই। গগৈদেৱৰ ঐতিহাসিক সিদ্ধান্ত চাওক: “স্বৰ্গদেৱৰ (গদাধৰ সিংহ) আন্তিমবাণী অমান্য কৰি এঘৰ এঘৰকৈ তিনিঘৰ পথালি ফোঁটাক বৰষবত বৰপৌৰা পাৰি পাদা-অৰ্ঘ্যলৈ ৰাজপুত্ৰ পাতিছিল। তিনিওঘৰৰ লোভ,

মৰ্যদা আৰু ক্ষমতাই আহোম সিংহাসন এফালৰ পৰা পুৰি আনিছিল” (পৃ: ৬২)। এই তিনি-ঘৰনো কোন? “অসমৰ ধৰ্ম-সামাজিক জীৱনত পব-তীয়া, মুকলিমুৰীয়া আৰু পছমবীয়া এই তিনিঘৰ পথালি-ফোঁটা গোসাইব বৰঙনিয়ৈ সৃষ্টিতকৈ ধ্বংসৰ সূচনা কৰিলে অধিক” (পৃ: ৪০)। এই বৰ্ণহিন্দু পৰিয়াল কেইটাৰ নাতি পুতিয়েও গগৈদেৱৰ ক্ৰোধৰ হাতসাৰিব পৰা নাই। “পব-তীয়া গোসাইব পুত্ৰ নাতি অনুক্রমে ৰজাঘৰত কুটনীতি আৰু ষড়যন্ত্ৰৰ বিহণুটি সিচি এক্স আৰু সংহতি বিনষ্ট কৰিলে” (পৃ: ৪৯) মীৰজুয়াৰ হাতত চুতায় জয়ধ্বজ সিংহৰ পৰাজয়ৰ কাৰণ সেনাপতি মনখিব ভৰাঁলী বৰুৱাহে (পৃ: ৬৮), গদাধৰ সিংহৰ বৈষ্ণৱ নিৰ্যাতনৰ মূলতে আছিল অনা-আহোম বঙাচৰণ ভাণ্ডাৰী বৰুৱাৰ উচটনিহে। লিখা পঢ়া জনা ‘বায়ুণ-কায়স্থ’ মানুহ খিনিয়ে গমধৰ গদাধৰৰ বিদ্ৰোহৰ সময়ত স্বাৰ্থপৰ হৈ সহযোগিতা নকৰাৰ কাৰণেহে বিদ্ৰোহ ব্যৰ্থ হৈছিল। সেয়ে নোহোৱা হলে “অসম বুৰঞ্জীৰ গতি আন কোনোবা ফালে গ’ল হেতেন” (পৃ: ২১৮-১৯)।

ড: গগৈ আৰু এখোপ ওপৰলৈ গৈ অসমীয়া সমাজ, সংস্কৃতি আৰু সমাজৰ সংহতিৰ বুকুতে কুঠাবাঘাত কৰিবলৈ কুঠাবোণ কৰা নাই। বিভেদকামী ভ্ৰুভিসন্ধিৰ নিলজ্জ প্ৰকাশ পাইছে “আহোম ধৰ্ম” আৰু আহোম আচাৰ নীতিৰ নব্য উদ্ভাৱনৰ অনৈতিহাসিক প্ৰশস্তি আৰু বৈষ্ণৱ আদৰ্শৰ প্ৰতি প্ৰকাশ কৰা বাঞ্ছনহীন বিদ্বেষত:

“বৈষ্ণৱ আদৰ্শৰ অহিংসাই শক্তিহীন কৰিলে ৰজাঘৰক, স্বীয়হীন কৰিলে প্ৰজাক আৰু হিন্দুধৰ্মৰ নামত ছিন্ন-ভিন্ন হল আহোম জাতিটো। পৰিণতি হল ঐনৈক্য ‘সন্দেহ’ বিদ্বেষ” (পৃ: ৪১) আহোম সামন্ততন্ত্ৰ আৰু আহোম ধৰ্মৰ পুনৰ্স্থাপন প্ৰয়াসী গগৈদেৱে আহোম-হিন্দুৰ প্ৰভেদৰ বিৰক্তিকৰ পুনৰ্-স্তিৰে তেখেতৰ “নতুন সৃষ্টি” ওপচাই পেলাইছে: “এই সময়ত জ্যোতিষীয়া গণকে গণিতা কৰি পোৱা ভবিষ্যত বাণী ফলিউৱা নাছিল অথচ দেওধাই-বাইলুঙে শ্ৰীকৃষ্ণা মাৰি কুকুৰা ঠেং চাই পোৱা ফল ফলিয়াইছিল” (পৃ: ১৫১)। আকৌ চাওক: “জয়ধ্বজ সিংহ হিন্দু হ’ল। হিন্দু বীতি-নীতি আচৰিবলৈ ধৰিলে। হিন্দু বিষয়াৰ প্ৰতি আস্থা ৰাখিবলৈ ধৰিলে। ক্ষুদ্ৰ হল আহোম ডা-ভাণ্ডাৰীয়া সকল” (পৃ: ৬৮) আৰু তিনিশ বছৰৰো অধিক পিচত ক্ষুদ্ৰ হৈছে ড: লীলা

গগৈ। বোধকৰো অধিক উদ্ধৃতি নিস্প্ৰয়োজন। কিতাপখনৰ তথ্য প্ৰয়োগৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ গ’লে কেৰেঙাতকৈ গুটি দীঘল হোৱাৰ সম্ভাৱনা। তাৰোপৰি প্ৰতিটো বিষয়বস্তুৰ বিষয়ে কৰা ভ্ৰান্ত-সিদ্ধান্তৰ ব্যাখ্যা কৰিবলৈ গ’লেও বৃহৎ আকাৰৰ ৰচনা এখনেই হ’বগৈ। সেয়ে এনে আলোচনা এবাই চলি কেৱল বক্তব্যৰ অনিষ্টকাৰী অনৈতি-হাসিক দিশটো পাঠকৰ জ্ঞাতাৰ্থে উপস্থাপন কৰি দিয়াতেই আমাৰ প্ৰচেষ্টা সীমাবদ্ধ হ’ব।

আহোম সামন্ততন্ত্ৰৰ মেকদণ্ড ভাঙি দিছিল সৰ্বপ্ৰথমে মায়ামৰীয়া বিদ্ৰোহে। বৈষ্ণৱ আদৰ্শৰ বাঞ্ছন্যতে সাঙোব খাই থকা ‘নিৰ্যাতন’ মায়ামৰীয়াৰ হাতত শক্তিশালী আহোম সামন্ততন্ত্ৰ আৰু ‘বীৰ্যবান’ ৰজাৰ ফলীয়া সৈন্যৰ উপৰ্যুপৰি পৰাজয় ঘটাব কাৰণ কি বাক? ড: গগৈদেৱে ভবাৰ দৰে ইতিহাসৰ চালিকাশক্তিৰ বীৰ্য্য কেৱল গাহৰী-কুকুৰা আৰু মদ-লাওপানী খোৱা সকলৰ দুৰাছতে নাথাকে। সেই সময়ৰ অসমীয়া মাতৃহুখিনিক (অসমীয়া শব্দৰে আমি আহোম ৰাজ্যৰ চাৰিসীমাই আঙুৰা ভুখণ্ডত বাস কৰা সকলো জনগোষ্ঠীকে বুজাইছে), য’ত আহোম সকলৰো আগতে অহা মুছলমান সকলো আছিল) মদ-মাংস খুৱাই গাহৰী হেন নোদোকা কৰি ৰাখিব পৰা হ’লে মায়ামৰীয়া বিদ্ৰোহ আৰু আক্ৰমণকাৰী মান সৈন্যক তুলা-ধূনাদি ধূনিৰ পৰা হলহেতেন নেকি? নে গমধৰ-গদাধৰৰ বিদ্ৰোহতে বুটুছ শাসনৰ ইতি পেলাব পৰা হল হেতেন? বস্তুনিষ্ঠ চিন্তা-ভাৱনা যাৰ বাবে অনাস্থীয়া, তেনে জনে কেবলকৈ বুজিব যে নোদোকা দেহৰ দুৰাছত কিম্বা দৈবজ্ঞৰ আঙুলীমুৰত অথবা দেওধাই বাইলুঙৰ কুকুৰা ঠেঙে হুকুৰ জয়-পৰাজয় অথবা ঐতিহাসিক বিবৰ্তনৰ কাৰণ নিহিত নাথাকে। উন্নত সমৰাস্ত্ৰ পৰিকল্পিত যুদ্ধ-কৌশল আৰু ব্যাপক সূ-চিন্তিত সংগঠন শক্তিৰ অবিহনে উনৈশ শতিকাত যুদ্ধ-জয়ৰ সম্ভাৱনা শেষ হৈ আহিছিল। উক্ত ব্যৱস্থাৰ অধিকাৰী হৈ ইউৰোপীয় সাম্ৰাজ্যবাদী শক্তিয়ে যেতিয়া বিশ্বৰ দেশ-মহাদেশ, সাগৰ-মহাসাগৰ আৰু নদ-নদীতো সামৰিক বিজয়েৰে দপ-দপাই ফুৰিছিল, আহোম সামন্ততন্ত্ৰই তেতিয়াও দা-বাণী ধনু-কাড় আৰু অকাৰ্যকৰী বৰটোপৰ ওপৰতে দেশ ৰক্ষাৰ বাবে নিৰ্ভৰ কৰি থাকিব লাগিছিল।

এইকথা কেৱল অসমৰ ক্ষেত্ৰতে নহয়—ওঠৰ আৰু উনৈশ শতিকাৰ ভাৰতৰ সকলো প্ৰান্তীয় ৰাজশক্তিৰ ক্ষেত্ৰতে প্ৰযোজ্য। আৰম্ভনিৰে পৰা পশ্চিম ফালৰ পৰা অহা আক্ৰমণ প্ৰতিৰোধত অভ্যস্ত আহোম শক্তিৰ বাবে পূব ফালৰ পৰা হোৱা মানৱ আক্ৰমণত পশ্চিম ফালৰ প্ৰয়োগ কৰা পানী যুদ্ধৰ আৰু স্থল যুদ্ধৰ কৌশল অপ্ৰচলিত বুলি প্ৰমাণিত হৈছিল। আনকি মায়ামৰীয়া অভ্যুদ্বোধৰ নেতৃত্বৰ কেন্দ্ৰ-স্থলো আহোম ৰাজধানীৰ পূবতহে আছিল।

“বুৰঞ্জীৰ তথ্যপাতি অক্ষুন্ন ৰাখি” ৰচনা কৰা বুলি দাবী কৰা কিতাপখনত আহোমৰ পুনৰ্স্থাপনৰ বোমাটিক কাগনাত ইতিহাসে সমৰ্থন নকৰা হিন্দু বিদ্বেষৰ তথ্যৰ বগা সৃষ্টি কৰা হৈছে: “মানুহে কয় (অক্ষুন্ন তথ্যপাতিৰ নমুনা) আহোমে নিজৰ ধৰ্ম সলনি কৰাৰ বাবেই নিজৰ ভিতৰতে এক্স সংহতি হেৰাল আৰু তিলতিলকৈ আগবাঢ়ি এসময়ত এনে বিষাক্ত সন্দেহাকীৰ্ণ-পৰিবেশত পৰিলগৈ যে ধৰ্মান্তৰ প্ৰক্ৰিয়াই আহোম ৰাজশক্তিৰ তথা অসমৰ স্বাধীনতাৰ মৰনিকা পতন ঘটালে” (পৃ: ৬৩)। পৰিষ্কাৰ কথাত ড: লীলা গগৈৰ চিন্তাৰ ৰমায়নত উত্তৰ হোৱা গবেষণালব্ধ সিদ্ধান্ত অনু-সৰি হিন্দু ধৰ্মই (ব্ৰাহ্মণ্য আৰু বৈষ্ণৱ দুয়োটা ধাৰা) আহোম আৰু আহোম সকলে শাসন কৰা দেশ অসমৰ পৰাধীনতাৰ মূল কাৰণ! আহোম সকলে ৰাজনৈতিক নেতৃত্ব দিয়া অসমীয়া সমাজ-খনৰ কোনো সংহতিয়েই নাছিল নেকি?

ওঠৰ-উনৈশ শতিকাৰ অসমৰ বুৰঞ্জী লিখিবলৈ পোৱা ড: লীলা গগৈয়ে বিচাৰি পোৱা অসমীয়া সমাজৰ সমন্বয় আৰু সংহতিৰ ছবি খনলৈ মন কৰক:

“গক সাধাৰণতে খাঁচ হিচাবে ব্যৱহাৰ নকৰিলেও কেইটামান প্ৰাচীন পৰম্পৰা সন্মত পূজা-পাতল কৰিবলৈ গক-মহ বুলি দিছিল। গাহৰি-কুকুৰা মুকলি খাচ হিচাবে খাইছিল আৰু পূজা-পাতলতো ব্যৱহাৰ কৰিছিল। গতিকে ত্ৰয়োদশ শতিকাত অসমলৈ আহি গাহৰি-কুকুৰা খোৱা পৰ্বত-ভৈয়ামৰ মঙ্গলীয়া সমাজত সত্ততে মিলি যাবলৈ সুবিধা পাইছিল। সেয়ে মৰাণ, বৰাহী, কছাৰী, চুতীয়া, নগা, মিলি সকলো সম্প্ৰদায়ৰে মানুহ আহোম ফৈদলৈ-তুলি লৈছিল আৰু সামাজিক সংহতিৰ প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ হৈছিল” (পৃ: ৬৩)। প্ৰক্ৰিয়াটো মন কৰক: গাহৰি-কুকুৰা খোৱা

বংশোদ্ভূত গোষ্ঠী সমূহ আহোম
নিব আৰু আহোম সকলেও ভেঙে-
“তুলি লব” লাগিব। অৰ্থাৎ
অসমীয়া-কবৰৰ সামাজিক সংহ-
পালন কৰিছিল আৰু তেওঁলোকে
কীবোৰ জন গোষ্ঠীয়ে অসমীয়া
পাইছিল। আৰু এইদৰে আহোম
বৈ যোৱা গাহৰি-কুকুৰা নোখোৱা
হ আৰু আহোম সকলবোৰে দুই
উপত্যকাৰ লগত পৰিচিত হোৱা
মান সকল অসমীয়া সামাজিক সম-
চাৰিসীমাৰ বাহিৰত বৈ গ’ল।
নহ’ল। কাৰণ গগৈদেৱৰ গৱেষণা
শুক হ’ল — অসমৰ ৰজা প্ৰজা উভ-
(পৃ ৪৯)। ডঃ গগৈয়ে ওঠৰ-উঠৈশ
য়া অনা-অসমীয়াৰ চিনাক্ত-কৰণ

জাতি (Nation) নহয়। পৃথিবীৰ
অসমতো হোৱা নাছিল। বিভিন্ন
আৰু জন গোষ্ঠীৰ (Clan) শতাব্দী
তিক আৰু লোকাচাৰ সম্পৰ্কীয়
লক্ষণ আছিল আধুনিক জাতি
ঐতিহাসিক উপাদানে এই প্ৰক্ৰি-
স্ত তথাপিও প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায়ত
গোষ্ঠী কিম্বা ব্যক্তি-বিশেষৰ উদ্দেশ্য-
ফলশ্ৰুতি নাছিল। সমাজ বিবৰ্তনৰ
তি গঠন আকস্মিক (Chance)
ছিল। ইউৰোপতো জাতীয় ৰাষ্ট্ৰ
উদ্ভৱ হোৱা জাতীয় ৰাজতন্ত্ৰ
যোড়শ শতিকাৰ নৱমাস যুগৰহে
ব কেন্দ্ৰীভূত প্ৰশাসনিক
গঠনৰ ভূমিকা পালন কৰা
ৰ জাতীয় ৰাষ্ট্ৰৰ উত্থানেই
তেন্তে অসমীয়া জাতি
কিদৰে আৰম্ভ হৈছিল।
ওক।

ইউৰোপত জাতীয় ৰাজতন্ত্ৰৰ উত্থানৰ প্ৰধান ভিত্তি
আছিল প্ৰাচীন গ্ৰীক আৰু লেটিন ভাষাৰ ঠাইত বিভিন্ন
প্ৰান্তীয় ভাষাৰ উদ্ভৱ আৰু সেই প্ৰান্তীয় ভাষাৰ
সাহিত্যৰ জন্ম আৰু বিকাশ। সেয়ে ভাষা সাহিত্যই যোড়শ
শতিকাৰ ইউৰোপৰ জাতীয়ত্বৰ প্ৰধান পৰিচয় বুলি স্বীকৃত
হৈছিল। নিৰ্দিষ্ট ভৌগোলিক পৰিসীমাৰ ভিতৰত বসবাস
কৰা জনগোষ্ঠী সমূহৰ দীৰ্ঘদিনৰ উৎপাদন সম্পৰ্ক আৰু
সামাজিক-সম্পৰ্কৰ বাতাবৰণত এসময়ত প্ৰান্তীয় ভাষা সমূহৰ
সৃষ্টি হৈছিল। লিখিত সাহিত্যই ভাষাক স্থায়ীকৈ প্ৰতিষ্ঠা
কৰিছিল। ইয়া বহুই সেয়ে ইউৰোপত জাতীয় সাহিত্য
আৰু জাতীয় ৰাষ্ট্ৰৰ উত্থান ত্বৰান্বিত কৰি তুলিছিল।
অসমত এই ভূমিকা পালন কৰিছিল বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ জাগৰণে।
অসমদেশ বুৰঞ্জী সাহিত্যত চহকী, অসমীয়া ভাষাই লিখিত
ৰূপত আত্মপ্ৰকাশ কৰে ধৰ্মীয় বচনাৰ যোগেদিয়ে। স্থানীয়
বৃহৎ জনগোষ্ঠীৰ ব্যৱহাৰিক ভাষাৰ মাধ্যমত ধৰ্মীয় সাহিত্য
সৃষ্টি আৰু নাট-গীতৰ অভিনয় প্ৰবৰ্তনে ভাষাটোৰ বৃদ্ধি
আৰু সমৃদ্ধিত বৰঙণি যোগাইছিল। ‘পূৰ্ব কবি অপ্ৰমাদী’ৰ
বচনাই বৈষ্ণৱ জাগৰণৰ বহুপূৰ্বেই অসমত অসমীয়া ভাষাৰ
প্ৰচলনৰ ব্যাপকতা আৰু জনপ্ৰিয়তাৰ প্ৰমাণ। এটা কথা
নিঃসন্দেহ যে অসমীয়া ভাষাটো আহোম সকলৰ দান নহয়।
উনবিংশ শতিকা পৰ্যন্ত টাই ভাষাত লিখিত বুৰঞ্জী সমূহে
আৰু ধৰ্মীয় আৰু সামাজিক পাৰ্বনত ব্যৱহৃত টাই-স্ততি-গীত
আদিয়ে ‘সাতঘৰীয়া’ আহোমৰ অৱচেতনত হলেও টাই-ভাষাৰ
প্ৰতি এক নষ্টালজিক প্ৰীতি আৰু অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰতি
নেতিবাচক মনোবৃত্তিৰ সাক্ষ্যহে বহন কৰি আছে। আহোম
ৰাজশক্তিয়ে প্ৰথম অৱস্থাতে অসমত বতি থকা ক্ষুদ্ৰ জন-
জাতীয় সংগঠনবোৰ ভাঙি দি বৃহৎ অসম গঢ়াৰ চেষ্টা
কৰাৰ সাক্ষ্য ইতিহাসে নিদিয়ে। আৰ্য আক্ৰমণকাৰীয়ে
উত্তৰ-পশ্চিম ভাৰতত থলুৱা সাংস্কৃতিক সংগঠনবোৰৰ ক্ষেত্ৰত
যি আক্ৰমণাত্মক নীতি লৈছিল, আহোমে তেনে কৰাৰ
নজীবো। বুৰঞ্জী বিলাকে নিদিয়ে। নিজে ৰাজনৈতিক বিজেতা
হৈয়ো আহোমে ক্ৰমান্বয়ে বিজিতৰ সংস্কৃতিৰ ওচৰত আত্ম
সমৰ্পণ কৰে। ইয়াৰো ঐতিহাসিক কাৰণ আছিল। কিয়নো
বিজেতা হ’লেও সংখ্যাত কেবল এমুঠিমান টাই
মানুহে (বিকাশৰ পৰ্বোচ স্তৰতো আহোম ৰাজ্যত
আহোম জনগোষ্ঠীৰ লোকসংখ্যা শতকৰা ১০/১৫ ভাগভাঁক
অধিক নাছিল) থলুৱা ভাষা-সাংস্কৃতিক নিমূৰ্ণ কৰি

তেওঁলোকৰ সাংস্কৃতিক উপনিবেশ স্থাপন কৰি-
বলৈ যত্ন কৰা নাছিল। নিঃসন্দেহে এনে সহি-
স্কৃতাই আহোম শাসক গোষ্ঠীৰ কাৰ্য্যকৰী আৰু
ক্ষুদ্ৰ প্ৰশাসী দূৰদৰ্শীতাৰে সাক্ষ্য বহন কৰে।
এনে সহিষ্ণুতা অবিহনে সত্ত্ব বিজেতা এমুঠিমান টাই
মানুহে থলুৱা জনগোষ্ঠীসমূহৰ পৰা সহিংস প্ৰতিৰোধৰ
সম্মুখীন হ’ব লাগিলহেতেন। কিন্তু আহোম সকলৰ দ্বাৰা
সঞ্চিত লিখিত স্মৃতিয়ে তেনে বিৰোধৰ সাক্ষ্য নিদিয়ে।
উল্লেখযোগ্য এয়ে যে নিজৰ স্থিতি স্থায়ী কৰাৰ স্বার্থত
আহোম শাসক-শক্তিয়ে গ্ৰহণ কৰা সহিষ্ণুতাৰ নীতিয়ে
অসমীয়া জাতি গঠনৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট বৰঙণি যোগাইছিল।
যোড়শ শতিকালৈকে অসমত জনজাতীয় সংগঠন সমূহ বতি
আছিল। অসমৰ বৈষ্ণৱ জাগৰণৰ উদ্যোক্তা সকলেও জন-
জাতীয় সংস্কৃতিৰ লগত প্ৰত্যক্ষ আক্ৰমণৰ পথ নলৈ সহি-
স্কৃতাৰ পথহে বাচি লৈছিল। ইফালে চুহুংমুঙৰ দিনৰ পৰা
হোৱা ৰাজ্য বিস্তাৰৰ ফলত ৰাজধানীৰ পৰা নিলগৰ প্ৰজাৰ
আনুগত্য আদায়ৰ স্বার্থত ক্ৰমবৰ্দ্ধমান বৈষ্ণৱ ধৰ্মক আহোম
ৰাজ্যৰে সহযোগী হিচাবে বিচৰাৰ পথ সৃষ্টি হৈছিল।
মোতৰ শতিকাৰ প্ৰথম ভাগৰ পৰা আহোমে দেশ সং-
গঠনৰ আৱশ্যকতা অনুভৱ কৰে আৰু ক্ষুদ্ৰ জনজাতীয়
সংগঠনবোৰ ভাঙি দি প্ৰণালীবদ্ধ ভাবে সমাজ সংগঠনত
হাত দিয়ে। ক্ষুদ্ৰ জনজাতি সমূহক এক কেন্দ্ৰীয়
প্ৰশাসনৰ অধীনলৈ আনি আহোম সামন্ততন্ত্ৰই
ৰাজনৈতিক ভাবে সংহতিৰ ক্ষেত্ৰখনৰ বাবে
বাট মোকোলাই দিছিল। অসমীয়া জাতি গঠনত
আহোম সামন্ততন্ত্ৰৰ এইটোৱেই প্ৰধান ইতি-
বাক্য আৰু প্ৰগতিশীল দিশ। সাংস্কৃতিক সংহতিৰ
নেতৃত্ব আহিছিল বৈষ্ণৱ জাগৰণৰ পৰা, যি নেতৃত্বত আহোম
ৰাজশক্তিয়েও নতি স্বীকাৰ কৰিছিল। উক্তবাধিকাৰ সূত্ৰে
পোৱা আজিৰ অসমীয়া জাতিটোৰ অবিষয়াদী পৰিচয়
কেৱল ইয়াৰ ভাষা আৰু সাহিত্যহে, ধৰ্ম বা অত্যাশ
লৌকিক আচাৰ অনুষ্ঠানবোৰ গৌণহে। এই বিষয়ত ইতি-
মধ্যে যথেষ্ট চিন্তা-চৰ্চা কৰা ডঃ হীৰেণ গোহাঁইৰ মতে:
“তৰ্কাতীত আৰু সৰ্ববাদীসমত কথা হ’ল এয়ে যে ভাগৱতী
ধৰ্মৰ যোগেদি অসমত এক নতুন আৰু ব্যাপক সামাজিক
তথা সাংস্কৃতিক সংগঠন গঢ়ি উঠাত শংকৰদেৱৰ অৱদান মৌলিক

আৰু তুলনাহীন” (বাস্তৱৰ মত, পৃ: ১৩৬) কোৱা বাহুল্য
যে বঢ়া-টুটা (flexible) ভৌগোলিক চাৰিসীমা এটাৰ ভিতৰত
আহোম ৰাজবংশই অসমত মাত্ৰ ৰাজনৈতিক সংগঠন এটাৰ
নেতৃত্ব দিছিল, — যিদৰে দিছিল কছাৰী, চুতীয়া, কোঁচ
আৰু শেষৰ ফালে স্বাম্ভাৰীয়া সকলে, যিবোৰ সংগঠন ঐতি-
হাসিক ঘটনা প্ৰবাহৰ ধাম খুমীয়াত হেৰাই নিচিহ্ন হৈ গ’ল,
কিন্তু আজিৰ অসমীয়াই অতীত পৰিচয়ৰ স্মাৰক চিহ্ন
বিচাৰি আৰু সাংস্কৃতিক ঐতিহাৰ আঁত বিচাৰি শংকৰদেৱৰ
নেতৃত্বৰে আৰম্ভ হোৱা বৈষ্ণৱ জাগৰণৰ কথা সুইবিবলৈ
ৰাখা।

উক্ত পৰিস্থিতিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত ডঃ মহেশ্বৰ নেওগ, ডঃ
সত্যেন্দ্ৰনাথ শৰ্মা, ডঃ মহেন্দ্ৰ বৰা আৰু ডঃ নগেন শইকীয়াৰ
দৰে বৈষ্ণৱ পৰম্পৰাৰ চৰ্তহীন সমৰ্থক আৰু অসমীয়া সমাজৰ
সংহতিৰ অৰ্থে প্ৰম-চিন্তা নিয়োগ কৰা ব্যক্তি সকলে ডঃ
লীলা গগৈক এইখন কিভাপ লিখোঁতে “পুথিখনৰ বিষয়ে
মন্তব্য প্ৰকাশ কৰি উৎসাহ আৰু অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছিল বুলি
ডঃ গগৈয়ে ধোমণা কৰা কথা সচাঁকৈয়ে বিশ্বাস কৰ। কিতাপ-
খনৰ অণু কেইবাটাও অনৈতিহাসিক চাঞ্চল্যৰ ভিতৰত ইও
এক চাঞ্চল্য।

আহোমসকলৰ ধৰ্মটোৰ নামনো কি আছিল যিটো ধৰ্ম
ত্যাগ কৰি হিন্দু ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰাৰ কাৰণেই উঠৈশ শতিকাত
আহোমসকলৰ অধঃপতন হৈছিল বুলি ডঃ লীলা গগৈয়ে
ক্ষোভ প্ৰকাশ কৰিছে। কোনেও নিৰ্দিষ্টকৈ সেইটো লিখা
নাই। আছকাল আছে। উৰাই ঘূৰাই বুৰঞ্জী পঢ়ি গৱেষণা
কৰাৰ আগতে শ্ৰীযুত লীলা গগৈয়েই কৈছিল যে—“টাই
সকলৰ মূল ধৰ্ম কি আছিল কোৱা টান” (টাই সংস্কৃতিৰ
ৰূপৰেখা, পৃ: ১২)। তেখেতৰ মতে অসমলৈ অহাৰ আগতে
টাই বিলাক জাওপনী আছিল, য’ত পিছলৈ কনফুচিয়াচৰ ধৰ্মৰ
সময়লৈ ঘটিছিল (ঐ, পৃ ১২)। “প্ৰাক্ শংকৰী যুগত অসমত যি
তাত্ত্বিক ধৰ্ম চলিছিল, সেই ধৰ্মই স্বীকৃতি দিয়া দেৱদেৱী
আহোমে মানি অহা ধৰ্মৰ লগতে মিলিছিল” (ঐ পৃ: ১৪৬)
আৰু সেয়ে “অসমৰ আহোম সকল হিন্দুধৰ্মী” বুলি গগৈ
দেৱে সিদ্ধান্ত কৰিছিল (ঐ, পৃ: ১২)। তেখেতৰ মতে আহোম
সকল বৌদ্ধ নাছিল যিহেতু বৌদ্ধ সংস্কৃতিৰ এপদো চিন
আহোমে এৰি যোৱা নাই (ঐ, পৃ: ৬৮)। হিৰেণৰ বৰবৰুৱাৰ
মতে “আহোমবিলাক মহাৰান আৰু হিন্দু-যান দুয়ো সম্প্ৰদায়ৰে
সানমিহলি মতাৱলম্বী আছিল” (আহোমৰ দিন পৃ: ৩৮৯)

পদনাথ গোহাঞি বৰুৱাৰ মতে ব্ৰহ্মদেশৰ অন্তৰ্গত ইয়াৰতী উপত্যকাৰ শাম প্ৰদেশৰ পৰা অহা টাই সকল “তেতিয়া ফুৰালুং বা মহাবিয়ু পূজক বৈষ্ণৱধৰ্মী লোক আছিল” (অসমৰ বুৰঞ্জী পৃঃ ৩)। ডঃ পদ্মনাথ গগৈয়ে বিশ্লেষণ কৰি দেখুৱা মতে টাইসকল খেৰাবাদী বৌদ্ধ পন্থী আছিল। ফাল্গুণে ভগৱান বুদ্ধক বুজাইছিল। আহোম পুৰোহিতে আহোম ভাষাৰে বৌদ্ধ ভক্তি গীতৰে ফাল্গুণৰ পূজা কৰিছিল। আহোম বৌদ্ধ ধৰ্মৰ মূলতত্ত্ব “ফুৰা-ভাবা-আলং” অৰ্থাৎ ফুৰা বা ফা মানে বুদ্ধ, তাৰা মানে ধৰ্ম আৰু আলং মানে সংঘ (Tai Ahom Religion and Customs, P. 16)

এই আহোম বংশোদ্ভৱ ঐতিহাসিক কেই-গৰাকীৰ মত - বিৰোধৰ পৰা অনা-আহোম পাঠকে আহোম সকলৰ পূৰ্বৰ ধৰ্ম কি আছিল মন্তব্য দিয়া মজ্বল। সংজ্ঞা নিৰ্ণয় কৰিব নোৱাৰা কাৰণেই ডঃ লীলা গগৈয়ে তেখেতৰ কিতাপখনত আহোম সকলৰ ওপৰত “আহোম ধৰ্ম” জাপি দিছে নেকি? নে জাতিগত ভাৱে আহোম সকলক বৃহৎ অসমীয়া সমাজৰ পৰা পৃথককৈ দেখুৱাৰ অপচেষ্টাৰ দৰেই ধৰ্মীয় ভাৱেও আহোমক হিন্দু সমাজৰ পৰা বিছিন্ন কৰি দেখুৱাৰ বিভেদকামী প্ৰচেষ্টা কৰা হৈছে? ধৰ্মৰ পৰাহে ধৰ্মাৱলম্বী লোক সকলৰ সাধাৰণতে চিনাকি দিয়া হয়, লোক গোষ্ঠীৰ নামা-ফুমাৰে ধৰ্মৰ নামকৰণ কৰা নহয়। আৰু চূফাৰ জাগমনৰ লগে লগেই তেওঁ লগৰ মানুহখিনিক আহোম বুলি নামকৰণ কৰা হৈছিল বুলিনো গগৈদেৱে ক’ত তথ্য বিচাৰি পালে? অথবা টাই ধৰ্ম বা আহোম ধৰ্ম বুলি এটা ধৰ্ম থকাৰ সাক্ষ্য ইতিহাসতেইচোন বিচাৰি পাবলৈ নাই।

আমাৰ মতে হিন্দু সংস্কৃতিৰ লগত বিজেতা টাই সকলৰ সংমিশ্ৰণ চৰ্ভূহীন ভাৱে ইমান একাত্ম আৰু সম্পূৰ্ণ আছিল যে আজি তাক পৃথকে চিনাক্তকৰণৰ চেষ্টা কৰিলে মানৱ-দেহৰ পৰা বান্দৰৰ চাৰিঠেং আৰু নেস্তৰ পৃথকে আঁজুৰি উলিয়াই দেখুৱাৰ দৰে ব্যৰ্থ চেষ্টাহে হ’ব।

কিতাপখনৰ আৰম্ভণিৰ পৰা শেষলৈকে ডঃ গগৈয়ে তিনিটা উপদেশ বাক্যৰ আধাৰত গদাধৰ সিংহৰ প্ৰেভাছাক আহোম স্বৰাজ্যৰ শেষৰ যুগৰ ঘটনাৱলীৰ অশৰীৰ সূত্ৰাৰ হিচাবে উপ-

স্থিত কৰাই সেই অতৃপ্ত (?) প্ৰেভাছাৰ দৃষ্টিৰে আহোম সামন্ততন্ত্ৰৰ অৱনতি আৰু বিনাশৰ কাহিনী অৱলোকন কৰি অহেতুক আক্ৰোশৰ গোজ’ৰদি আঁৰত কৰিছে। “সকল বৰ বিষয় নিদিৰি, বাজসভাত জোঙা টোল বজাই নটিনী ননচুৰাৰি, পথালি ফোটাক বিশ্বাস নকৰিবি” ডঃ গগৈৰ মতে এয়াই আছিল হেনো মৃত্যুশয্যাৰ পৰা কৰ্জসিংহলৈ গদাধৰ সিংহৰ অন্তিম উপদেশ বাণী। গদাধৰ সিংহৰ অন্তিম সময়ৰ সঁকিয়নি উলংঘা কৰাৰ অভিলাষতেই হেনো জেওঁৰ পুত্ৰ-নাভীয়ে আহোমৰ অধঃপতন অনিবাৰ্য কৰি তুলি-ছিল। “প্ৰত্যেকেই এই আদেশ উলংঘা কৰি মৃতকৰ জগৰ লগাইছিল। প্ৰত্যেক ক্ষেত্ৰতে কিন্তু এই আদেশ অমান্য কৰাৰ পৰিণতি আছিল সুন্দৰ প্ৰসাবী” (পৃঃ ২১৮)।

অনা-আহোম, বিশেষকৈ হিন্দু আৰু হিন্দুৰ ভিতৰতো বৰ্ণহিন্দু সম্প্ৰদায়ক আহোম সামন্ত তন্ত্ৰৰ বিনাশৰ কাৰণে দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ দৃষ্টিভঙ্গী ডঃ লীলা গগৈৰ চিন্তাৰ বস-ন্নত উত্তৰ হোৱাৰ ঐতিহাসিক পৰম্পৰাটো বিচাৰ কৰি চোঁৱা যাওক। অপ্ৰিয় হ’লেও কবলৈ বাধ্য যে বাজহুৱা ভাৱে সদৰি নকৰিলেও আমাৰ বহু অন্ধৰ ব্যক্তি ডঃ লীলা গগৈৰ এই অনৈতিহাসিক চিন্তাৰ সক্ৰিয় অংশীদাৰ। বৃহৎ অসমীয়া সমাজ-খনৰ বৃহৎ অংশ জনসাধাৰণৰ দাবিদ্বাৰা আৰু দুঃখ বঞ্চনাৰ সমস্যাক আওকান কৰি আধুনিক কালৰ আমাৰ অগ্ৰজ আহোম চিন্তাবিদে কেৱল আহোমৰ পূৰ্বৰ গোৱৰ সুঁৱৰি কেনে বিননি তুলিছিল চাওক: “আগৰ প্ৰবল প্ৰতাপাধিত আহোম জাতি বৰ্গৰ জয়জয় ময়ময় অৱস্থা ক্ৰমাৎ শোক-লগাকৈ জয়পৰি যোৱা দেখি মোৰ প্ৰাণে অন্তৰে অন্তৰে কাহানিবাৰে পৰা উচুপি উচুপি কান্দি আহিছিল। আগৰ দিনৰ অসমীয়া জাতিৰ গোৱৰৰ মূল শক্তি আহোম জাতিয়ে খছকাত জয়পৰা হুৱৰি বনৰ দৰে পুনৰপি ঠন ধৰি উঠি কেনেকৈ আৰু কি উপায়েৰে মূৰ দাঙি উঠিব পাৰিব, সেই বিষয়ক ভাবনা মোৰ অন্তৰত বকুবকৈ উত্তলিবলৈ ধৰিলে। সেই ভাবনাৰ প্ৰেৰণাত ক্ষুণ্ণক মানো ৰ’ব নোৱাৰি মই অনতি পলমে উপায় চিন্তি উলিয়ালো” (পদনাথ গোহাঞি বৰুৱা’ মোৰ সোৱৰণী, পৃঃ ৪৭)। উপাই বিচাৰি গোহাঞি বৰুৱাই কেইজনমান আহোম জাতিৰ লগ হৈ ১৮৯৩ চনৰ ১৩ মে তাৰিখে শিৱসাগৰত আহোম এচচিয়েচনৰ জন্ম দিয়ে। অসমীয়া জাতিৰ

ঠাইত আহোম জাতিৰ উন্নতি এইসকলৰ ৰাজনৈতিক লক্ষ্য হৈ পৰিল। কেৱল সেয়ে নহয় আহোম জাতিৰ অধোনতিৰ মূল কাৰণ আৰু উন্নতিৰ প্ৰধান অন্তৰায় স্বৰূপে অনা-আহোম সম্প্ৰদায় সমূহকে চিনাক্ত কৰা হ’ল। পদনাথ গোহাঞি বৰুৱাৰ বিশ্লেষণ চাওক:

“তাৰ অলপ পূৰ্বতে দুপৰ-খুকজৰ দৰে জ্বলি থকা জাতিটো একেবাৰে জ’ৰ পৰিল; পূৰ্ব-গোৱৰ আহোমৰ মানত সপোনৰ কথা যেন লগা হ’ল। বহুত ওখৰ পৰা হঠাৎ-খহি মাটিত পৰিলে মৰামুছা অৱস্থা ঘটোটা আচৰিত বহয়, কিন্তু তেনে অৱস্থাত আনৰ পৰা বিশেষকৈ আগৰ অনুগৃহীত লোকৰ পৰা পুতৌ নোপোৱাটোহে অতি আচ-ৰিত। আহোম ৰাজৰ দাবাই প্ৰতিপালিত, আহোম স্বৰ্গদেৱ প্ৰদত্ত মান-মৰ্যাদাৰে বিভূষিত আহোম ৰজা দিনীয়া বিষয়াৰ সতি সন্তানে আপদত সহানুভূতি দেখুৱাই আহোমৰ মান-গোৱৰ অক্ষয় ৰাখিবলৈ চাওক চাৰি আহোমৰ পূৰ্বৰ গোৱৰ চাকি ৰবি পাৰ্যায়নে পৰৰ আগত সিবিলাকক অৱজ্ঞা কৰিবলৈ ধৰিলে। “..... দিনক দিনে আহোম হতশ্ৰী হৈ ইডৰ প্ৰজা শ্ৰেণীৰো তলত পৰিল, নিচেই তল খাপৰ অসমীয়াইয়ো আহো-মক দিনাবলৈ ধৰিলে; এনে কি আহোম ‘আহোম’ বুলি চিনাকি দিবলৈ লাজ পোৱা হ’ল, নিজৰ অতীত গোৱৰ পাহৰি ধৰ্ম আৰু সম্ৰাজ সম্পৰ্কত নিজত হেৰুৱাই পৰৰ নামেৰে চিনাকি দিবলৈ লিখিলে। সেই অপাৰহতে ওখ খাপৰ হিন্দুৰ অবিচাৰিত সম্পূৰ্ণ হৈ তলপৰি থকা অৱনত সম্প্ৰদায়ৰো কোনো কোনো ওপৰলৈ উঠিল, কোনো আহোমৰ সমনীয়া হ’ল। ৰাজনীতি সম্পৰ্কতো বিদ্যা-বুদ্ধিত আগবঢ়া অপৰাপৰ সম্প্ৰদা-য়ৰ চতুৰ লোক সকলে আশঙ্কিত হোজা। ভেৰা আহোমক চাট পেলাই ৰজাঘৰ বা চৰকাৰৰ পৰা প্ৰতিপত্তিৰ আগভাগ ভোগ কৰি আঙুৰাবলৈ ধৰিলে, আৰু আহোম সম্প্ৰদায় অৱনতিৰ মুখে ক্ৰমাৎ পিচুৱাব লগাত পৰিল” (পদনাথ গোহাঞি বৰুৱা ৰচনাৱলী পৃঃ ৯৩৪)।

এসময়ৰ ৰাজ্যশাসনৰ ৰাজহুৱী ধৰাৰ নফৌলজিক চিন্তাও গোহাঞি বৰুৱা ইমানেই নিমগ্ন হৈছিল যে “আহোমৰ সুকীয়া উন্নতিক গোটেই অসমীয়া জাতিৰ উন্নতি বুলি ধৰিব লাগিব” (পৃঃ ৯৪৩) বুলি কৈছিল আৰু বৃহৎ অসমীয়া জাতি-স্বত্ববাদী চিন্তাৰ বিৰোধিতা কৰি আহোম সাম্প্ৰদায়িকতাৰ সমৰ্থনত কৈছিল যে “আহোমৰ শিক্ষিত ভেকা এদলে

আপোন পাহৰা হৈ বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি এটা গঢ়িবৰ উদ্দেশ্যে আহোমৰ সাম্প্ৰদায়িকতা বৰ্জন কৰা প্ৰচাৰ কাৰ্য্যত উন্নত ভাবে আগুৱাবলৈ ধৰিলে। ফলত সেই সাম্প্ৰদায়িকতা যিমানেই সেৱতা হৈ আহিল, আহোমৰ অন্তিম সিমানেই ম্লান পৰিবলৈ ধৰিলে” (পৃঃ ৯৪১)।

আহোম এচচিয়েচনৰ লক্ষ্য আছিল কেৱল শিক্ষিত গোষ্ঠীটোৰ বাবে সা-স্ববিধা আদায় কৰা। সাধাৰণ ৰাইজৰ দাবিদ্বাৰা মোচনৰ কোনো প্ৰচেষ্টা এচচিয়েচনৰ কাৰ্য্যসূচীত পৰিলক্ষিত নহয়। সেয়ে নিৰ্ভিক শিক্ষিত আহোম সকলেই ইয়াৰ বিৰোধিতা কৰিছিল। কিন্তু সাধাৰণ প্ৰজাৰ দোহাই দি সুবিধা আদা-য়ৰ প্ৰচেষ্টা অব্যাহত থাকিল। ডঃ লীলা গগৈৰ কিতাপখনে পদনাথ গোহাঞি বৰুৱাৰ সাম্প্ৰদায়িক বক্তব্যতকৈ অধিক একো কোৱা নাই। এই সাম্প্ৰদায়িক চিন্তাৰ পৰম্পৰাটো প্ৰাৰম্ভিক অৱগত কৰোৱাৰ উদ্দেশ্যেই দীঘলীয়া উদ্ধৃতিটো উদ্ধৃত কৰা হ’ল। প্ৰসঙ্গতে উনুকিয়াব পাৰি যে আহোমৰ পুনৰ্গঠনৰ অনৈতিহাসিক সাম্প্ৰদায়িক চিন্তাত গোহাঞি বৰুৱা যিমানেই নিমজ্জিত হৈছিল, অসমীয়া সমাজত তেখেত সিমানেই অৱহেলিত হৈ আহিছিল। “জীৱনৰ শেষছোৱাত তেখেতৰ ৰাজনীতি সাম্প্ৰদায়িকতাত পৰিণত হৈছিল আৰু আহোম সম্প্ৰদায়ক সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায় স্বৰূপে গণ্য কৰিবলৈ চেষ্টা কৰাৰ ফলত সাম্প্ৰদায়িক দলাদলিৰ সৃষ্টি হৈছিল। এনেবোৰ কাৰণতে এসময়ৰ তেজপুৰৰ ৰাজনৈতিক নেতা গোহাঞি বৰুৱাই শেষ জীৱনত পূৰ্বৰে পৰাই খাই অহা মান ভাগ হেৰুৱাব লগাত পৰিছিল। আনকি শেহ ছোৱাত মিউনিচিপালিটিৰ কমি-শ্যনাৰ পদশ্ৰাৰ্থী হৈও ঘাটিব লগাত পৰিছিল” (পদনাথ গোহাঞি বৰুৱা: লেখক, দণ্ডিনাথ কলিতা, ১৯৪৬, পৃঃ ৪১-৪২)

আজীৱন বৃটিছ সাম্ৰাজ্যবাদৰ দাস্য-ভক্তিত ডুবি থকা গোহাঞি বৰুৱা আৰু তেখেতৰ অনুগামী সকলে আহোম সকলৰ হৃদয়ৰ বাবে সাম্ৰাজ্যবাদী নীতিৰ ভয়াবহতা অনুভৱ কৰিবলৈ অপাৰগ হৈ অনা-আহোম সম্প্ৰদায়কে শক্তি হিচাবে চিনাক্ত কৰিছিল। ৰাজ্যখন পৰহস্তগত হোৱাৰ পিচতো এস-ময়ৰ আহোম ৰজাৰ প্ৰজাৰ সতি-সন্ততি সকলে আহোমৰ ডা-ডাঙৰীয়া সকলৰ সতি-সন্ততি সকলৰ “মান-গোৱৰ অক্ষয় ৰাখিবলৈ” যত্ন নকৰি কেৱল “সিবিলাকক অৱজ্ঞা

কবিবংশে" হে লোৱাৰ ওপৰিও "অৱনত সম্প্রদায়বোৰে কোনো কোনো" ওপৰলৈ উঠিল কোনো কোনো আহোমৰ সময়ীয়া" হোৱাৰ দুখত, আৰু "ৰাজনীতি সম্পর্কতো বিদ্যা-বুদ্ধিত আগবঢ়া অপৰ্যাপক সম্প্রদায়ৰ চতুৰ লোক সকলে অশিক্ষিত হোজা ভেৰা আহোমক চাট পেলাই ৰজাঘৰ বা চৰকাৰৰ পৰা প্ৰতিপত্তিৰ আগভাগ ভোগ কৰি আঙুৰাবলৈ ধৰাৰ" আক্ষেপত গোহাঞি বৰুৱা আৰু তেখেতৰ সতীৰ্থ আৰু অমুচৰবন্দই সাম্প্রদায়িক ৰাজনীতিত শৰণ লৈছিল। কোৱা বাহুল্য যে জাতিপ্ৰেমৰ দোহাইদি জাতিৰ বৃহত্তৰ সমূহীয়া স্বার্থক ভাৱে ঠেলি ব্যক্তিগত সা-সুবিধা আদায়েই এইসকলৰ সাম্প্রদায়িক ৰাজনীতিৰ লক্ষ্য আছিল। সুখৰ বিষয় এয়ে আছিল যে তেতিয়াও গৰিষ্ঠ সংখ্যক আহোম জনসাধাৰণে এটা সংকীৰ্ণ সাম্প্রদায়িকতাৰ যুকলি বিৰোধিতা কৰিছিল। (দ্রষ্টব্য: (Political History of Assam, Vol III, P. 293-311))

এনে সংকীৰ্ণ সাম্প্রদায়িক দৃষ্টি কোণ পৰিহাৰ কৰি ঐতিহাসিক সত্যক অনুধাৱন কৰিবলৈ যত্ন কৰা উ: হীৰেণ গোহাঁইৰ উপলব্ধি চাওক:

"পূৰ্বদৰক কৌশলেৰে অপসাবিত আৰু অপমানিত কৰি অসমত আহোম ৰাজশক্তিৰ পুনৰুত্থানৰ সত্তাবনা ইংৰাজে কৰিছিল তাৰ পিচত ইংৰাজে এনে কিছুমান নীতি ললে যাৰ ফলত আহোম ডা-ডাঙৰীয়া শ্ৰেণী প্ৰায় সমূলে বিলুপ্ত হ'ল। ইংৰাজ আমোলত আহোম ডা-ডাঙৰীয়াই পূৰ্বৰ পদ-মৰ্যাদাৰ সুবিধা হেৰুৱালে। ই কেৱল ইংৰাজৰ অবিশ্বাস বা সন্দেহৰ বাবে নহয়। কোম্পানীয়ে প্ৰচলন কৰা নতুন আইন-কানুন, খাজনা তোলাৰ পদ্ধতি অসমত আঁচলৈ আছিল। লেখা-পঢ়া, হিচাব-নিকাচ জনা মানুহেহে শীঘ্ৰে তাৰ মোৰ পাইছিল। আনহাতে দেশ দস্তৰ মতে আহোম শাসনকৰ্তাই হিচাব-নিকাচ আদি কাম কাকতী হতুৱাই কৰাইছিল। আৰু নিজে প্ৰশাসনৰ সাধাৰণ (General) দায়িত্ব পালন কৰিছিল। সেয়ে নতুন শাসন স্তম্ভত আহোম ডা-ডাঙৰীয়াৰ বিশেষ গুণ কোনো কামত নহা হ'ল; আৰু তেওঁলোকৰ ঠাই ক্ৰমশঃ ললে লেখা-পঢ়া জনা কাকতী শ্ৰেণীৰ মানুহে। তাতোকৈ ডাঙৰ বিপদ হ'ল পাইক প্ৰথাৰ আৰু দাস প্ৰথাৰ বিলোপ সাধন। সামন্তযুগীৰ অৰ্থনীতিত ডা-ডাঙৰীয়াৰ পৰিয়াল বোৰৰ ভৰণ-পোষণ হৈছিল খাণ্ডপামৰ

যোগেদি। খাণ্ডপামত প্ৰজাক খটুৱাবলৈ সামন্ত-শাসনত সেই ডা-ডাঙৰীয়া সকলৰ যি অধিকাৰ আছিল ইংৰাজে তাক ৰহিত কৰিলে। আনহাতে সামন্তবাদী মৰ্যাদাত অভ্যন্ত আহোম ডা-ডাঙৰীয়াৰ বেহা-বেপাৰ, ধন আৰ্জন আদিত কোনো সামৰ্থ্য নাছিল। সেয়ে পাইক প্ৰথা আৰু বন্দী-বেচী থকাৰ নিয়ম উঠি যোৱাৰ লগে লগে তেওঁলোক ভীষণভাৱে ক্ষতিগ্ৰস্ত হয় আৰু এক পুৰুষৰ ভিতৰতে দৰিদ্ৰ খেতিয়কৰ শাৰীলৈ নামি আহে। (সাহিত্য আৰু চেষ্টনা, পৃ: ১৬, ১৭)।

জাতিদস্তৰ গজদস্তামিনাৰত উঠি বাউটি জোৰা পৰিৱৰ্তে উপৰ বোকা-পানীৰ সমাজখনৰ মাজৰ পৰা অসমীয়া মধ্যবিত্ত সমাজৰ উত্থানৰ আঁত বিচাৰোঁতে উ: গোহাঁইয়ে উক্ত ঐতিহাসিক বাস্তৱ উপলব্ধি কৰিবলৈ সৰ্ব্ব্ব হৈছে। আমি আগেয়েই কৈ আহিছো যে বাস কৰা সমাজ সম্পর্কে থকা ঐতিহাসিকৰ মৌলিক দৃষ্টিভঙ্গিয়েই তেখেতৰ ৰচনা সমূহৰ ৰক্তৰাৰ চৰিত্ৰও নিৰ্ণয় কৰে।

প্ৰসঙ্গত উনুকিয়াই দিয়া বোধকৰো উচিত হ'ব যে বন্দী-বেচী যুক্তিৰ পৰা উ: গোহাঁইয়ে উল্লেখ কৰাৰ দৰে কেৱল আহোম ডা-ডাঙৰীয়া সকলেই নহয় সামন্ত অৰ্থনীতিত বন্ধি থকা অনা-আহোম বিষয়া আৰু পৰিয়াল সমূহো সমানেই ক্ষতিগ্ৰস্ত হৈছিল। এই ব্যৱস্থাৰ বিৰুদ্ধে "কামৰূপৰ সকলো মহন্ত ও ভাস্কান একত্ৰ হৈ অযুত শিৱপূজা কৰি অখক্ৰান্তত জম" হৈ পূৰ্বমত দাসদাসী ব্ৰহ্মোত্তৰ বাহাল বাধাৰ প্ৰাৰ্থনাই ১০০০ একহাজাৰ কেতা দৰখাস্ত জিন: কিম্বন কমিচনৰ সাহেবৰ "ওচৰত দাখিল কৰিছিল। (সদৰামীনৰ আত্মজীবনী, পৃ ৪০-৪১)। হৰকান্ত সদৰামীনো খোলাচা চিহ্নেই চাহাৰৰ আগত অনুন্ন বিনয় কৰি কৈছিল যে সেই ব্যৱস্থান ফলত "খামালোকৰ জাতকোল মান-মৰ্যাদা সকল গৈছে" (ঐ.পৃ.৭২)। মনিৰায় দেৱানেও মিল চাহাৰৰ ওচৰত দাখিল কৰা আজিত বিষাদ বিষয় হৈ লিখিছিল যে বন্দীবেচীবোৰ যুকলি কৰি দি আৰু লগুৱা-লিক্‌চৌবোৰ কাঢ়ি নিয়াৰ ফলত "বি বিলাকৰ পূৰ্বপুৰুষ সকলে কখিন কালেও হাল কোৰ নেবাইছিল বা তাৰ নবৈছিল, সেই বিলাকক এতিয়া এনে গৰ্হিত কাম কৰিবলৈ বাধ্য কৰোৱা হৈছে" (বেনুধৰ শৰ্মা মনিৰায় দেৱান, ১৯৬৬ পৃ:২৩৬)।

পৰিৱৰ্তিত পৰিস্থিতিত নিজকে খাপ খুৱাই লোৱাৰ পৰিৱৰ্তে সামন্ত যুগীয় বংশ গোৱৰকে চোবাই-পাণ্ডলি বৰ

মানুহ বোলাই ফুৰা সকলক পণ্ডিত হেমচন্দ্ৰ গোস্বামীয়ে সেই তহানিৰ দ্বিতীয় বছৰ 'জোনাকী'ত প্ৰকাশিত "বংশ গোৱৰ" নামক প্ৰবন্ধত বেছ কঠোৰ ভাবেই সঁকিয়াই দিছিল (বচনাৱলীক ৪৬৬-৬৮ পৃষ্ঠা চাওক)।

উক্ত পৰিৱৰ্তিত ঐতিহাসিক পৰিস্থিতিত লাহে লাহে আহোম যুগৰ পৰ-নিৰ্ভৰশীল সামন্ত জীৱন-যাত্ৰাৰ ঠাইত চাকৰি আৰু ব্যৱসায় আৰ্থিক আৰু সামাজিক প্ৰতিপত্তিৰ একমাত্ৰ বিকল্প পথ হিচাবে পৰিগণিত হৈছিল। পৰম্পৰাগত ভাৱে বংশানুক্ৰমে লেখা-পঢ়া ধৰণৰ শিক্ষা-দীক্ষাৰ পৰা আঁতৰি থকা সকল এই নতুন ব্যৱস্থাত অলাগতীয়া বুলি বিবেচিত হ'ল। এসময়ত ৰাজবংশ আৰু ক্ষমতাশালী ৰাজবিষয়াৰ ছত্ৰ-ছায়াত থাকি যি সকলে লেখা-পঢ়া জাতীয় কামৰ আঁজ মাৰিছিল। নতুন ব্যৱস্থাত সেই সকলৰ বিদ্যাবুদ্ধি অমূল্য মূলধন হিচাবে দ্বীকৃত হ'ল। নমগ্ৰ ৰাজ্য আৰু বাইজেই যেতিয়া ব্যক্তিগত সম্পত্তি সচল আছিল, ৰাজপৰিয়ালত সঞ্চয়ৰ প্ৰয়োজনীয়তাই অনুভৱ হৈছিল। চাকৰিৰ বাবে এওঁলোকৰ শিক্ষা-বিদ্যাও নাছিল আৰু স্মৃতিত জীৱন্ত হৈ থকা শাসন্ত সত্ত্বে "পৰাধীন" চাকৰিৰ স্পৃহাও দমাই ৰাখিছিল। সেয়ে বঢ়িছে উপযাচি দিয়া পেঞ্চন পূৰ্বদৰে প্ৰত্যাখান কৰি স্বাধীনোচিত কামেই কৰিছিল। কিন্তু তেখেতৰ পুত্ৰ পাৰ্শ্বনাতিয়ে উনৈশ শতিকাৰ শেষৰ ফালে পেঞ্চনৰ টকা কেইটাৰ কাৰণে হাহাঁকাৰ কৰি উঠিছিল।

দুটামান উদাহৰণ দিয়া সমাচিন হ'ব। বিশ্বাস কৰিবলৈকে টান লাগে যে ৰাজ্যচুৱা হোৱাৰ অৰ্দ্ধ শতাব্দীৰ ভিতৰতে তুং-খুঙ্গীয়া ফৈদৰ কন্দৰ্পেশ্বৰ সিংহৰ মাক লক্ষ্মীপ্ৰিয়া আৰু পত্নী কমলা প্ৰিয়াক গুহাহাটীত বসবাস কৰিবৰ বাবে আনে ঘৰ-মাটি যোগাব কৰি দিব লাগিছিল (সদৰামীনৰ আত্মজীবনী, পৃ: ১৪৫)। আৰু তুংখুঙ্গীয়াৰে ঘনকান্ত সিংহৰ মৃত্যুত অন্ত্যেষ্টিক্ৰিয়াৰ খৰচৰ বাবে তেওঁৰ পত্নী পদ্মবেলাই হৰকান্ত সদৰামীনৰ পৰা চাৰিশ টকা খাবে লৈছে যতকৰ মুখৰ চুৱা ছাঁই-মাকতি গুচাব লগাত পৰিছিল (ঐ, পৃ ১১৫)। ১৮৩৮ চনত ৰাজ্য যোৱা ৰজা পূৰ্বদৰ সিংহৰ নাতি কন্দৰ্পেশ্বৰ সিংহই ১৮৫৭ চনৰ বিদ্ৰোহৰ আগতে বাহাধৰ গাওঁৰু আৰু ফৰুদ আলিৰ হতুৱাই স্থানীয় ব্যৱসায়ীৰ ঘৰত সোণৰ গঢ়না বন্ধক ৰাখিহে পৰিয়াল চলাব লগা হৈছিল (A Glimpse of Assam U.N. Baroah, 1946, p. 49)।

ৰাজবংশৰেই যেতিয়া এনে দশা হৈছিলগৈ, বাকী উন্নতীয়া ডা-ডাঙৰীয়া সকলৰ অৱস্থা পাঠকৰ সহজেই অনুমেয়। চাকৰি আৰু ব্যৱসায়-বাণিজ্যৰে ধন আৰ্জন আৰু সঞ্চয়ৰ যোগেদি যেতিয়া সামন্ত শাসনৰ আমোলত "অমুগুহীত" "ইত্তৰ আৰু অনুন্নত" মানুহবোৰ বিত্তবান আৰু প্ৰতিপত্তিশালী হৈ উঠিল, কেৱল আহোমেই নহয় সামন্ত সন্তৰ গজদস্ত মিনাৰত উঠি থকা সকলো শ্ৰেণীৰ মানুহৰ বাবে এসময়ৰ "সৰু মানুহ" বুলি নিন্দিত এই নতুন ধনী শ্ৰেণীটো তেওঁবিলাকৰ দুৰ্দশাৰ একনশ্বৰী শত্ৰু হেন বিবেচিত হ'ল। এই অহেতুক শত্ৰুতা পৰৱৰ্তী কালত সময়ে সময়ে বিস্ফোৰিত হৈ থাকিল। স্বাধীনোত্তৰ কালত এসময়ত অ বি টি ৰাজনীতিৰ জয়যাত্ৰাৰ উৎস আৰু শ্ৰেৰণাও এই অনৈতিহাসিক শত্ৰুতা। পূৰ্বৰ অৰ্থ-নৈতিক গাঁথনি আজি আৰু নাই। নতুন পুঁজিবাদী ব্যৱস্থাত সকলো সম্প্ৰদায়ৰে শতকৰা নবৈজনই আজি আৰ্থিক অনা-পদ্ভাগীনতাৰ ঘনঘোৰ আন্ধাৰৰ সন্মুখত ঠেকহীন, কিংকৰ্তব্য-বিমূঢ়। উ: গগৈৰ বেলি মাৰ গ'ল ত কেৱল আহোম সম্প্ৰদায়ৰ এই নষ্টালজিক ক্ৰোধ তেখেতৰ চিন্তাৰ বিভাজিতৰ বাবে অনা-আহোম বিৰোধৰ বিদ্বেষ হিচাবে ধ্বংসিত হৈছে। বাকীবোৰ সম্প্ৰদায়ৰ শতকৰা নবৈজনৰ দুখ-দুৰ্দশাক তেখেতে সংকীৰ্ণ জাতিদস্তৰ মোহত হৈ সূৰ্য পোহৰত তৰা নমনাৰ দৰে মাথোন মনিৰ পৰা নাই।

উক্ত অনৈতিহাসিক শত্ৰুতাৰ বিৰাজকৰ উদীৰ্ণ উ: গগৈৰ 'বেলি মাৰ গ'ল, কিতাপ'খনৰ পাতে পাতে। গদাধৰ সিংহৰ অভিমবাণী বুলি বুৰঞ্জীৰ দোহাই দিয়া "সকলক বৰ বিষয় নিদিবি" বোলা বাক্যটোৰ আঠবাৰ আৰু "পথালি ফোটাৰ বিশ্বাস নকৰিবি" বাক্যটোৰ তেওঁৰ বাৰ পুনৰুক্তি ঘটিছে কিতাপখনত। 'সাতশবীয়া আহোমৰ' বাদে অনা-আহোমৰ কথা বাদেই অন্য সৰু আহোম পৰিয়ালৰ মানুহো আহোম সামন্ত সন্তৰ উচ্চ বিষয়-বাবৰ বাবে আলায়িক আৰু বিশ্বাসৰ অযোগ্য। ব্ৰাহ্মণ-মহন্ত সকল বিশ্বাসৰ চাৰিচাপৰ বাজ কিন্তু এই সকলৰ পৰিকল্পিত বড়-বড়ই হেনো আহোম ৰাজত্বৰ পতনৰ মূল কাৰণ। কিন্তু স্বৰ্গদেৱ চুড়াংফা, কনচেং ৰৰপাজ গোহাঁই, মোমাই তামুলী বৰবৰুৱাৰ বিষয়ে উ: গগৈয়ে কি ক'ব? সৰু ডাঙৰৰ হিচাবটো উলিয়াই দিয়াৰ দায়িত্ব সহজে পালন কৰিব পৰা যাব যদিহে উ: গগৈদেৱে উৰাই ঘূৰাই বুৰঞ্জী পঢ়ি পোতা সাতশবীয়া

আহোমৰ মূল পৰিয়াল সাতোটাৰ নামৰ তালিকাখন বাজ-
হৰাকৈ প্ৰকাশ কৰি দিয়ে। আশাকবো ডঃ গগৈয়ে তালিকা
খন প্ৰকাশ কৰি সংসাহৰ পৰিচয় দিব পাৰিব। আৰু
গদাধৰ সিংহৰ উপদেশ বাণী বুলি কোৱা বাক্য
কেইঘাৰ থকা বুৰঞ্জীখন, প্ৰকাশিতহেই হওক বা
অপ্ৰকাশিতহেই হওক বুৰঞ্জীখনৰ ৰচনা কাল আৰু
লিখকৰ সম্ভাৱ্য পৰিচয়ৰ তথ্যপাতি বাজহৰাকৈ
প্ৰকাশ কৰি দিবনে? অসম বুৰঞ্জীৰ নামত চলি
থকা ভূপ্ৰবন্ধনাই আমাক আৰু আমুৱাইছেগৈ।

আমি আগতে উল্লেখ কৰা ঐতিহাসিক ক্ৰোধৰ ফুলিফ
ইমানেই জীৱ হৈছে যে ডঃ লীলা গগৈয়ে নতুন তথ্যকে
সৃষ্টি কৰি পেলাইছে। বুৰঞ্জীৰ তথ্যপাতিৰ অক্ষুণ্ণতাৰ নমুনা
চাওক : যুত্ৰা অনিবাৰ্য্য বুলি পদ্মনাথ ভট্টাচাৰ্য্যই ভবিষ্যত
বাণী নকৰাহলে কয় কদ্রসিংহৰ যুত্ৰাৰেই নহলহেতেন।
“পদ্মনাথৰ এই ভবিষ্যত বাণী ৰজাই কেতিয়াও আশা কৰা
নছিল (পৃঃ ২১)। কদ্রসিংহৰ যুত্ৰাৰ পিছত “কৃষ্ণৰাম ভট্টাচাৰ্য্য
আৰু ফুলেশ্বৰী কুৰ্বী অসমৰ আকাশত আনত্ৰুটা ধুমকেতু,
যি ৰাজ্যৰ ঘটনা প্ৰবাহ অবাটেদি ৰবলৈ দি নিশ্চিত
শুভ পৰিণতিৰ বিহণুটি কইছিল” (পৃঃ ২৬)। “ৰাজেশ্বৰ
সিংহৰ অকালতে অপ্রত্যাশিত ভাবে যুত্ৰা হ'ল “যুত্ৰাৰ অশু-
বালত বড়ঘনুও থাকিব পাৰে” (পৃঃ ৫৯) কিয়নো চিকিৎসা
কৰিছিল বায়ুন বেজবৰুৱাৰ পুতেক ৰাম আৰু কৃষ্ণই”
(পৃঃ ৫০)। দক্ষিণপাটৰ বনমালী বাপু আৰু ৰাম গোঁসাঁয়ে
হেনো অসমক মোগল সাম্ৰাজ্যৰ বুকুত বলি দিবলৈকে
ওলাইছিল (পৃঃ ৭১)। কীৰ্তিচন্দ্ৰৰ হত্যাকাণ্ড অভিযোগত সিপ্ত
আছিল “নাৰায়ণ বায়ুন, বেজভাণ্ডাৰী লক্ষী বায়ুন, কাম-
ৰূপী শিৱৰাম বায়ুন, কামৰূপী উমা” আদি (পৃঃ ৮৬)।
কদ্রসিংহই মায়ামৰীয়া মহন্তক অপমান কৰিছিল কেৱল ব্ৰহ্ম
সংহতিৰ সত্ৰাধিকাৰৰ ফুলনিভহে (পৃঃ ৯৯)। ব্ৰাহ্মণৰ যত্ন-
যত্নৰ ফলতেই বোলে মায়ামৰীয়া বিদ্ৰোহ হৈছিল যাৰ
ফলত হৈছিল “ভায়ে ভায়ে কটাকটি, মৰামৰি” (পৃঃ ১২১)।
মায়ামৰীয়া বিদ্ৰোহ সম্পৰ্কে কোনোবা এজন সাহিত্যিক বন্ধুৰ
“পতনুৱা মন্তব্য”ত খন্তমত খাই ডঃ গগৈয়ে মায়ামৰীয়া
বিদ্ৰোহ সম্পৰ্কীয় যি কুৰিটামান ‘কাৰণ’ৰ তালিকা দাখিল
কৰিছে সেয়া প্ৰাক্‌বিদ্যালয়ৰ অপ্রাপ্ত বয়স্ক বুৰঞ্জীৰ
ছাত্ৰৰ পৰীক্ষাৰ বাবে যুগুত কৰা টোকাভকৈ কোনো

শুণে অধিক নহয়। বিষয়টো বিতৰ্কিত আৰু গভীৰ
আলোচনা সাপেক্ষ কাৰণে আমি ইয়াত ভাৰ আলোচনা
এবাই চলিবলৈ বাধ্য।

মানব আক্ৰমণৰ কাৰণে দায়ী কোন? আচলতে
প্ৰশ্নটোৰ উত্থাপনৰ বাতিয়েই ভুল। বেবুধৰ শৰ্মাই
বিচাৰ কৰি বদনক খালাচ দি গৈছে। গগৈয়ে
গবেষণাৰে Review কৰি পূৰ্ণানন্দকো নিৰ্দোষী সাব্যস্ত
কৰি দায়ী কৰিছে, ‘সক মানুহ’ সংবামৰ উচ্চাকাংখ্যাক
আৰু হেনো “সবাতোকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ
কৰিছিল বাঙালী কুৰ্বীয়ে” (পৃঃ ১৯৬) পূৰ্ণানন্দ
বুঢ়াগোহাঁইৰ ওপৰত প্ৰতিশোধ লোৱাৰ বাসনাৰে
(পৃঃ ১৯০)। এয়ে ডঃ গগৈৰ “গবেষণা লক্ষ্য” ঐতিহাস অধ্যয়নৰ
চমৎকাৰীত্ব।

ডঃ হেৰম্বকান্ত বৰপূজাৰীয়ে তেখেতৰ গৱেষণা গ্ৰন্থত সংক্ষেপতে
লিখিছে যে “আপাতত : আহোম ৰাজতন্ত্ৰৰ ৰাজনৈতিক সংকটেই
অসমৰ কাৰ্য্যায়লীত মানবিলাকৰ কাৰণ যেন লাগিলেও অমবা-
পূৰ্ব ৰাজসভাৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকা পৰ্যন্ত ক্ষমতা বিস্তাৰৰ আকাং-
খাত্বে আচল কাৰণ নিহিত হৈ আছিল” (Assam. In
The Days of Compay, P.8)। উনৈশ শতিকাৰ আৰম্ভ-
নিৰে পৰা আহোম ৰাজাই আন্তঃ ৰাষ্ট্ৰীয় ঐতিহাসিক ঘটনাৱলীৰ
প্ৰভাৱৰ পৰা নিজকে আতৰাই ৰাখিবলৈ অসমৰ্থ হৈ আহিছিল।
এফালে মান আৰু আনফালে ব্ৰিটিছৰ ক্ৰমবৰ্দ্ধমান সম্প্ৰসাৰণ
নীতিৰ সংঘৰ্ষত অন্তৰ্ভুক্ত ৰাজ্য (Buffer State) হিচাবে অসমে
গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰাৰ সম্ভাৱনাই আছিল। পূৰ্বৰ শক্তি
অটুট থকা হলে মান অথবা ব্ৰিটিছ আহোম ৰাজ্যক মিত্ৰশক্তি
হিচাবেই বিচাৰিব লাগিলহেতেন। কিন্তু মায়ামৰীয়া অশু-
নিদ্ৰোহত বিধস্ত হোৱা আহোম ৰাজাই তেনে সম্ভাৱনাৰ
সুযোগ হেৰুৱাইছিল, আৰু সেয়ে বহু আগৰে পৰা কেৱল
অজুহাতৰ অপেক্ষাত বৈ থকা মান ৰজাই বদনৰ সাহায্য পূৰ্ণানন্দক
বিলম্ব নকৰি বহু বাক্ৰিত সুযোগ হিচাবে গ্ৰহণ কৰিছিল।
বদনৰ ঠাইত পূৰ্ণানন্দ অথবা দুয়োজনৰ ঠাইত এজনৰ লগত
এজনকে মান ৰাজসভালৈ পঠিয়াই দিয়া হলেও অথবা কোনো
নোযোৱা হলেও নিজৰ পুৰ্ণানন্দৰ স্বার্থতে মানসকলে অসম
আক্ৰমণ কৰিলেইহেতেন।

একেদেৰেই পুৰন্দৰৰ ক্ষমতাচ্যুতি কেৱল মনিৰামৰ

একক যত্নবস্ত্ৰৰ ফগশ্ৰুতি কিম্বা অনা আহোম বিষয়া
বৰ্গৰ বিশ্বাস ঘাটকতাৰ পৰিণতি নহয়। পুৰন্দৰে নিয়-
মিত ভাবে খাজনা আদায় কৰি থকা হলেও ব্ৰিটিছে পুৰ-
ন্দৰক ক্ষমতাত ৰখাৰ কোনো প্ৰতিশ্ৰুতিয়েই নাছিল।
আচলিত ভাবে, জন্মৰ আগতেই পুৰন্দৰৰ ৰাজ্যৰ যুত্ৰাৰ লক্ষ্য
নিৰ্দ্ধাৰিত হৈ আছিল। কেৱল অসমৰ প্ৰকাশিত অপ্ৰকা-
শিত বুৰঞ্জীবোৰ উৰাই ঘূৰাই পঢ়িলেই ইতিহাসৰ এইবোৰ প্ৰশ্নৰ
উত্তৰ পোৱা নাযায়।

মূল জুহুটিটোৰ চেহেৰাই যেতিয়া এনেদৰে বিকৃত কথন
বীতিৰ কলা সুলভ বোল আৰু আহুয়ক্ষিক সাজসজ্জাৰ আলো-
চনা পণ্ডিতৰ নামান্তৰহে হব।

মত্য ৰেপ্তৰেণ্ট

এ. টি. ৰ'ড। যোৰহাট-১

চাহ, পৰ্চা, আৰু বিভিন্ন মিঠাইৰ উৎকৃষ্ট প্ৰতিষ্ঠান
পৰীক্ষা প্ৰাৰ্থনীয়!

জৰ্দা ঘৰ

চক বজাৰ, যোৰহাট-১

জৰ্দা, পান-মছলা, মিঠা আৰু বাংলা পানেৰে
আপোনাক আমি মুহুৰ্দি যোগাওঁ।
পৰীক্ষা প্ৰাৰ্থনীয়।

প্ৰত্যাশা আৰু প্ৰাপ্তি (১১ পৃষ্ঠাৰ পিছৰ পৰা)

কথাটো বিদৰে আদৰণীয়, একেদৰে প্ৰয়োজনীয়
ৰাজ্যখনৰ কুটিৰ আৰু মৰুৰা শিল্পৰ সমান্তৰাল
উন্নয়ন, যাতে সমাজৰ সাধাৰণ স্তৰৰ লোকেও
তাৰ সুবিধা ভোগ কৰিব পাৰে।

অসমৰ ৰাজ্যিক খণ্ডৰ দুটা উদ্যোগ— অশোক কাগজকল
আৰু মৰাপাট কল—ভুলনীতি আৰু কুপৰিচালনাৰ ফলত মৰল-
মুখী হৈছিল। ইয়াক পুনৰ্জীৱিত কৰাৰ প্ৰস্তাবো বহুপ্ৰত্যাশিত
অসমচুক্তিত অন্তৰ্ভুক্ত হৈছে। চুক্তি অবিহনেও এনে এটি
ব্যৱস্থা অপৰিহাৰ্য হৈ পৰিছিল। এই প্ৰসংগতে উল্লেখ কৰা
উচিত হ'ব যে ভুলনীতিৰে পৰিচালিত হোৱা বাবে অসমৰ
কেবাটাও উদ্যোগ ৰোগাগ্ৰস্ত হৈ পৰিছে; বহুতো নিগম,
কোম্পানী ৰগাহাতীলৈ পৰ্যবাসিত হৈছে। বহুতে লোকচানৰ
মহাপ্ৰায়োভ—ৰাজ্যিক বিদ্ৰুংবোৰ্ড, পৰিৱহন নিগম আদি তাৰেই
উদাহৰণ। এনেবোৰ কথালৈ সঠিকভাৱে চকু দিব নোৱাৰিলে,
কেবল কেবলৰ সাহায্যতে ৰাতি থাকিব খুজিলে উদ্যোগ
স্থাপনৰ সুফল আশা কৰাটো বুখা। ৰাজ্যিক খণ্ডৰ কাগজ
কল, মৰাপাট কল আদিক পুনৰ্জীৱিত কৰিবলৈ দিয়া সাহায্যক
অভাবনীয় প্ৰাপ্তি হিচাপে গণ্য কৰাৰ কাৰণে নেদেখো। কেন্দ্ৰীয়
চৰকাৰে বিভিন্ন ৰাজ্যত কয় উদ্যোগক বচাবলৈ সাহায্য
দিয়াৰ অনেক দৃষ্টান্ত আছে।

অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত অসমচুক্তিৰ উল্লেখনীয় দিশটো
হ'ল অসমৰ দ্ৰুত আৰু সৰ্বাঙ্গীন উন্নতি সাধনৰ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে
দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতি। তাৰ সুফল যাতে থলুৱালোকে লব পাৰে
তালৈ সতৰ্ক দৃষ্টি ৰখাৰ আৱশ্যক হ'ব। বিনিয়োগৰ বাবে
মঞ্জুৰ কৰা পুঁজিৰ যাতে সঠিক আৰু সদব্যৱহাৰ হয় আৰু
থলুৱা স্বাৰ্থ ৰক্ষাকাৰী নীতি প্ৰৱৰ্ত্তিত হয় তাক নিশ্চিত
কৰিব লাগিব। তাকে কৰিব নোৱাৰিলে প্ৰতিশ্ৰুতি,
প্ৰত্যাশা আৰু প্ৰাপ্তিৰ মাজৰ ফাঁকটো কোনোদিনেই হ্ৰাস
নহ'ব।

টো গ নি ভ ঙা ৰ মে লা

জিতেন শৰ্মা

আমাৰ গাঁৱৰ কনমান দাইটিয়ে প্ৰায়েই কল্প সৰুৰে পৰাই বোলে মই বৰ এলেছৱা আছিলো। লগৰ লগৰীয়া-বোৰে যেতিয়া লৰি-ধাপৰি খেলি ফুৰে মই বোলে জুপুকা মাৰি বহি আকাশ-পাতাল ভাবিহে আছিলো। হওঁতে কথাটো মোৰো মনত ধৰে। সৰু কালৰ স্মৃতিৰ কথা এৰিলেও আজি আঠাইছ বছৰ বয়সলৈ মোৰ বৰ এলাহ। উঠি-লৰি ফুৰিবৰ বৰকে মন নেযায়। কাম-বন কৰাতো দূৰবে কথা কেৱল চকুমুদি শুই থাকিবৰ মন। অনন্তকাল যেন শুইয়েই থাকিম। কোনো ভাব নাই চিন্তা নাই। কেৱল শোৱা শোৱা আৰু শোৱা।

এই মৰ টোপনিটোৰ বাবেই মই, কম যাতনাখননো ভূগিছো নে? অথচ আজিলৈ মোৰ শিক্ষা নহ'ল। সদায়েই ভাবো আজিয়েই শেষ, কাইলৈৰ পৰা মই এজন তজবজীয়া কৰ্মঠ পুৰুষ হ'মগৈ। কিন্তু ক'ত? মোৰ 'কালি'টোতো কাহানিও নাছিল।

আমি সকলোৰে থাকোঁতেই আমাৰ দেউতা ঢুকাইছিল। এমা-ডিমা সাতোটাৰ ল'ৰা-ছোৱালী আয়ে অনেক জেদনা-উকটি ভাঙৰ কৰিছিল। সাতোটা ভাই-ভনীৰ ময়েই আটাইভকৈ ভাঙৰ। মোৰ তলত আৰু চাৰিটা ভাই দুজনী ভনী আছিল। এই সকলোটিয়েই যোক এৰি এৰি থৈ বেলেগাই গুচি গ'ল। বাকী ব'ল মাথোন আই। আয়ে মোক নেবিলে। আইৰ মই বৰ মৰমৰ সন্তান।

মোৰ ভাই-ভনী কেইটাৰো সেই এটাই মাথোন আপত্তি আছিল। মই ঘৰখনৰ বাবে মুঠেই চিন্তা নকৰো। কেৱল শুই শুই কটাও। সিহঁতে উপাৰ্জন কৰি আনি দিয়ে—মই ওপৰতে বহি বহি ধাওঁ। গতিকেই এটা এটাকৈ সিহঁতে মোক এৰি এৰি বেলেগ হৈ হৈ গুচি গ'লগৈ।

হওঁতে কথাটো মই এতিয়াহে টং কৰিছো। সিহঁতে ঠিকেই কৈছিল। এলাহতে মই সকলো হেৰুৱালো। শেহত এতিয়া এই ভেটি ঢুকুৱাহে বাকী আছেগৈ।

অথচ এদিন এইখন ঘৰৰ কি নাছিল? .....গোটেই গাওঁখনৰ ভিতৰতে লেখত লবলগীয়া ঘৰ আছিল আমাৰখন। স্তিন্ধন চোতালেৰে সৈতে প্ৰকাণ্ড হাউলি। পিচফালে কেইবা বিঘা মাটি আঙুৰি তামোল-পান, আম-জামেৰে সৈতে নদন-বদন এখন বাৰী। আগফালে প্ৰকাণ্ড পুখুৰী। কি নাছিল আমাৰ? এতিয়াও বিগিকি বিগিকি স্মৃতি ৰোমহন কৰো—এখনৰ পিচত এখনকৈ কেনেকৈ গৰু-ম'হৰ গাড়ীয়ে গুটি গুটি ধান আনি আমাৰ আগফালৰ চোতালত দমাইছিলহি।

এতিয়া গাড়ীত নালাগে যেনাত ভবাই আনিবলৈকো আমাৰ ধানৰ অভাৱ। প্ৰায়েই শুনো, আয়ে ভোৰভোৰাই গালি পাৰে—“এনেকৈ শুই থাকিলে মুখেতে কোনোবাই ভাত-গাল শুজি দিবহিনে!” কথাটো মোৰ ভাই-ভনী কেইটাইও মোক প্ৰায়েই কৈছিল। কিন্তু কৈ কৈও একো ফল নধৰাত সিহঁতেই এদিন নিজৰ নিজৰ ভাগবোৰ কাটি লৈ লৈ আঁতৰি গ'লগৈ।

বাকী ব'লো আই আৰু মই আৰু আমাৰ গোবৰমন্ড অতীতৰ সোণালী স্মৃতি। মই সেয়ে আজিকালি প্ৰায়েই শুই থাকো। শুই শুই ৰোমহন কৰো অতীতৰ স্মৃতি। কিন্তু দোষ জানো অকল মোৰ? মৰিবৰ সময়ত দেউতা-য়েতো আমাৰ ঘৰখনৰ সমস্ত দায়িত্ব মৌজাদাৰ দেউতাইতৰ ঘৰত অৰ্পণ কৰি গৈছিল। তেনেহলে?

কনমান দাইটিয়েতো প্ৰায়েই কয়—আমি নিজ চকুৰেই দেখা দেউতাবাই মৌজাদাৰ দেউতাৰ হাড়খনত ধৰি থোকা-থুকি মাত্ৰে কৈছিল সিহঁতক চাবা, বুদ্ধি ভৰসা নাই। সম্পত্তিৰ লোভতে কোনোবাই অনিষ্ট কৰিব।”

অথচ এই মৌজাদাৰ দেউতাইতৰ পৰিয়ালেই জানো আমাৰ এই দৰিদ্ৰ অৱস্থাৰ বাবে দায়ী নহয়?

মোৰ এতিয়াও মনত আছে অলপ বৃজন হওঁতেই মই যেতিয়া আইৰ সতে মৌজাদাৰ দেউতাৰ ওচৰলৈ গৈ ক'লোঁগৈ যে 'আমি এতিয়া বৃজা হ'লো, আমাৰ সম্পত্তিৰ হিচাব আমিয়েই ৰাখিব পাৰিম' মৌজাদাৰ দেউতাই টেক-টেকাই হাঁহি দিলে। কলে—“এই পিতৃকলিতোৰ থকা শুনা। ওঠ টিপিলে পাখীৰ ওলোৱা ল'ৰাটোৱে এই বিশাল সম্পত্তিৰ হিচাব ৰাখিব।” চাহপানী খুৱাই আমাক তেওঁ বিদায় দিলে। আহিবৰ সময়ত আইক কলে—“তুমি একো চিন্তা নকৰিবা। মাটি যাতে এহালিচাও চন নপৰে তাৰ ব্যৱস্থা মই কৰিছো।

ওচৰৰ গাওঁখনৰ পৰা মাহুহ কেইটামান আনিছো, আধিকৈ সিহঁতকে মাটিখিনি খাবলৈ দিম”।

তাৰ পিচত মোৰ মনত আছে, যেতিয়া ভাস্কৰ বৃজন হওঁতে এদিন আমাৰ সাতোজন ভাই-ভনীয়ে 'আমাৰ সম্পত্তি খিনি চাওঁগৈচোন বুলি চাবলৈ ওলালো', গৈয়েই বিচুৰ্ত্তি খালোঁক। দেখিলো ইতিমধ্যে আমাৰ মাটিত, মৌজাদাৰ দেউতাই অনা ওচৰৰ গাওঁখনৰ মাহুহ কেইটাই পা-পৰিয়াল লৈ গজগজীয়া হৈ বহি গৈছে, আৰু সিহঁতেই আমাৰ বাৰীৰ পিচত পৰা আমি নেদেখাকৈ বাঁহ, সূলাবাঁহ গছ আদি কাটি তহিলং কৰি দিছে।

সেই কথাটোকে লৈ আমাৰ ভাই-ভনী কেইটাৰ মাজত খুটু খুটু আৰম্ভ হ'ল। সিহঁতে মোক কলে “ভাঙৰ হিচাবে তোমাৰ কৰ্তব্য আছে, তুমি মৌজাদাৰ দেউতাৰ গুৰি লৈ যোৱা আৰু আমাৰ সম্পত্তিৰ পুৰা হিচাব চমজি আহা।” মই ক'লো “ইমান ভাৰা-ছৰা কিহৰ। যাম ব'হুছোন পাহে ধীৰে। সিহঁতেতো আৰু খাই সকলো শেষ কৰিব নোৱাৰে।” সিহঁতে নেমানিলে। কলে—“এনেকৈ থাকিলে আমাৰ পৈতৃক ভেটিটোও আমি হেৰুৱাম। তাতকৈ আমাক আমাৰ ভাগ-বেৰ দিয়া, আমি বেলেগ হৈ যাওঁ” মোৰো কিবা পিৰাজি আগিল। সকলো ভাগ কৰি সিহঁতক বেলেগ কৰি দিলো।

সিহঁত যোৱাৰ বেছিদিন নোহওঁতেই সিহঁতৰ কথাৰ প্ৰমাণ মই হাতে হাতে পালো। ইতিমধ্যে মৌজাদাৰ দেউতা ঢুকাল, আৰু তেওঁৰ একমাত্ৰ উত্তৰাধিকাৰী হিচাবে তেওঁৰ একমাত্ৰ জীয়েকে তেওঁৰ আশ্বাসখন অধিকাৰ কৰি বহিল। মৌজাদাৰ দেউতাৰ আমোলত যিখিনি মাটি খালি হৈ পৰি আছিল আইদেউৰ দিনত তাতো আৰু বেলেগ বেলেগ গাৱৰ মানুহ ভৰি পৰিলহি আৰু চাই থাকোঁতে থাকোঁতেই আমাৰ বাৰী-খনৰ সমস্তকে কাটি-কুটি শুহিলং কৰি মাহুহবোৰে থকা ঘৰ বনাই ললেহি।

মইলো এতিয়া অকলশৰে কি কৰো। আই এতিয়া বুঢ়ী হ'লহি। কনমান দাইটিয়ে কলেই হ'লনে? মই জানো কমতো দুখত আজিকালি শুই থাকো।

মই কিজানি অনন্তকাললৈকে শুয়েই থাকিলোহেতেন। হঠাৎ যোৱাকালি মাজৰাতি মাৰ পাই গ'লো। চকামকা সপোনত শুনাৰ দৰে শুনিলো, কোনোবাই যেন উচুপি উচুপি কান্দিছে। কিছুপৰ ততক মাৰি উমাৰ ললো। তাৰ পিচত জাপ মাৰি

মই বিচনাতে চহমহাই উঠি বহিলো। হয় মই ভবা কথাটো-
টোৱেই সত্য। উচুপি উচুপি মোৰ আয়েই কান্দিছে।

কিন্তু এই মাজৰাতিখন কি হ'ল আইৰ। সমস্ত হেৰ-
বাইও গভীৰ দুখৰ যন্ত্ৰণাতো আয়ে এদিনলৈকো হুমুনিয়াহ
এটা পৰ্য্যন্তও কঢ়া মই শুনা নাছিলো। ভেনেহলে আইৰ
হঠাৎ আজি কি হ'ল? টিপচাকিটো জ্বলাই আইৰ বিচনাৰ
ওচৰলৈ উঠি গ'লো।

আইৰ জানো কি হ'ল? মোক মাজনিশা এনেদৰে
টোপনিৰ পৰা শুই উঠা দেখি ক্ষেত্ৰক আচৰিত হৈ মোৰ
মুখলৈ চাই ব'ল আৰু তাৰ পিছতে মোক দুগুণে আচৰিত
কৰি দি চিঞৰি চিঞৰি কান্দিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। আইৰ
উচুপনি এইবায় বিনিনিত পৰিণত হ'ল।

আইক যিমানে সিচুকাবৰ চেষ্টা কৰিলো আইৰ বিননি
সিমানে বাঢ়ি গৈ থাকিল। মই বিব্রত হ'লো। এতিয়া মই কি
কৰো। এই মাজৰাতিখন মই কাৰ ওচৰলৈ যাওঁ।

কনদাইটিয়ে মোক সদায় শুই থকাই দেখে। আজি
যদি এই অৱস্থাত মোক দেখিলেহেঁতেন। মাজৰাতি টোপনিৰ
পৰা উঠি এনেকুৱাকৈ মই বিবৰ্ণ হৈ থিয় দি আছো।

হঠাৎ বাহিৰত কোনোবাই ফুচুচাই মতা যেন পালো।
এই মাজৰাতিখন কোননো ওলালহি। তেহেঁতৈ কনদাইটিয়েহে
মাতিলে—“বোপাই উঠ। মই দেও-ভূত নহয়, কণবামহে”।
উঠি দুৱাৰ খুলি দিলো। কনদাইটি দোমাই আহিল। তেওঁ
ক্ষেত্ৰক বৈ বিনাই থকা আইৰ মুখলৈ চালে। তাৰ পিচত
মোক বাবান্দালৈ টানি লৈ আহিল।

আন্ধাৰত থিয় হৈ কনদাইটিয়ে মোক ক'লে—“বোপাই
আয়েৰৰ এই কান্দোন আজিৰ নহয়, সদায়েই মাজৰাতি উচুপি
উচুপি আয়েৰাই কান্দে। টোপনি জ্বলত তই শুনা নাপাৱ।
আজি তই শুনিলি বুলিহে।” তেওঁ মোক আকৌ ক'লে—
“ভই পিচে ঠিক সময়তে সাব পালি, নহলে বাতিটো
পুৱালে সৰ্বনাশেই হ'লহেঁতেন। শুন, মন দি শুনি ল, তইতৰ
এই ঘৰ মাটি মৌজাদাৰণী আইদেয়ে সেই পমুৱা কেইটাৰ
ওচৰত বিক্ৰী কৰিবৰ ঠিক-ঠাক কৰিছে। কাইলৈ পুৱাতে
সিহঁত দখল লবলৈ অহাৰ কথা। সেয়েহে আয়েৰাই আজি
এনেকৈ কান্দিছে।”

কনদাইটিয়ে আৰু কিবাকিবি কৈছিল মোৰ শেষবাবৰ
একো মনত নোসোমাল। মোৰ মাথোন এটাই চিন্তা হ'ল,

‘আমাৰ সকলো নিও সিহঁত তাবমানে সন্তুষ্ট নহল, শেহত
আমাৰ ভেটি মাটিখিনিও সিহঁতক লপা হ'ল।’

মোৰ টোপনিৰ জড়তা একেবাবে নোহোৱা হ'ল।
—এৰা ইমানদিনে শুই থাকি মই বৰ অস্থায় কৰিলো। মই
এলাহ নকৰা হলে মোৰ সম্পত্তি এনেদৰে অস্থায় ভোগ কৰিব
নোৱাৰিলেহেঁতেন। মোৰ এৰি যোৱা ভাই-ভনী কেইটালৈ
মনত পৰিল। আজি যদি ওচৰত সিহঁত থাকিলেহেঁতেন।
পোনছাতেই ঘৰৰ ভিতৰলৈ আহিলো। আইৰ বিচনাৰ ওচৰৰ
পৰা টিপচাকিটো দাঙি ললো, তাৰ পিচত মোৰ মূৰশিঙাৰ
ফালে বেৰখনলৈ চালো। মোৰ পিতৃপুৰুষৰ দিনৰে পুৰণি
মেচিৰাখন বেৰতে ওলোমাই থোৱা আছিল। লাহেকৈ সেই
খন নমাই হাতত ললো। এৰা, টোপনিত থাকোভেই সিহঁতে
আমাৰ বহুত অস্থায় কৰিলে।

হাতত মেচিৰাখন লৈ আইৰ ওচৰলৈ গ'লো। আইক
আঁঠুকাটি সেৱা কৰিলো। হঠাৎচোন আইৰ বিননি বন্ধ হ'ল।
মই মূৰ দাঙি চালো। ছটোপাল চকুপানী টপ্‌টপ্‌কৈ মোৰ
শিৰত পৰিলহি। আয়ে গভীৰ মাতেৰে ক'লে—“বোপাই ভই
বুজা নাই, দোষ দেই আৰি খোৱা পমুৱাকেইটাৰ নহয়,
সিহঁতক আৰি আমাৰ মাটিত নিগাজী পট্টা দিয়া মৌজাদাৰৰ
ঘৰৰ মানুহবোৰহে।” কথাতো গমি চালো। ‘হয়তো, সিহঁতৰ-
নো কি দোষ, মৌজাদাৰৰ ঘৰৰ মানুহে সিহঁতক য'তে
বহুৱাইছে সিহঁত তাতে বহিছে। আমাৰ আচল শত্ৰু এই
আশ্ৰয়দাতাবোৰহে। মৌজাদাৰণী আৰু ইতিমধ্যে মৌজাদাৰ
হওঁ হওঁ হোৱা তেওঁৰ ডাঙৰ পুতেকটোৰ কৰুৱা মুখ হ'ল
মোৰ চকুৰ আগত ভাহি উঠিল। দাঁখন জোৰেৰে মুঠিমাৰি
ললো।

মেচিৰাখন হাতত লৈ মই দুৱাৰদলিত থিয় দিলোহি।
দূৰলৈ চালো, ফেহুজালি দিছে। হঠাৎ কাৰোবাৰ পদশব্দ
চমকি উঠিলো। তাবমানে সিহঁত আহিল। কিন্তু এয়াতো
মোৰ নিচেই চিনাকী পদধ্বনি। স্পষ্টকৈ দেখিলো—ঘৰ এৰি
শুই যোৱা মোৰ ভাই-ভনী কেইটা। আইৰ কান্দোন শুনি
সিহঁতো বৰ নোৱাৰিলে।

হাতত ধৰাধৰিকৈ আমি সাতোজনো আমাৰ অনাগত
শত্ৰুলৈ পৰ দি বলো।

আগন্তুক নিৰ্বাচন আৰু বিগাফিক মতামত

[এই কথা প্ৰত্যক্ষ যে ‘অসম চুক্তি’ সম্পাদিত হোৱাৰ পাছ যুহুতত, অসমৰ ৰাজনৈতিক আকাশত যি বতাহ বলিবলৈ
খৰিছে, সেয়া সম্পূৰ্ণ নিৰ্বাচনমুখী। সকলো ৰাজনৈতিক দলৰ মাজতেই দেখা গৈছে নিৰ্বাচনী যুঁজৰ আখৰ। আনকি সদৌ
অসম ছাত্ৰ সন্থাকে আদি কৰি অসমৰ জনসাধাৰণৰ সাম্প্ৰতিক আশা আকাংখা সমূহ যেন পোত খাই আছে এই নিৰ্বাচনী
পৰ্বৰ মাজতেই। অসমৰ সাম্প্ৰতিক পৰিস্থিতিৰ এই গতিক প্ৰত্যক্ষ কৰিয়েই আমি “সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থা” আৰু “নাগৰিক অধিকাৰ লোক
সংঘ”কে আদি কৰি সকলো বিৰোধী দলৰ কাষ চাপিছিলোঁ, কিছুমান নিৰ্দিষ্ট প্ৰশ্নৰ উত্তৰ বিচাৰি। কেৱল লোকদলৰ সভাপতিয়ে
প্ৰশ্নোত্তৰ সমূহ দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত দলীয় অসুবিধা দেখুৱায় আৰু চি, পি, এম দলৰ সাধাৰণ সম্পাদকে আশ্বাস দিয়া স্বত্বেও অক্ষম
হয়। বক্তব্যৰ অলপো সাল-সলনি নকৰাকৈ সাক্ষাৎকাৰ সমূহ সম্পাদিত ৰূপত প্ৰকাশ কৰা হ'ল। সং: সা:]

বিৰোধী দলসমূহৰ আগত বখা প্ৰশ্নবোৰ হ'ল:—

- ১। '৮৩ চনৰ অসম বিধান সভাৰ নিৰ্বাচনটো আপোনালোকে কি দৰে মূল্যায়ন কৰিব খোজে? সেইদৰে
আগন্তুক নিৰ্বাচনৰ নিৰ্বাচনী প্ৰচাৰৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত '৮৩ নিৰ্বাচন প্ৰসংগটো কিদৰে উত্থাপিত হোৱাটো বিচাৰে?
- ২। গনতান্ত্ৰিক ভাবে এক নিকা নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ হলে নিৰ্বাচনৰ প্ৰাক্ কালছোৱাত এক
গনতান্ত্ৰিক পৰিবেশৰ প্ৰয়োজন। কিন্তু, অসমৰ ক্ষেত্ৰত এইকথা প্ৰত্যক্ষ যে, আন্দোলনৰ সময়ত জাপি দিয়া
বিভিন্ন ক'লা আইনকে আঁদিকৰি পুলিচী নিৰ্যাতন পৰ্য্যন্ত এক অপৰতান্ত্ৰিক বাতাবৰণ এতিয়ালৈকে অৰ্য্যাত।
গতিকে, এক সুস্থ নিৰ্বাচনৰ খাতিৰত উক্ত অগণতান্ত্ৰিক পৰিবেশটোৰ বিৰুদ্ধে আপোনাৰ দলৰ পদক্ষেপ কি?
- ৩। ‘অসম চুক্তিয়ে’ অসমৰ জনসাধাৰণৰ আৰ্থ-ৰাজনৈতিক জীৱনৰ উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰত কেনেধৰণৰ অৰিহণা
যোগাৰ বুলি ভাবে? সেইদৰে চুক্তি পূৰ্বৰ আধাৰত আপোনালোকৰ দলীয় দৃষ্টিভঙ্গীৰে নিৰ্বাচনী প্ৰচাৰৰ
মাজেদি অসমৰ আৰ্থ-ৰাজনৈতিক বিকাশৰ কোনো পৰিকল্পনা ৰাইজৰ আগত দাঙি ধৰিব বুলি থিৰাং
কৰিছে নেকি?
- ৪। ইমানদিন কংগ্ৰেছ (ই) দল হৈ আছিল অসমৰ সংখ্যালঘু সকলৰ আৰ্থকৰ্তা আৰু অসমীয়া সকলৰ
চকুৰ বুটা। কিন্তু অসম চুক্তিৰ পাছতেই সংখ্যালঘু সকলৰ মাজত প্ৰকাশ পাইছে— নিৰাপত্তাহীনতাবোধ তথা
অসহায়তাবোধ। অনাহাতেদি অসমীয়া সকলৰ মাজত তৎক্ষণাৎ প্ৰত্যক্ষ বা পৰোক্ষ ভাবে প্ৰকাশ পাইছে
একেই কংগ্ৰেছ (ই) দলৰ প্ৰতি এক গভীৰ আনুগত্য; বিশেষকৈ ৰাজীৱ গান্ধী জিন্দাবাদ ধ্বনিৰ মাজেদি।
গতিকে কংগ্ৰেছ (ই) দলৰ এই দুই বিপৰীত অবস্থানক আপোনাৰ দলে আগন্তুক নিৰ্বাচনী পৰ্বৰ পৰি-
প্ৰেক্ষিতত কিদৰে পৰ্যালোচনা কৰিব?
- ৫। আপোনাৰ দল, আগন্তুক নিৰ্বাচনৰ মাধ্যমত চৰকাৰ গঠন কৰিবলৈ সক্ষম হোৱাৰ ক্ষেত্ৰত কিমানদূৰ
আশাবাদী? এই ক্ষেত্ৰত আপোনাৰ দলে এককভাবে আগবাঢ়ি যাব, নে অন্যান্য ৰাজনৈতিক মঞ্চৰ লগত
লগলাগি যুটীয়া প্ৰচেষ্টা অবলম্বন কৰিব? যদি ভেনে ধৰণৰ পৰিকল্পনা আছে আগন্তুক নিৰ্বাচনী যুঁজতো কংগ্ৰেছ
(ই) বিৰোধী কোনো জোটৰ লগত প্ৰক্যবদ্ধ হোৱাৰ সংকল্প আছে নেকি?

১নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ সমূহ :

'৮৩ চনৰ নিৰ্বাচনটোক নিৰ্বাচন বুলিব যোগ্যতা, নিৰ্বাচনৰ নামত এক ভুৱা নাটকহে আছিল। আগন্তুক নিৰ্বাচনত ই এই দৰেই উত্থাপিত হোৱা উচিত।

[চক্ৰেশ্বৰ শইকীয়া, ভাৰতীয় জনতা পাৰ্টি, অসম প্ৰদেশ]

'৮৩ ৰ নিৰ্বাচন সম্পূৰ্ণ প্ৰতিকূল বাতাবৰণ তথা পুলিচ বাহিনীৰ হস্তক্ষেপত অনুষ্ঠিত হয়। হিংসাত্মক পৰিৱেশত হাজাৰ হাজাৰ মানুহক মৃত্যুৰ গৰাহতৈ ঠেঙ্গিদি ৮৩ চনত যি নিৰ্বাচন হ'ল, এই কথা আগন্তুক '৮৫ ৰ নিৰ্বাচনত অৱশ্যেই উত্থাপিত হ'ব।

[গোলাপ বৰুৱা, প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী, জনতা পাৰ্টি (অসম শাখা) ৰ সভাপতি]

৮৩ চনৰ বিধান সভাৰ নিৰ্বাচনৰ প্ৰক্ৰিয়াটো আছিল নিৰ্বৰ্ক। সেই কাৰণে আমাৰ পাৰ্টিয়ে সংশোধিত ভোটৰ তালিকাৰ ভিত্তিত নতুন নিৰ্বাচন দাবী কৰিছিল।

[প্ৰমোদ গগৈ, সম্পাদক, ভাৰতীয় কমিউনিষ্ট পাৰ্টি, অসম ৰাজ্য পৰিষদ]

'৮৩ চনত নিৰ্বাচনেই হোৱা নাই, নিৰ্বাচনৰ প্ৰহসন মাথো। আগন্তুক নিৰ্বাচন গণতান্ত্ৰিক মতে শুদ্ধ; বিধি সনাত আৰু বাধা মুক্ত হ'ব লাগিব।

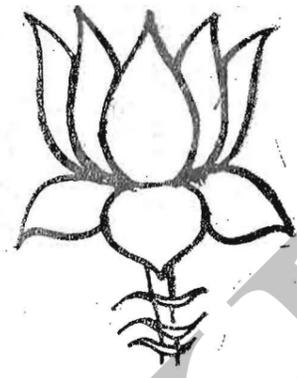
[শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ, অসমৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী, সভাপতি কংগ্ৰেছ (স), অসম শাখা]

'৮৩ ৰ নিৰ্বাচনটোক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই বৈতান্তিক দানবীয় শক্তি আৰু গণতান্ত্ৰিক ৰাইজৰ শক্তি, দুয়ো মূখ্যমুখিহে নিজ নিজ সিদ্ধান্ত কাৰ্য্যকৰী কৰিবৰ বাবে থিয় দিছিল। দানবীয় শক্তিয়ে অবৈধ ভাবে পুতলা চৰকাৰ অসমৰ ৰাইজৰ ওপৰত জাপি দিলেও নিৰ্বাচন প্ৰতিৰোধ সংগ্ৰামত নৈতিক বিজয় ৰাইজৰেই হ'ল। সেইদৰে, নৈতিক কাৰণেই আগন্তুক নিৰ্বাচনত চৰকাৰ

সেই '৮৩ ৰ কু-প্ৰচেষ্টাক দৃঢ় আৰু স্পষ্ট ভাবে উত্থাপিত হোৱা উচিত। অল্ল বলেৰে নোৱাৰি এচাম প্ৰতিক্ৰিয়ামূলক বহুতীয়া শক্তিৰ সহায়ত বৈতান্তিক চৰকাৰে ৰাইজৰ মাজত সাম্প্ৰদায়িক সংঘৰ্ষ লগাই ৰাইজৰ ভাঙোন ধৰোৱাৰ কু-প্ৰচেষ্টা সকলোৰে সমুখত স্পষ্ট।

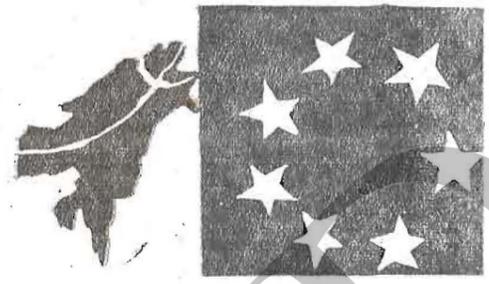
[অনিল কুমাৰ বৰুৱা, সম্পাদক, ইণ্ডিয়ান পিপলছ ফ্ৰণ্ট (উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ দায়িত্বতা)]

'৮৩ ৰ নিৰ্বাচন আছিল ভাৰতৰ গণতান্ত্ৰিক জীৱনৰ এটা কলংক। সম্পূৰ্ণ সামৰিক ব্যৱস্থাবে অনুষ্ঠিত হোৱা এই নিৰ্বাচনৰ প্ৰসংগটো প্ৰত্যক্ষ ভাবে নহলেও পৰোক্ষ ভাবে আগন্তুক নিৰ্বাচনী প্ৰচাৰৰ যোগেদি উত্থাপিত হোৱা উচিত। সাধাৰণ ৰাইজে বিচাৰ কৰিব লাগিব — '৮৩ ত নিৰ্বাচন পাতি অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ ওপৰত কঠোৰঘাত হানি, হাজাৰ হাজাৰ মানুহৰ মৃতদেহৰ ওপৰেদি গৈ যি শাসক দল শাসনৰ গাড়ীত

অহা সংখ্যাৰ বিশেষ আকৰ্ষণঃ

অসমৰ সাম্প্ৰতিক পৰিস্থিতি আৰু 'ছাত্ৰ সঙ্ঘৰ' নেতৃত্বত অসমৰ জাতীয় ৰাজনীতিৰ নতুন প্ৰবাহৰ ওপৰত বিশেষ পৰ্যালোচনা।

বহিল, সেই শাসক দল যদি পুনৰ শাসনলৈ ঘূৰি আহে, তেন্তে অসমীয়া ৰাইজৰ আশা আকাংখ্যা সমূহ বাস্তৱত পৰিণত হ'ব জানো ?

[দীনেশ গোস্বামী, শীৰ্ষ স্থানীয় নেতা, অসম জাতীয়-তাবাদী দল।]

প্ৰকৃতভাৱে '৮৩ চনত অসমত নিৰ্বাচন হোৱা নাছিল। অসম বুলিহে এনেকৈ এখন তথাকথিত চৰকাৰ জাপি দিয়াটো সম্ভৱ হৈছিল।

[অতুল বৰা, সম্পাদক, পূৰ্বাঞ্চলীয় লোক পৰিষদ।]

২ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ সমূহ :

আমাৰ দলে সকলো ক'লা আইন সীমিত কৰি গণ-তান্ত্ৰিক অধিকাৰ সমূহৰ পুনৰুদ্ধাৰৰ দাবী জনাই আহিছে। নিৰ্বাচন ঘোষণা কৰাৰ লগে লগে মুক্ত পৰিবেশৰ ঘোষণা নহলে সকলো ৰাজনৈতিক দলৰ এক সমূহীয়া মঞ্চৰ পৰা এই দাবী দৃঢ়ভাৱে উত্থাপন কৰাৰ আমি পক্ষপাতী

[বি, জে, পি]

— ১৪৪ ধাৰাকে ধৰি বিভিন্ন কলা আইন তথা বিভিন্ন ঠাইত পুলিচী নিৰ্যাতন এতিয়াও চলি আছে। এই বিলাক সোনকালে উঠাই যোৱাৰ বাবে আমি দাবী জনাইছো। সেই-দৰে গণতান্ত্ৰিক নিৰ্বাচনৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত সকলো দলে নিৰ্বাচন প্ৰচাৰ মাধ্যমকে আদি কৰি সকলোবোৰ নিৰ্বাচনী সা-সুবিধা সমানে পাব লাগে, পোৱাটো সুনিশ্চিত কৰিব লাগে।

[জনতা পাৰ্টি]

নিৰ্বাচনৰ প্ৰাক্ কালছোৱাত এক সুস্থ আৰু গণতান্ত্ৰিক পৰিবেশ সৃষ্টি কৰাৰ বাবে সকলো দমনমূলক আইন প্ৰত্যাহাৰ কৰা প্ৰয়ো-জন আৰু পুলিচী নিৰ্যাতন বন্ধ হ'ব লাগে। অসম চৰকাৰে

এতিয়াও ১৪৪ ধাৰা প্ৰত্যাহাৰ কৰিব বিচাৰ নাই। আমাৰ দলে ১৪৪ ধাৰা প্ৰত্যাহাৰৰ দাবী জনায়।

[টি, পি, আই]

সুস্থ বাতাবৰণ সৃষ্টি কৰিবলৈ চৰকাৰৰ সুব্যৱস্থা আৰু ৰাইজৰ সহযোগীতাৰ প্ৰয়োজন।

[কংগ্ৰেছ (স)]

শেৱল নিৰ্বাচনৰ প্ৰাক্ কালতেই কিয়, সকলো সময়তে স্বাধীনভাৱে ৰাইজৰ গণতান্ত্ৰিক অধিকাৰ, নাগৰিক স্বাধীনতা সম্পূৰ্ণ অক্ষুণ্ণ ৰক্ষাটো আমি বিচাৰো। অৱশ্যে নিৰ্বাচনৰ সময়ছোৱাত ইয়াৰ এক বিশেষ গুৰুত্ব আছে। এই সময়ছোৱাই ৰাজনৈতিক ভাবে আটাইতকৈ পিচপৰ মানুহজনৰ ওপৰতো প্ৰভাৱ পেলায়। এই সময়ছোৱাত সকলো ৰাজনৈতিকদল তথা সংগঠনে যুক্ত, বাধা-হীন ভাবে ৰাইজৰ মাজত সোমাই পৰিবলৈ সমান সুবিধা পাবই লাগিব। যি কোনো অজুহাতত নিষেধাজ্ঞা জাৰি কৰি কেৱল শাসক দলৰ বাবেহে মুক্ত প্ৰচাৰৰ সুবিধা ৰখা, এনে অগণতান্ত্ৰিক ব্যৱস্থাৰ বিৰোধিতা আমি কৰিবই লাগিব। যোৱা লোক-সভা আৰু বিধান-সভাৰ নিৰ্বাচনত, বিহাৰকে আদি কৰি বিভিন্ন অঞ্চলত ১৪৪ ধাৰাৰ অজুহাতত বিভিন্ন সাংস্কৃতিক কৰ্মী তথা গণতান্ত্ৰিক ব্যক্তিক (উদাহৰণ স্বৰূপে বিহাৰৰ শ্ৰী ৰাজাৰাম) গ্ৰেপ্তাৰ কৰি ৰখাৰ দৰে অসমতো গণতান্ত্ৰিক মূল্যবোধক খামুচি ধৰি নিৰ্বাচনী প্ৰচাৰ কৰিবলৈ যি সকলে বিচাৰিব তেওঁলোকৰ ওপৰতো বিভিন্ন প্ৰত্যক্ষ বা পৰোক্ষ বাধা যে আহিবই, সি দুৰূপ। গতিকে ইয়াৰ প্ৰতি এতিয়াৰ পৰাই সকলোৰে দৃষ্টি আকৰ্ষন কৰিবলৈ সমাজৰ অগ্ৰণী সচেতন আৰু ৰাইজৰ পক্ষৰ সাংবাদিক, শিল্পী, সাহিত্যিক, অধিবক্তা, শিক্ষাবিদ, চিকিৎসক আদিকলৈ দল নিৰপেক্ষ এক মঞ্চ গঢ়ি তুলিবৰ বাবে আমিও চেষ্টা চলাম।

[আই, পি, এফ]

এই সন্দৰ্ভত আমাৰ দৰে বিভিন্ন চৰকাৰী মাধ্যমৰ লগত যোগাযোগ কৰিছে যদিও, এতিয়ালৈকে কোনো সহায়িত লাভ কৰিব

পৰা নাই। ক'লা আইনৰ মাধ্যমেৰে পুনৰ যদি নিৰ্বাচন পতা হয়, তেনেহলে এনেকুৱা এটা অবৈধ চৰকাৰ, যিটো আজিও শাসনৰ গাদীত বহি আছে, তাক পুনৰ শাসনৰ গাদীত বহুৱাই গণতান্ত্ৰিক পৰম্পৰাৰ পৰিপন্থী কাৰ্য্য কৰা হ'ব বুলি ভাবো। [**অসম জাতীয়তাবাদী দল**]

—যদি বিভিন্ন ক'লা আইন, পুলিচী নিৰ্য্যাতন আদি অগণ-
তান্ত্ৰিক, তেনেহলে বিদেশীৰ লাখ লাখ নাম থকা ভোটাৰ
তালিকাৰে নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ যোৱাটো কোন
শ্ৰেণীৰ গণতন্ত্ৰ? [**পি, এল, পি**]

৩ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ সমূহ :

—'চুক্তি'ৰ ভিত্তত অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ প্ৰতিশ্ৰুতি আছে
যদিও, কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ ওপৰত সম্পূৰ্ণ নিৰ্ভৰশীল হৈ থাকিলে
বিশেষ লাভ হ'ব বুলি মনে নধৰে। এই ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজন
বাইজৰ জাগ্ৰত প্ৰচেষ্টা। [**বি, জে, পি**]

—'চুক্তি' খনৰ অন্তৰ্ভুক্ত বিষয় সমূহ সঠিক ভাবে ৰূপায়ণ
কৰিলে ৰাজ্যখনৰ ৰাজনৈতিক, সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক
সমস্যা সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ পদক্ষেপ হ'ব
পাবে। [**চি, পি, আই**]

—এই সম্পৰ্কে অৰ্থনীতিবিদ সকলে ক'ব পাৰিব। আমি
দেখাত চৰকাৰৰ বহুত প্ৰতিশ্ৰুতি, প্ৰতিশ্ৰুতি অৱস্থাতেই মৰহি
গৈ আছে। [**কংগ্ৰেছ (স)**]

—'চুক্তি' বাইজৰ বিজয়ৰ এক সাক্ষ্য। 'চুক্তি'য়ে
বাইজৰ সংগ্ৰামী চেতনাৰ বিকাশ ঘটালে। কিন্তু অৰ্থনৈতিক
দিশত ইয়াৰ পৰা আমি বিশেষ একো লাভৱান যে নহওঁ
এইটো ঠিক। [**আই পি, এফ**]

—'চুক্তি' খনে আৰ্থ-ৰাজনৈতিক দিশত পৰিবৰ্তন আনিব
পাৰিব। 'চুক্তি' খনে এই কথা স্বীকাৰ কৰিছে—অনুগ্রহৰ
ৰাজ্য হিচাবে অসমৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ চকু দিয়া প্ৰয়োজন।
কিন্তু, চুক্তিখন মাত্ৰ এখন কাগজহে। মূলকথা হৈছে চুক্তিখনৰ
কাৰ্য্যকাৰীতা। প্ৰয়োজন—অসমৰ বাইজে ৰাজনৈতিক ক্ষমতা
নিজৰ হাতলৈ অনা। প্ৰয়োজন—আন্দোলন প্ৰদত্ত চেতনাবোধ
ৰাজনৈতিক চেতনালৈ পৰ্য্যবসিত কৰা। [**অসম জাতীয়তা-
বাদীদল**]

—একো চিৰাং কৰা নাই। [**পি, এল, পি,**]

—অসম আন্দোলনে অসমৰ উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট বাধা দিছিল।

'চুক্তি'খনে সেইবাট এতিয়া মুকলি কৰিলে। 'চুক্তি'ত কিছুমান
প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়া আছে। ৮৩' চনৰ নিৰ্বাচনৰ সময়তো ইন্দিৰা-
গান্ধীয়ে গোৱালপাৰাত আহি পঞ্চবছৰ দলংৰ আধাৰশীলা স্থাপন
কৰি দলং নিৰ্মাণ কৰোৱাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল। নিৰ্বাচনো হ'ল,
আধাৰশীলা এতিয়াও আছে' কিন্তু দলং নহ'ল। নিৰ্বাচনৰ
আগত প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়াটো নতুন কথা নহয়। অসমত বিফাইনেৰী
বা ডাঙৰ উদ্যোগ হ'ব পাবে। থলুৱা লোকে কেৰাণী-মহৰীৰ
চাকৰি পাব। কিন্তু সংখ্যাগৰিষ্ঠ প্ৰযুক্তিবিদ্যাত অৰ্হতা থকা
লোক বাহিৰৰ পৰাই আহিব। গতিকে সমানে প্ৰযুক্তি বিদ্যাবো
বিকাশ ঘটাব লাগিব। কিন্তু অসমৰ মূলসম্পদ হৈছে কৃষি আৰু
কুটীৰ শিল্প। কৃষি আৰু কুটীৰ শিল্পৰ বিকাশ ঘটোৱা মূল কথা।
তেতিয়াই থলুৱা লোকৰ স্বাৰ্থ পূৰণ হ'ব। [**জনতা পাৰ্টি**]

৪ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ সমূহঃ—

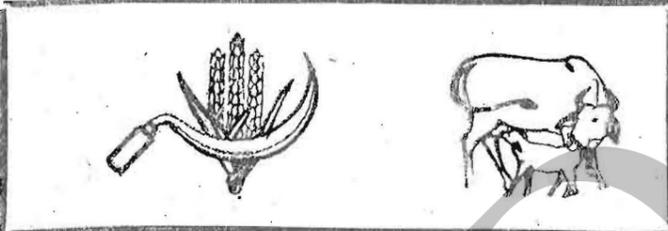
—চুক্তিয়ে সংখ্যালঘু সকলৰ মাজত নিৰাপত্তাহীনতা আৰু
অসহায়তাৰ সৃষ্টি কৰিছে আৰু আনফালে 'থলুৱা অসমীয়া সকলৰ
মাজত ৰাজীৱ গান্ধী আৰু কংগ্ৰেছ (ই) ৰ প্ৰতি আনুগত্য
গঢ়ি উঠিছে' বোলা কথাষাৰৰ লগত আমি একমত নহওঁ।
[**বি, জে, পি,**]

—এসময়ত ইন্দিৰা গান্ধীয়ে অসমৰ সংখ্যালঘুক লৈ, ক্ষমতা লাভ
কৰাৰ কথা ভাবিছিল। এতিয়া হয়তো ৰাজীৱ গান্ধীয়ে ভাবিছে
অসমীয়া সকলক লৈ, তেওঁলোকক সম্বলিত ৰাখি। এনে হোৱাটো
অস্বাভাৱিক নহয়। আকৌ, অসমীয়া মানুহ বহুখিনি ভাৰপ্ৰৱণ।
ভাৰপ্ৰৱণতা জাতিৰ পক্ষে ক্ষতিকৰক। 'ৰাজীৱ গান্ধীজিন্দাবাদ'
ধ্বনি এনেধৰণৰ ভাৰপ্ৰৱণত'য়ে প্ৰতিফলন। আকৌ এনেধৰণৰ
ঘটনাও ঘটা দেখা গৈছে যে, কিছুমান ভাৰপ্ৰৱণ বিশৃংখলকামী
ব্যক্তিয়ে উৎফুল্লতাৰ নামত বিভিন্নঠাইত সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায়ৰ
ব্যক্তিক মাৰ-ধৰো কৰিছে। গুৱাহাটীত আমি তেনেধৰণৰ ঘটনা
নিজে প্ৰত্যক্ষ কৰিছো। এইবোৰ ঘটনাকো শাসক দলেই
নিৰ্বাচনী স্বাৰ্থৰ খাতিৰত ব্যৱহাৰ কৰিব। [**জনতা পাৰ্টি**]

—কংগ্ৰেছ (ই) দলে সংকীৰ্ণ দলীয় স্বাৰ্থত কেতিয়াবা সংখ্যা-
লঘু সকলক অসমীয়াৰ বিৰুদ্ধে আৰু অসমীয়া জনসাধাৰণক
সংখ্যালঘু সকলৰ বিৰুদ্ধে উচটাই দি ভোট যুদ্ধত জয়-
লাভ কৰিব বিচাৰে। কিন্তু, ইয়াৰ ফলত দেশৰ ঐক্য
সম্প্ৰাতিৰ ভেটি দুৰ্বল হৈছে।

[**চি, পি, আই**]

—যি সকলে এই ধ্বনি তুলিছে, বিপৰীত অৱস্থান সেই
সকলৰহে। কংগ্ৰেছ (ই) দলৰ বাবে ই এটি 'মিলিয়ন ডলাৰ'

ৰণকৌশল। নিৰ্বাচনত ত'ক প্ৰয়োগ কৰিব।

[**কংগ্ৰেছ (স)**]

—'অসম চুক্তি'ক বাইজৰ সংগ্ৰামৰ এক ফলশ্ৰুতি হিচাবে
দেখাতকৈ এচামে ইয়াক ৰাজীৱ গান্ধীৰ দয়াৰ ফল হিচাবে
দেখুৱাব বিচাৰিছে। জোব-জুলুম কৰি বিফল হৈ কংগ্ৰেছ
(ই) ৰ নেতৃত্বই এতিয়া চুক্তিৰ স্বৰূপে অসমত খোপনি
পুতিবলৈ বিচৰা দেখা গৈছে। ই হ'ল চুক্তিয়ে কঢ়িয়াই অনা
এক বিপদ। অসমৰ কংগ্ৰেছ (ই) সংগঠন বা ব্যক্তি সকল কেলেৰেই
বহুতায় আৰু মূল নীতি কেলেৰেই তৈয়াৰ কৰে। গতিকে,
সৰ্বভাৰতীয় কংগ্ৰেছ (ই) ৰ নেতৃত্ব আঁৰ কৰি কেৱল ৰাজ্যিক
নেতৃত্বক উপকৰাকৈ আক্ৰমণ কৰিলে, অসমৰ বাইজৰ আকৌ
ৰাজনৈতিক বিপৰ্যায় নামি আহিব।

[**আই, পি, এফ**]

—'চুক্তি'ৰ ফলত সংখ্যালঘু সকলৰ মাজত নিৰাপত্তাহীনতা-
বোধ নাইকীয়াহে হ'ব লাগিছিল। কিন্তু, ইয়াক ৰাজনৈতিক
লাভালাভৰ কাৰণে জগাইহে তোলা হৈছে। "ৰাজীৱ গান্ধী
জিন্দাবাদ" ধ্বনি কৰাত উঠিব পাবে। কিন্তু ইয়াৰ দ্বাৰা
অসমীয়া মানুহৰ কংগ্ৰেছ (ই) দলৰ প্ৰতি আনুগত্য প্ৰকাশ
পাইছে বুলি নাভাবো। 'চুক্তি' খন অসমীয়া বাইজক ৰাজীৱ
গান্ধীয়েও দিয়া নাই। ভুল ফুকন বা প্ৰফুল্ল মহন্তইও দিয়া
নাই, শ শ শ্বহীদৰ তেজৰ বিনিময়ত অসমৰ সংগ্ৰামী বাইজেহে
আদায় কৰি গৈছে।

[**অসম জাতীয়তাবাদী দল**]

—'চুক্তি' সম্পাদন হ'ল যেতিয়া অসমীয়া মানুহে নিজক
পাহৰি আনন্দ উল্লাসত আকাশ-মাটি ৰুপাই তুলিলে, তেতিয়া
কংগ্ৰেছ (ই) ৰ নিৰাপত্তা পাই থকা সকলৰ অসহায়তাবোধ জন্মাটো
স্বাভাৱিক। প্ৰকৃতভাৱত দিল্লীত কি চুক্তি সম্পাদিত হ'ল
তালৈ বাট চোৱাৰেতেন নিশ্চয় এনে অৱস্থাৰ সৃষ্টি নহল-
হেঁতেন। প্ৰশ্নটোত যি দুই বিপৰীত অৱস্থানৰ কথা বৰ্ণাইছে,

দেইটো সাময়িক।

[**পি, এল, পি**]

৫নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ সমূহঃ—

—অসমৰ সমূহ জনসাধাৰণৰ আশা আকাংখ্যাৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা-
শীল, সামগ্ৰীক উন্নয়নৰ কাৰ্য্যসূচী ৰূপায়ণত আগ্ৰহশীল আৰু
সচেত্ৰ সমভাৱাপন্ন বি সকল ব্যক্তি, অনুষ্ঠান, আৰু ৰাজনৈতিক
দল আছে তেওঁলোক সকলোৰে উম্মহতীয়া প্ৰচেষ্টাত কংগ্ৰেছ
(ই) ক ক্ষমতাচ্যুত কৰি এক বিকল্প চৰকাৰ গঠন কৰিব
পাৰিলেহে অসমক বিদেশীয়ুক্ত আৰু সম্ভাৱ্য বিপদৰ পৰা
উদ্ধাৰ কৰিব পৰা হ'ব।

[**বি, জে, পি,**]

—আমি 'জনতা'ৰ নেতৃত্বত এক বিকল্প চৰকাৰ গঠনৰ ক্ষেত্ৰত
আশাবাদী। সম্পূৰ্ণভাবে নহলেও 'জনতা'ৰ নেতৃত্বত ইয়াত
অন্যান্য দলৰো সহযোগিতা থাকিব পাৰে। নিৰ্বাচনী যুদ্ধত
কোনো 'United front'ৰ আমি পক্ষপাতিত্ব নকৰো। যদি
আমাৰ 'majority' নাহে, নিৰ্বাচনৰ পাছত কাৰ্য্যসূচীৰ
ভিত্তিত বুজা বুজিব কথাটো ভবা হ'ব পাৰে।

[**জনতা পাৰ্টি**]

—আমাৰ দলে আগন্তুক নিৰ্বাচনত জনসাধাৰণৰ বৃহত্তৰ
স্বাৰ্থত বাম, গণতান্ত্ৰিক আৰু ধৰ্মনিৰপেক্ষ ৰাজনৈতিক দল
আৰু 'গ্ৰুপ'ৰ লগত নিৰ্বাচনী বুজা পৰাৰ কাৰণে যত্ন কৰিব।

[**চি, পি, আই**]

—কংগ্ৰেছ (স) দলৰ চৰকাৰ চলোৱাৰ দক্ষতা আছে। প্ৰগতি-
শীল আঁচনি লৈ চৰকাৰ গঠনৰ আদেশ বিচাৰি কংগ্ৰেছ
(স) দলে বাইজৰ ওচৰ চাপিব। মতৰ মিল থকা অইন
দলৰ লগত যোগাযোগ কৰিবলৈ কংগ্ৰেছ (স) ইচ্ছুক।

[**কংগ্ৰেছ (স)**]

—প্ৰকৃত গণতন্ত্ৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ প্ৰধান পথ হৈছে সংসদৰ বাহিৰৰ
সংগ্ৰামহে। যদিও লক্ষ্যত উপনীত হ'বৰ বাবেই সংসদৰ
'ভিতৰৰ সংগ্ৰামকো' ই মুখ্য উপায়, 'বাহিৰৰ সংগ্ৰামৰ' লগত
যুক্ত কৰিব। বৰ্তমান অৱস্থাত প্ৰকৃত গণতন্ত্ৰ প্ৰতিষ্ঠিত
হোৱাটো যে অসম্ভৱ, এইক্ষেত্ৰত আই, পি, এফে দৃঢ় মত
পোষণ কৰে। গতিকে আই, পি, এফে চৰকাৰ গঠন
কৰাৰ প্ৰস্নই নুঠে।
কংগ্ৰেছ (ই) ক হৰুৱাব লাগে কাৰণেই নীতিহীন ঐক্যত

আই, পি, এফে বিশ্বাস নকৰে। কংগ্ৰেছ (ই) ৰ দৰেই সকলো বিৰোধীদলত শাসক শ্ৰেণীৰ বিভিন্ন অংশবিলাকেই সিঁচৰিঙ হৈ আছে। সেইদৰে ক্ষমতালৈ অহা আঞ্চলিক দলৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰত্যক্ষ হৈছে যে, ই কেন্দ্ৰৰ ওচৰত আত্মসমৰ্পণ কৰিছে। আৰু জনবিৰোধী কাৰ্য্যকলাপ চলোৱাত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক পৃষ্ঠপোষকতা কৰিছে। এই ক্ষেত্ৰত ক্ষুদ্ৰ জাতি সত্তা সমূহৰ আশা আকাংখ্যাক খামুচি ধৰি সংগ্ৰামৰ মাজেদি গঢ় লৈ উঠা দল বা সংগঠনৰ লগত সংগ্ৰামী নিৰ্বাচনী গোট কৰিবৰ বাবে অথবা যি কোনো উপায়ে বুজাবুজিৰ মাজেৰে নিৰ্বাচনী সংগ্ৰামত ঐক্যবদ্ধ হৈ কাম কৰিবৰ বাবে আই, পি, এফে বিশেষ ভাৱে চেষ্টা চলাই যাব।

[আই, পি, এফ]

—যি কোনো উপায়ে ক্ষমতা দখল কৰা আমাৰ লক্ষ্য নহয়। জনসংখ্যাৰ অৱস্থিতি আৰু ভোটাৰ তালিকাখনৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত বিদেশী আৰু বহিৰাগতক আশ্বাস দিব পৰা সকলেহে অসমত নিৰ্বাচনৰ মাধ্যমেৰে চৰকাৰ গঠন কৰিব পাৰিব। আমাৰ দল এনেবোৰ চতুৰালীৰ বাহিৰত।

[পি, এল, পি]

—আন্দোলনৰ সপক্ষে থকা শক্তিক আগন্তুক নিৰ্বাচনী যুঁজতো আমি কোনো ধৰণে বিভাজন হ'বলৈ নিদিষ্ট। ভাৱবাবে আমাৰ দল যি কোনো ত্যাগৰ বাবে প্ৰস্তুত। আমি আগন্তুক নিৰ্বাচনত সেই শক্তিৰ লগত সন্মিলিত ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰিব বিচাৰো। 'জনতা দল'ৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা আমি 'কোৱালিছন'ৰ সমৰ্থন নকৰো। আমাৰ বুলিয়াদটোক গ্ৰহণ কৰি যদি এক বৃহৎ আঞ্চলিক দল গঠন কৰিবলৈ লোৱা হয়, তাৰ বাবে আমি যি কোনো ত্যাগ কৰিবলৈ প্ৰস্তুত।

[অসম জাতীয়তাবাদী দল]

অজিত শৰ্মাৰ (প্ৰাক্তন এম, পি.) সৈতে এক আছু-তীয়া সাক্ষাৎকাৰ :

৮৩'ৰ বিধানসভাৰ নিৰ্বাচনটো আপুনি কি দৰে মূল্যায়ন কৰিব খাজে, বুলি সোধাৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰত শ্ৰীশৰ্মা দেৱ কয়—

যি নিৰ্বাচনে জনসাধাৰণৰ সুস্থ মত প্ৰকাশত বাধা দিছে, সেই নিৰ্বাচনেই অবৈধ। '৮৩'ৰ নিৰ্বাচনে অসমৰ জন-জীৱনৰ বিমান ক্ষতি সাধন কৰিলে কোনো আন্দোলন বা আইনে এনে ক্ষতি সাধন কৰা নাই। নিৰ্বাচন পতাসকল গণতন্ত্ৰৰ হত্যাকাৰী। নিৰ্বাচন নোহোৱা হলে ইমান হিংসাত্মক ঘটনা নহলেহেওঁত।

নিৰ্বাচনৰ প্ৰাক কালছোৱাত প্ৰয়োজনীয় গণ-তান্ত্ৰিক পৰিবেশৰ প্ৰসংগত তেখেতে মন্তব্য কৰে যে আজি গোটেই অসমৰ জন-জীৱন আৰু গণতান্ত্ৰিক অধিকাৰৰ ওপৰত ভাঙৰ আঘাত দিয়া হৈছে। আমাৰ 'নাগৰিক অধিকাৰ লোক সংঘ'ই, পুলিচী অত্যাচাৰ আৰু নাগৰিক অধিকাৰ খৰ্বকৰাৰ যুঁজুৱাৰ বিৰুদ্ধে যুঁজ দিব। ক'লা আইন-উঠাই লোৱাৰ নামত Assam Disturbed Areas Act আৰু Special Arms Power Act কেইখন উঠাই লোৱাৰ যোগে দিছিল যদিও, চৰকাৰে সংশোধন কৰি লোৱা Criminal Procedure Act খনৰ দ্বাৰা ইয়াত নাগ-ৰিক অধিকাৰ খৰ্ব হৈয়েই থাকিব। কিয়নো, এই সংশোধনী Act খনে পুলিচক আৰু কাৰ্য্যনিৰ্বাহক চৰকাৰক অধিক ক্ষমতা দিলে আৰু ন্যায়শাসিকাৰ ক্ষমতা বহুখিনি সংকুচিত কৰি পেলালে। এয়া সম্পূৰ্ণ সত্য যে, নিৰ্বাচন হোৱাৰ আগত সকলো ক'লা আইন কেৱল প্ৰত্যাহাৰেই নহয়, পুলিচী কাৰ্য্যকলাপ সমূহ সম্পূৰ্ণ নিয়ন্ত্ৰিত আৰু নাগৰিক অধিকাৰ সমূহ সুৰক্ষিত হ'ব লাগিব।

'অসম চুক্তি'য়ে অসমৰ আৰ্থ-ৰাজনৈতিক জীৱনৰ উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰত কেনে ধৰণৰ অবিহণা যোগাৰ বুলি সোধা প্ৰশ্নৰ উত্তৰত শ্ৰীশৰ্মা দেৱে কয়— এই কথা নিৰ্ভৰ কৰিব আমি কি ধৰণৰ সংগঠিত ৰূপত কামটো কৰিব পাৰো, তাৰ ওপৰত। এটা ৰিফাইনেৰী স্থাপন কৰা, শিলঘাটৰ মৰাপাট কল বা অশোক কাগজ কল পুনৰ আৰম্ভ কৰাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি, এইবোৰ কোনো ভাঙৰ বা নতুন কাম হৈছে বুলি নাভাবো।

'৮৩ চনতো কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে সংসদত অশোক কাগজ কল বন্ধ নহয় বুলি প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল। এইবোৰ কাম সংগঠিত জনমতৰ ওপৰতহে হয়। অৱশ্যে আন্দোলনৰ পৰিসমাপ্তিৰ লগত চৰকাৰৰ এই স্বীকৃতিৰ দ্বাৰা এই কথা স্বীকাৰ কৰা হৈছে যে চৰকাৰে ইমানদিন এই বাধ্যখনক অৱহেলা কৰি আহিছিল। আৰ্থ ৰাজনৈতিক বিকাশৰ মূলকথাই হৈছে সমাজবাদী আঁচনি, অৰ্থনৈতিক আঁচনিত জাতি ধৰ্ম বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে সকলো অসমবাসীক সংগঠিত কৰা। সংগঠিত সমতা অবিহনে ৰাজনৈতিক বিকাশ হ'ব নোৱাৰে।

'৭১ চনৰ আগৰ অনুপ্ৰবেশকাৰী অসমৰ স্থায়ী লোক সকলক উদ্যোক্ত কৰি সোধা এক প্ৰশ্নৰ উত্তৰত শ্ৰীশৰ্মা দেৱে কয়—

এই সকল লোক অসমীয়া জাতিৰ মূলহুঁতিৰ লগত একাত্ম হোৱাৰ হুঁচী পুহা আছে। অসমীয়া ভাষা ৰাজ্যিক পৰ্যায়ত যিটো স্তৰত গ্ৰহণ কৰিব লাগে তাক গ্ৰহণ কৰা। কিয়নো সংহতি

স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত ভাষাই আটাইতকৈ শক্তিশালী মাধ্যম। সেইদৰে আমিও এক সমাজবাদী আঁচনি লৈ আগবাঢ়ি আহিলে প্ৰকৃত সংহতি গঢ়ি তুলিব পাৰিম।

তথ্যগত ভাবে অশ্ৰিয় হ'লেও সঁচা কথা-বিৰোধী দলবোৰৰ ওপৰত জনসাধাৰণৰ বিশেষ আস্থা নাই। এই সম্পৰ্কে তেখেতে কয়—নিৰ্দিষ্ট নীতি, নিৰ্দিষ্ট পৰিকল্পনা তথা সমাজ পৰিবৰ্তনৰ নিৰ্দিষ্ট আঁচনি লৈ ঐৰ্থ্য সহকাৰে আগবাঢ়ি অহাৰ ক্ষেত্ৰত কোনো বিৰোধী দলেই সাজু নাছিল। কেৱল কংগ্ৰেছ চৰকাৰক কিবা এটা কথাত প্ৰতিক্ৰিয়া কৰিলেই নহ'ব। নিজৰ ফালৰ পৰাও বিকল্প ব্যৱস্থা দাঙি ধৰিব লাগিব। বিৰোধী দলবিলাকে নিজৰ নীতি কাৰ্য্যক্ৰম বৰ্তমান পৰিস্থিতিৰ অনুকূলে পৰিবৰ্তন কৰিব নোৱাৰিলে, বিৰোধী দলৰ প্ৰতি ৰাইজৰ আস্থা কেতিয়াও নাহিব।

সাক্ষাৎকাৰ : প্ৰফুল্ল মহন্তৰ সৈতে।

প্ৰশ্নঃ— সুস্থ নিৰ্বাচনৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত অসমৰ সাম্প্ৰতিক আগণতান্ত্ৰিক পৰিবেশটোৰ বিৰুদ্ধে ছাত্ৰ সন্থাৰ পদক্ষেপ কি ?

প্ৰঃ মঃ ছাত্ৰ সন্থাই অগণতান্ত্ৰিক প্ৰক্ৰিয়াৰ বিৰুদ্ধে সদায় মাত মাতি আহিছে আৰু প্ৰতিবাদ কৰি যাব। 'চুক্তি'ৰ পাঁচত সকলো ক'লা আইন উঠাই লোৱাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি চৰকাৰে দিছে। আমি আশা ৰাখিছো কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে প্ৰতিশ্ৰুতি ৰক্ষা কৰি অসমত শান্তিপূৰ্ণ অৱস্থা ঘূৰাই অনাত সহায় কৰিব।

প্ৰঃ— গতানুগতিকতাৰ বিপৰীতে নিৰ্বাচনী প্ৰচাৰক অধিক জনমুখী কৰাৰ কোনো নতুন পৰিকল্পনাৰ প্ৰয়োজন আছে বুলি ভাবেনে ?

প্ৰঃ মঃ হয় ভাবো। আজি আমাৰ 'নতুন ভেঁটি ঐক্য শান্তি, প্ৰগতি'। নতুন অসম গঢ়াৰ বাবে লোৱা প্ৰচেষ্টাক ৰাইজৰ কাষ চপাব লাগে।

প্ৰঃ— বিৰোধী দলবোৰৰ ওপৰত জনসাধাৰণ আস্থা-শীল নহয়। বিৰোধী দলৰ এই অৱস্থাক কি দৰে মূল্যায়ন কৰিব বিচাৰে।

প্ৰঃ মঃ ঐক্য আৰু ৰাইজক সেৱা কৰাৰ মনোভাৱেৰে।

প্ৰঃ— ছাত্ৰ সন্থাই সমৰ্থন কৰা ৰাজনৈতিক মঞ্চটো চৰকাৰ গঠন কৰিবলৈ সক্ষম হোৱাৰ ক্ষেত্ৰত আশাবাদী নে? এইক্ষেত্ৰত উক্ত মঞ্চই একক

ভাবে আগবাঢ়ি যাবনে, অন্যান্য মঞ্চৰ লগত যুটীয়া ভাবে আগবাঢ়ি যাব ?

প্ৰঃ মঃ আমি ভাবো, অসমত এটা মাত্ৰ আঞ্চলিক দল যদি কৰা যায় আৰু জনসাধাৰণেও সম্পূৰ্ণ সহায় কৰিলে সেই দলে ক্ষমতা লব পাৰিব।

প্ৰঃ— সাম্প্ৰতিক ৰাজনৈতিক অৱস্থাৰ ভিত্তিত ছাত্ৰ সন্থাই অন্যান্য আশা-আকাংখ্যা তথা সমস্ত-বলীৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত সংগ্ৰামৰ পথেই অৱলম্বন কৰিব, নে পৰোক্ষ বা প্ৰত্যক্ষ ভাবে সংসদীয় ৰাজনৈতিক পদক্ষেপ ল'ব।

প্ৰঃ মঃ সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থা এটা নিৰ্দ্ধীৰ্ণ ছাত্ৰ সংগঠন। সংসদীয় ৰাজনীতিত এই সংগঠনে প্ৰবেশ নকৰে। কিন্তু নিৰ্দ্ধীৰ্ণ চৰিত্ৰ অটুট ৰাখি অসমৰ জন-সাধাৰণৰ আশা-আকাংখ্যা পূৰণৰ বাবে প্ৰয়োজন সাপেক্ষে সংগ্ৰামৰ পথে অৱলম্বন কৰিব।

সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণত অংশগ্ৰহণকাৰী সকল হ'ল— মোচুমী কোঁৱৰ, পূৰ্ণিমা শৰ্মা, গোতম কুমাৰ বৰা, যুহুপৱন বৰা আৰু বিধান চন্দ্ৰ দেৱ।

সকলো ধৰণৰ পৰীক্ষাৰ কাৰণে অভিজ্ঞ এ'ক্সবে বিশেষজ্ঞৰ তত্বাবধানত

বকৰা এ'ক্স-ৰ ক্লিনিক

(প্ৰয়োজন সাপেক্ষে ৰোগীৰ বাসস্থানত গৈও পৰীক্ষা কৰাৰ ব্যৱস্থা আছে।)

এ, টি, ব'ৰ্ড
যোৰহাট। অজয়

ক্রীড়াগান

খেল আৰু প্ৰচাৰ

—জয়ন্ত বৰুৱা

এইটো এটা সাধাৰণ অভিজ্ঞতা হৈ পৰিছে যে যি কোনো এখন টেই ক্ৰিকেট খেলৰ সময়চোৱাত গোটেই দেশখন চাঞ্চল্যভাৱে ভৰি পৰে। গোটেই ভাৰতৰ সকলো শ্ৰেণীৰ নাগৰিকে ধনী-দুখীয়া, পুৰুষ-নৰী সকলোৱে খেলখনৰ অগ্ৰগতিলৈ লক্ষ্য ৰাখে। এই আগ্ৰহ যি খেলখন আৰম্ভ হওঁতে হয় সেয়া নহয়, দবাচলতে যেতিয়াই খেলখন হব বুলি সমজুৱাকৈ ঘোষণা কৰা হয় তেতিয়াৰ পৰাই। খেল আৰম্ভ হোৱাৰ লগে লগে সেই আগ্ৰহৰ পূৰ্ণ প্ৰকাশ ঘটে। খেলত দুয়োদলৰ সজাৱনা, তেওঁলোকৰ গুণা-গুণ আদিক লৈ আলোচনা আৰু তৰ্কত মানুহ ব্যস্ত হৈ পৰে। এয়াযে কেবল টেই খেলতহে প্ৰত্যক্ষ হয় সেয়া নহয়, সীমিত অভাৱৰ এদিনীয়া খেল, যেনে—ইংল্যাণ্ড বা অষ্ট্ৰেলিয়াৰ সীমিত অভাৱৰ বিশ্বকাপ খেল বা খাৰজাহৰ এচিয়া কাপ খেল, এনেবোৰতো মানুহৰ সেই একেই ব্যস্ততা পৰিলক্ষিত হয়। এইবোৰ ঘটনাৰ পৰা এইটো সহজে অনুমান কৰিব পাৰি যে ক্ৰিকেট খেল এতিয়া ভাৰতত আটাইতকৈ জনপ্ৰিয় খেল হৈ আছে আৰু হৈ থাকিব।

এই সময়ত কেৱল জনসাধাৰণেই যে ক্ৰিকেট-পগলা হৈ পৰে সেয়া নহয়, সৰ্বভাৰতীয় অনাতাৰ কেন্দ্ৰ আৰু দূৰ-দৰ্শন—চৰকাৰৰ এই প্ৰচাৰ এজেক্টিভ দুটাও ক্ৰিকেট খেল লৈ মত্ত হৈ পৰে। খেলখনৰ আৰম্ভনিৰ পৰা শেষলৈকে গোটেই খেলখনৰ চলন্ত বিবৰণী দিয়া হয়। এই প্ৰচাৰ কাৰ্য্য সম্পাদিত হয় বিবৰণী দিয়া মানুহেৰে গঠিত এটা গোটৰ দ্বাৰা। আন-হাতে দক্ষ, অভিজ্ঞ আন এটা গোট থাকে খেলখনৰ প্ৰত্যেকটো মুহূৰ্ত্ত বিৱৰণ কৰিবলৈ আৰু মতামত ডাঙি ধৰিবলৈ। বিষ-য়টো এইখিনিতে শেষ নহয়। নিশাৰ ভাগত যেতিয়া ভাৰতৰ প্ৰায় সকলোবোৰ মানুহ শুবলৈ যায়, দূৰদৰ্শন বিভাগে আন এজন দক্ষ লোকৰ, মতামতো পৰিবেশন কৰে আৰু পৰিবেশক

জনে সেই দিনটোত হৈ যোৱা খেলখনৰ প্ৰতিটো ঘটনা বিশ্লে-ষণ কৰাৰ উপৰিও আহি থকা দিনবোৰত ঘটনাৰ লগা সকলো-বোৰ সজাৱনা সাৰোপ্ত কৰে। সেইদৰে এনে সজাৱা ঘটনাৰ ফলাফল বাখ্যা কৰিবলৈও তেওঁ নাপাহৰে। অৱশ্যে এইখিনিতে এইটো উল্লেখ কৰি থোৱা হ'ল যে, এই কথাখিনি দক্ষ বিৱৰণ-কাৰীৰ দক্ষতাক তুচ্ছ কৰিবৰ বাবে কোৱা হোৱা নাই, কিয়নো তেওঁ মাত্ৰ দক্ষলোক হিচাবে নিজৰ দায়িত্বহে পালন কৰে।

আমি যদি এই সকলোবোৰ হিচাপ লৈ ক্ৰিকেট খেল এখন চাবলৈ লওঁ, এই সকলোবোৰ ঘটনাৰ পৰা কিমানখিনি সময়ৰ অপচয় হয়, তাক ধৰিব পাৰিম। তলত দিয়া হিচাপটো চোৱা যাওক—

এটা চিৰিজত (গঢ় হিচাপে ধৰা হৈছে) মুঠ খেল হয়—৫ খন প্ৰত্যেকখন টেই খেল খেলোৱা হয়—৫ দিন প্ৰত্যেক দিনত খেলোৱা হয়—৬ ঘণ্টা এতেকে, প্ৰত্যেকখন ক্ৰিকেট চিৰিজত (Series) মুঠ সময় ব্যয় হয়— $5 \times 5 \times 6 = 150$ ঘণ্টা

আকৌ প্ৰত্যেকখন টেই খেলৰ বাবে প্ৰতি নিশা ১ ঘণ্টাকৈ দক্ষলোকৰ মতামত দিয়া হয়। এতেকে এইক্ষেত্ৰত টেইখেলৰ মুঠ ২৫ দিনত ব্যয় হয়—২৫ ঘণ্টা। গতিকে দেখা গ'ল, এখন সম্পূৰ্ণ চিৰিজৰ টেইখেলত ব্যয় হোৱা মুঠ সময়ৰ পৰিমাণ— $150 + 25 = 175$ ঘণ্টা। ইয়াৰ উপৰিও প্ৰতিটো চিৰিজৰে অন্তৰ্ভুক্ত সীমিত অভাৱৰ “এদিনীয়া আন্তৰ্জাতিক খেল” ৫ টাকৈ থাকে (গঢ় হিচাপত)। প্ৰত্যেকখন এদিনীয়া খেলত খেলখন সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ অতি কমেও ৭ ঘণ্টা সময় লাগে। এনে এদিনীয়া পাঁচখন খেল অস্তিত্বত ৩৫ ঘণ্টা সময় লাগে। এতিয়া যদি আমি এই ৩৫ ঘণ্টা আগৰ ১৭৫ ঘণ্টাৰ লগত যোগ দিওঁ, আমি দেখিম যে মুঠতে ২১০ ঘণ্টা সময় লয় দুখন দেশৰ মাজত হোৱা এখন সম্পূৰ্ণ চিৰিজৰ টেই ক্ৰিকেট খেলে।

আমাৰ প্ৰায় আঠশ নিযুত লোকৰ ভিতৰত, আৰু কম দহ নিযুত মানুহেও যদি এনে চিৰিজ এখন উপ-ভোগ কৰে, দেখা যাব যে মুঠতে দুহেজাৰ এশ নিযুত “জন ঘণ্টা” (man hour), এই সময় চোৱাত অপব্যৱহাৰ কৰা হয়। এই সময়খিনি এবাৰ হেৰুৱাব পাচত পুনৰ আৰু ঘূৰাই নাপাওঁ। এনে এক বৃহৎ পৰিমাণৰ অশিক্ষিত অপচয়

প্ৰগতিৰ পথত অন্তৰায় স্বৰূপ। য'ত ইমানবোৰ ‘জন-ঘণ্টা’ৰ অপব্যৱহাৰ কৰা হয়, এনেক্ষেত্ৰত আমাৰ “উন্নয়নশীল” অৰ্থ-নীতিয়ে দ্ৰুত উন্নতিৰে একবিংশ শতাব্দীলৈ আগুৱাই যোৱাৰ পৰিৱেশিত কি আশ্বাস দিব পাৰে?

অগাধ্য প্ৰচাৰ মাধ্যমৰ দৰে বাতৰি কাকতেও ক্ৰিকেটক যথেষ্ট গুৰুত্ব দিয়ে। ক্ৰিকেটৰ বতৰত ক্ৰিকেট খেলবোৰৰ ন'ন' বাতৰিক প্ৰাধান্য দি উলিওৱা হয়। ভাৰতত আন কোনো খেলক ক্ৰিকেটক দিয়া গুৰুত্বৰ এক তুল্যাংশও দিয়া নহয়, বাতৰিত এইবোৰে প্ৰাধান্যতাও নাপায় আনকি এনে-খেল-বোৰত পোৱা সফলতাৰ খবৰও ভালদৰে পৰিবেশন কৰা নহয়।

এইদৰে, আনবোৰ খেল পায় মাহীমাকৰ ব্যৱহাৰ। আনহাতে, ক্ৰিকেটে সদায় পায় আছুভায়া ব্যৱহাৰ। এইটো আশ্চৰ্য্যজনক ঘটনা। কিয়নো, গোটেই বিশ্বজুৰি অগাধ্য খেলো যথেষ্ট জনপ্ৰিয়। আকৌ ক্ৰিকেট খেল এনেবোৰ দেশত খেলা হয় যিবোৰ এটা সময়ত বৃটিছ সাম্ৰাজ্যৰ অংশ আছিল। বৃটিছসকলে এই খেলটোক ভাৰতলৈ আনিছিল। এটা অৱসৰ বিনোদনৰ খেল হিচাপে। বেলেগ বেলেগ ঘাটি সমূহত থকা সৈন্যসকলে অৱসৰৰ সময়চোৱা কটাবলৈ। বৃটিছ গুৰি যোৱাৰ পাছত এই দেশৰ নাগৰিকসকলে সৈন-কালে খেলটো আয়ত্ৰ কৰি ললে আৰু বিংশ শতাব্দীৰ আৰম্ভনিৰ সময়ছোৱাত ইয়াত (খেলটোত) পাৰ্গত হৈ উঠে। বৰ্তমান দেখা গৈছে যে, এই খেলটোৰ জনপ্ৰিয়তা ইয়াৰ জন্ম হোৱা দেশখনত বৰং কমি গৈছে, আনহাতে খেলটোক আনি প্ৰতিষ্ঠা কৰা দেশখনত ইয়াৰ মান আৰু জনপ্ৰিয়তা দিনে দিনে বাঢ়ি গৈছে।

খেলৰ সুবৰী অনুষ্ঠানসমূহ আৰু প্ৰচাৰ মাধ্যমসমূহে অন্যান্য খেলত সমানে গুৰুত্ব দিয়াটো নিতান্তই প্ৰয়োজন। মানুহৰ মাজত অন্যান্য খেলসমূহৰ প্ৰতি আগ্ৰহ জন্মোৱাত খেলদণ্ডৰ মজাৰ সহায় কৰিব লাগিব—আৰু আন দিশত সজাৱনাপূৰ্ণ খেলুৱৈক উন্নত মানদণ্ডলৈ লৈ যোৱাৰ প্ৰচেষ্টাৰে। এনে সজা-ৱনাপূৰ্ণ খেলুৱৈক উদগনি দিবলৈ গোটেই দেশজুৰি বিভিন্ন খেলৰ প্ৰতিযোগিতা পাতিব লাগিব। খেলৰ মানদণ্ড উন্নত কৰিবলৈ এওঁলোকক অভিজ্ঞ প্ৰশিক্ষকৰ দ্বাৰা প্ৰশিক্ষন দিয়াটো প্ৰয়োজন। শেষত-দেশবিদেশ জুৰিহোৱা বিভিন্ন খেলসমূহত এওঁ-লোকক অংশগ্ৰহন কৰিবলৈ দিব লাগিব, যাতে বিদেশৰ খেলৰ পটভূমিত এই খেলুৱৈসকলে নিজৰ ভুল আৰু দুৰ্বলতাই শুধ-বাই লব পাৰে। এইবোৰ ব্যৱস্থাই যে কেৱল গোবৰেই কঢ়ি-

য়াই আনিব সেয়া নহয়। দেশখনৰ সকলো ক্ৰীড়ানুৰাগী লোকক উদগনি দিব আৰু খেলত অংশগ্ৰহন কৰিবলৈ অধিক উৎসাহ দিব পাৰিব।

প্ৰচাৰ মাধ্যমবোৰে, এইক্ষেত্ৰত যথেষ্ট সহায় কৰিব পাৰে। এই অনুষ্ঠানবোৰে অগাধ্য খেলকো প্ৰাধান্য দিলে, এনেবোৰ খেলৰ প্ৰতি মানুহৰ আগ্ৰহ বাঢ়িব আৰু অধিক মানুহ প্ৰত্যক্ষ বা পৰোক্ষভাবে অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ আগুৱাই আহিব। ফল-স্বৰূপে, বহু প্ৰতিভাৱন খেলুৱৈক আৰু বাছি উলিয়াব পাৰিম।

সম্ভৱত আমাৰ বহুতেই নাজানে যে আমাৰ দেশ কিছুমান খেলত, যেনে বিলিয়াৰ্ড, স্নোকাৰ ইত্যাদিত যথেষ্ট পাৰদৰ্শিতা দেখুৱাইছে। খেলৰ ক্ষেত্ৰত অধিক উন্নয়নমূলক আঁচনি ললে তাৰতে অকল যে এইবোৰ খেলতহে সফলতা অৰ্জন কৰিব সেয়া নহয়, আন আন খেলতো পৰদৰ্শিতা দেখুৱাব পাৰিম। অদ-পতে, পি, টি, উৰাই অলিম্পিক খেলত মাত্ৰ এক শতাংশ চেকেণ্ডৰ (১/১০০) ব্যৱধানৰ বাবে পদক পোৱাৰ পৰা বঞ্চিত হ'ল। হকি আৰু ফুটবলতো ভাৰতবৰ্ষই পুনৰ আগৰ গৌৰৱ অৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব।

ইংল্যাণ্ড আৰু অষ্ট্ৰেলিয়াৰ দৰে ক্ৰিকেট খেলা দেশ সমূহৰ উদাহৰণে আমি লব পাৰো। এই বোৰ দেশত বাতৰি কাকত আৰু খেল-বিভাগবোৰে সকলোবোৰ খেলকে সমানে আগবঢ়াই নিবলৈ উৎসাহ দিয়ে। সেইবাবেই এই দুখন দেশে আনখেলবোৰতো যেনে—হকি, ফুটবল ক্ৰীড়াবিদ্যা, সাঁতোৰ, টেনিছ ইত্যাদিত যথেষ্ট পাৰদৰ্শিতা দেখুৱাইছে।

এখন দেশৰ খেল পথাৰত পোৱা যশস্যা জোখা হয় অলিম্পিকৰ দৰে আন্তৰ্জাতিক ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগিতাত পোৱা পদকৰ সংখ্যাৰে। আজি ক্ৰীড়া জগতৰ শক্তিশালী দেশবোৰ হৈছে আমেৰিকা, বাছিয়া, জাৰ্মানী, চীন, জাপান ইত্যাদি। এই দেশবোৰে সংখ্যাগৰিষ্ঠ খেলত স্থান অৰ্জন কৰিছে। ভাৰোপৰি, ভাৰততকৈ মাটিকালি আৰু জনসংখ্যা দুয়োটা দিশত পিছপৰি থকা বহুতো দেশে আন্তৰ্জাতিক খেল পথাৰত বেছি পাৰদৰ্শিতা দেখুৱাইছে। সেইবাবে ভাৰতীয় খেলবিভাগ, বাতৰি কাকত, প্ৰচাৰ মাধ্যম আদি সকলোবোৰ অস্থানত তেওঁলোকৰ দৃষ্টি সন্ধান কৰাৰ নিতান্ত আৱশ্যক হৈ পৰিছে। কিয়নো খেলজগতত ভাৰতৰ ভৱিষ্যৎ সাফল্যৰ গুৰি ধৰোঁতা হ'ব লাগিব এইবোৰ অস্থানেই। এখন খেলৰ দেশ হিচাবে পৰিগণিত হোৱাতকৈ ভাৰতবৰ্ষক আন্তৰ্জাতিক খেল পথাৰত বৃহৎ শক্তি হিচাবে প্ৰতিষ্ঠিত হোৱাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰচাৰ মাধ্যমে দিক নিৰ্দেশনা দিব পাৰে।

যুদ্ধৰ পাছৰ বছৰ তন নদীৰ উজনি অঞ্চলত নমা বসন্ত-কালৰ যেন এক সচৰাচৰ নথকা ক্ষীণতা আৰু শক্তি আছিল। মাৰ্চ মাহৰ শেষৰ পৰাই আজত মাগবৰ জীৱৰ পৰা বৰলৈ আৰম্ভ কৰিছিল এজাক উমাল বতাহ আৰু দুদিনৰ ভিতৰতেই বৰফ গলি নদীৰ পাৰৰ বালি চৰবোৰ উকাই ওকাই পৰিছিল। বিস্তীৰ্ণ স্তোপভূমিত বৰফেৰে পোতাখাই থকা খাল আৰু নলবোৰ ওফলি উঠিছিল, জুৰিবোৰ বৰফৰ আৱৰণি ভাঙি বলিয়াবদৰে বৰলৈ আৰম্ভ কৰিছিল, বাটবোৰ একেবাৰে অহাযোৱা কৰিব নোৱাৰা হৈ পৰিছিল।

বছৰ এনে আপদীয়া সময় চোৱাতেই মই আকৌ বুকানভুৱা নামৰ গাওঁখনলৈ যাবলগীয়াত পৰিল। গাওঁখনলৈ হুব বৰ বেছি নহয়—প্ৰায় আঠ কিলোমিটাৰ মানহে হব—কিন্তু যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিয়েই গম পালো যে এইকণ বাট যোৱাটোৱেই বৰ কষ্টকৰ হব। বেলি ওলোৱাৰ আগেয়েই মই আৰু মোৰ বন্ধু এজনে যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিছিলো। এহাল নোদোকা যোৱাই আমাৰ মালবস্ত্ৰে খুন্দখোৱা গধুৰ গাড়ীখন কোনোমতে টানি লৈ গৈছিল। বালি আৰু বৰফ মিলি হোৱা সেমেকা মাটিত চকাবোৰ মাজে মাজে ধুবালৈকে বহি গৈছিল আৰু এঘণ্টামান যোৱাৰ পাছতেই যোৱাকৈইটাৰ নাকে মুখে গা আৰু লেকামৰ ঘেইনি খোৱা ঠাইবোৰত গাখীৰৰ দৰে বগা ফেন ওলাবলৈ ধৰিছিল, বাতিপুৰাৰ মতেজ বতাহত ঘাম আৰু নজুনকৈ ভেগদিয়া চামৰাৰ লেকামৰ এটা মতলীয়া কৰা গোলক বিগলি পৰিছিল। যোৱাকৈইটাই যেতিয়া গাড়ীখন টানিবলৈ অসুবিধা পাইছিল, তেতিয়া আমি গাড়ীৰ পৰা নামি কাষে কাষে খোজকাঢ়ি গৈছিলো, বৃট জোতাৰ ভলত পেৰেক পেৰেককৈ উঠা সেই বৰফ মিহলি বোকাসোপাৰ ওপৰেদি খোজকাঢ়াটোও বৰ সহজ কাম নাছিল। বাস্তাৰ কাষত নগলা বৰফৰ এটা টান আৱৰণ আছিল যদিও তাৰ ওপৰেদি খোজকাঢ়াটো আছিল আৰু টান। য়েলংকা নদীৰ বাটলৈকে এই ত্ৰিশ কিঃ মিঃ মান বাট যাবলৈকে আমাক প্ৰায় ছঘণ্টা সময় লাগিছিল।

মখভুৱা নামৰ পাৰ্শ্বখনৰ কাষত খৰালি শুকাই অকনমান হৈ থকা নদীখনে এতিয়া কাষৰ পথাৰ-সমাৰ গছ-গছনি ডুৰাই এক কিঃমিঃ মান বহল হৈ বৈ আছে। আমি এবাৰত খুব বেছি তিনিজনমান মানুহ নিব পৰা চেপেটা জলিৰে পানী সোমোৱা নাও এখনত উঠি নদীখন পাৰ হৰ লগায়া হ'ল। বোৱা কেইটা আমি মুকলি কৰি দিলো। সিটো পাৰে সমবায় খেতিপাম এখনৰ চালি এখনৰ ভলত বহুটোৰ বেছিভাগ সময়েই বেয়াই পৰিথকা জীপগাড়ী এখন আমাৰ বাবে বৈ আছিল। কিছু সময় গুনাগথা কৰাৰ পাছত মই আৰু চালকজনে নৈ খন পাৰ

হবলৈ ভয়ে ভয়ে তলং শুটংকৰা নাওঁখনত উঠিলো। মোৰ বন্ধুজনে নৈৰ পাৰতে আমাৰ বস্ত্ৰ-বাহনিবোৰ বন্ধি বহি থাকিল। আমি যাবলৈ আৰম্ভ কৰিছোহে মাথোন, নাওঁখনৰ তলিৰ পচা তক্তাৰ ফাকেদি সৰু সৰু ফোৱাৰৰ দৰে পানী সোমাবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। আমি যিকৈ হাতৰ কাষতে পালো তাৰেই ফুটাবোৰ বন্ধ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিলো আৰু সিটোপাৰ নোপোৱালৈকে নাৱত জমাহোৱা পানীবোৰ সিঁচিবলৈ ধৰিলো। নৈখন পাৰ হবলৈ আমাক প্ৰায় এঘণ্টামান লাগিল। চালক জনে গাওঁখনৰপৰা জীপগাড়ীখন লৈ আহিল আৰু তাৰপাছত মোৰ বন্ধুজনক আনিবলৈ নাওঁখনৰ ওচৰলৈ গল।

হাতত ব'ঠাপাত লৈ তেওঁ কলে, 'এই ভঙা খোলাটো যদি ঠিকে ঠাকে যায়, তেন্তে আপোনাম বন্ধুক মই কেইঘণ্টামানৰ ভিতৰতে পাৰ কৰি আনিম।

নৈৰ পৰা গাওঁখনলৈ যথেষ্ট দূৰ, নৈৰ পাৰটো আছিল হেমন্তকালৰ শেষ বা বসন্তকালৰ আৰম্ভনিত উদং ঠাইবোৰলৈ নামি অহা নিস্তন্ধভাবে পৰিপূৰ্ণ নৈখনৰ বতাহ চাটি আছিল সেমেকা আৰু পচা কাঠৰ গোন্ধেৰে গধুৰ, পাতল কুৱলীত গা ধুই থকা দুৰ্গন্ধৰ স্তোপভূমিৰ পৰা এজাক পাতল বতাহে কঢ়িয়াই আনিছিল বৰফৰ আৱৰণিৰ পৰা অলপতে মুকলি হোৱা চিৰ শুকণ পৃথিৱীখনৰ জান নাজান গোলক।

অলপ দূৰণিত নৈৰ পাৰৰ বালিবটৰ কাষত এখন ভাঙি পৰি থকা পুৰণা কাঠৰ জেওৰা আছিল। চিগাবেট এটা খাওঁ বুলি মই জেওৰা খনতেই বহিলো, কিন্তু চোলাৰ জেপত থকা চিগাবেটৰ পেকেটটো উলিয়াবলৈ হাতখন সুমাই মই গম পালো যে মোৰ গোটেই চিগাবেট বোৰ পানীত তিত্তি গৈছে। নদী পাৰ হওঁতে এটা চোৱে হঠাৎ ভলভটং কৰা নাওঁখনৰ কাষত খুন্দিয়াই মোক ককাললৈকে বোকা পানীৰে তিয়াই পেলাইছিল তেতিয়া চিগাবেটৰ কথা চিন্তা কৰিবলৈ সময় নাছিল, হাতৰ ব'ঠা পেলাই তেতিয়া নাওঁখন নুবুৰাকৈ বাখিবলৈ মই দুইহাতেৰে তক্তাতেয়া কৈ পানী সিঁচিব লগীয়া হৈছিল। এতিয়া এনে অমনোযোগী হোৱাৰ কাৰণে মোৰ নিজৰ ওপৰতে খং উঠিল ভেলেভেলিয়া হৈ থকা পেকেটটো উলিয়াই মই মাটিত বহি এটা এটাকৈ মুগা চানেকীয়া হৈ পৰা চিগাবেটবোৰ জেওৰাখনৰ ওপৰত ব'দত দিবলৈ আৰম্ভ কৰিলো।

তেতিয়া দুপৰীয়া। মূৰৰ ওপৰৰ বেলিটো মে মাহৰ দৰে শুপত। ভাবিলো, চিগাবেটবোৰ সোনকালেই শুকাব লাগে।

বতৰটো ইমান গৰম যে মোৰ তুলাৰ পুৰ দিয়া সেনাবাহিনীৰ কাপোৰসাজ, পিন্ধি যাত্ৰাত ওলোৱাৰ বাবে মোৰ আকচোচ হ'বলৈ ধৰিলে। এই বছৰৰ সেই দিনটোৱেই আছিল বোধ কৰাৰ প্ৰথম গৰম দিন। কিন্তু তাত অকলশৰীয়াকৈ বহি থাকি ভাল লাগিছিল। চাৰিওফালৰ নিজৰ্নতা আৰু নিসঙ্গতাৰ মাজত নিজকে সম্পূৰ্ণৰূপে এৰি দি, গাৰ দগধা সাময়িক জেকেটটো খুলি লৈ নাওঁ ব'ই' আহোঁতে ওলোৱা যামবোৰ বতাহত শুকুৱাবলৈ ভাল লাগিছিল। ভাল লাগিছিল পাতল নীলা আকাশত ওপঙি ফুৰা বগা ওফন্দা ডাৱৰবোৰ চাই থাকি।

অলপ সময়ৰ পাছত গাওঁখনৰ সিমূৰৰ ঘৰবোৰৰ আঁৰৰ পৰা মানুহ এজন বাটটোৱেদি আহি থকা দেখা পালো। তেওঁ প্ৰায় পাঁচ ছবছৰীয়ামান ল'ৰা এটাক হাতত ধৰি লৈ আহিছিল। তেওঁলোকে নৈৰ বাটটোৰ ফালে লাহে লাহে যাবলৈ ধৰিলে কিন্তু জীপ গাড়ীখনৰ ওচৰ পাই হঠাৎ ঘূৰি মোৰফালে আহিবলৈ ধৰিলে। মানুহজন গুথ আৰু অলপ কুঁজা আছিল। তেওঁ মোৰফালে একেবাৰে ওচৰলৈ আহি গৰগৰীয়া মাতেৰে ক'লে:

"কি খবৰ বন্ধু" "কি খবৰ"। মই মোঁজৈ আগবঢ়াই দিয়া ভেঁৰৰ ডাঙৰ হাতখনত জোকাৰিলো।

মানুহজনে চাপৰি সৰু ল'ৰাটোক ক'লে, "মামাক নমস্কাৰ দিয়া বাবা, মামাকো ভোমাৰ দেউতাৰ নিচিনা গাড়ীৰ ডাইভাৰ যেনেই লাগিছে। তুমি আৰু মই জানিবা ট্ৰাক চলাও নহয়নে এক মামাই সোঁ তাত থকা সৰু বাছখনৰ নিচিনা গাড়ী চলায়।

আকাশৰ নিচিনা উজ্জল আৰু ফট-ফটীয়া এহাল হাঁহি থকা চকুৰে মোলৈ পোনপটীয়াকৈ চাই অকণমানি ল'ৰাটোৱে সাহসেৰে ঠাঙা হৈ থকা গুলপীয়া সৰু হাত এখন আগবঢ়াই দিলে। মই হাতখন লাহেকৈ জোকাৰিদি ক'লো, "ঠাঙা লাগিছে নেকি ডেকাল'ৰা? তোমাৰ হাতখন গৰমতো ইমান ঠাঙা হৈ আছে কিয়?"

সৰু ল'ৰা-ছোৱালীৰ মৰমলগা সৰল বিশ্বাসেৰে ল'ৰাটোৱে মোৰ আঁঠুদুটাত গাটোৰে হেঁচা দি আচৰিত হৈ মূৰ তুলি চাই ক'লে—

"কিন্তু মইতো ডেকা ল'ৰা নহয় মামা। মই সৰু ল'ৰাহে আৰু মোৰ জাবো লপানাই। বৰফৰ বগ বনোৱাক বাবেই মোৰ হাতখন ঠাঙা হৈ আছে।"

পিতৃবপৰা আধাখালি মোনা এটা নমাই দেউতাক মোৰ কাষতে বহি পবিল আৰু ক'লে।

“মোৰ এই পেচেকাটো মহা ছুই বুলিছানে, দুফাঁচি কৰি সি নিজেও ভাগৰি পৰিছে আৰু মোৰো ভাগৰ লগাই দিছে। তুমি অকণমান খবকৈ খোজ কাঢ়িলেই সি দৌৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। ভাৰদৰে খোজকাঢ়িব পৰা এটাৰ লগত যোৱাটোৱেই স্বপ্ন। এটা খোজ দিয়াৰ মলনি এতিয়া মই তিনিটা খোজ দিবলগীয়া হয় আৰু এনে দৰেই আমি আহি আছো—দেঁবা আৰু কাছৰ দৰে। আৰু সিনো কি কৰে জানিবলৈ তোমাৰ পাছফালেও চকু থকা দৰকাৰ। তুমি অকণমান চকু আঁৰিবালে, সি লগে লগেই পানীৰ ডোঙাত খেপ খেপাব বা বাটৰ কাষৰ বৰফ এটুকুৰাকে ডাঙি লৈ চুহিবলৈ লাগিব। ভাৰদৰে ল'ৰা এটাৰ লগত একেলগে যাত্ৰা কৰাটো কোনো মানুহৰ কাম নহয় বুলিছা—আৰু খোজকাঢ়ি যোৱাটোতো একেবাৰেই নহয়।” মানুহজন অলপদেৱী মনে মনে থাকিলে তাৰপাছত ঠোক সুধিলে,—

“তোমাৰ কথা কোৱাছোন বন্ধু? তোমাৰ ওপৰৰাঙ্গাৰ বাবে বৈ আছা নেকি?”

মোৰ আৰু মানুহজনক ডাইভাৰ নহয় বুলি ক'বলৈ মন লগল। মই ক'লো—

“এবা, বৈ থাকিব লাগিবই যেন পাইছো।” “তেওঁ সিপাৰৰ পৰা আহিব নেকি?”

“হয়।”

“নাওখন কিমান দেৰিৰ পাছত এইখনি পাবহি তুমি জানানে বাক?”

“দুঘণ্টা মানৰ ভিতৰত পাবহি লাগে।”

“এঃ বহুত সময় থাকিব লাগিব। ঠিক আছে তেনেহ'লে অলপ আৰামকে কৰা যাওক। মোৰ কোনো খবখেদা নাই। এইফালে যাওঁতেই হঠাৎ তোমাক দেখা পালো। ভাৱিলো মোৱা আমাৰ নিচিনা ডাইভাৰ এজনে অকণমান ব'দ লৈ আৰাম কৰিছে। মই ভাবিলো যাওঁ, তেওঁৰ ওচৰতে বহি অকণমান ধোৱা খাওঁ। অকলশৰে চিগাৰেট খোৱাৰ কোনো মজা নাই। অকলশৰীয়াকৈ মৰাৰোতো নায়েই। তোমাৰ অৱস্থা বেছ ভাল দেখিছো। চিগাৰেট খাব পাৰিছা। এঃ আটাইবোৰ জিন্সাই পেলালা দেখুন হে? বুলিছা, তিতা ধপাঁত আৰু লেঙোৰা বোঁৰা একেই, কোনো কামত নালাগে। আই মোৰ লগত থকা

ধপাঁতকে অকণমান খাওঁ।”

তেওঁ থাকী পেণ্টৰ জেপৰপৰা বেচমৰ ধপাঁত খোৱা মোনা এটা উলিয়ালে। মোনাটোৰ ভাজ মেলোতে এচুকত চিলাই কৰি খোৱা কথাখিনি মোৰ চকুত পবিল—আমাৰ মৰমৰ এজন সৈনিকৰ বাবে লেবিডায়ানস্কায় উচ্চ মাধ্যমিক স্কুলৰ এগৰাকী ছাত্ৰীৰপৰা।

আমি ঘৰত বনোৱা কটা ধপাঁতেৰে চিগাৰেট বনাই জলাই ল'লো—বহুসময়লৈকে আমাৰ কাৰো মুখত কোনো কথা নাছিল। মই তেওঁক সৰু ল'ৰাটো লৈ ক'লৈ মাৰলৈ আহিছো আৰু ইমান বেয়া সময়তনো কিয় যাত্ৰাত ওলাল সেইকথা সুধিম বুলি ভাবোতেই প্ৰশ্ন কৰিলেঃ

“তুমি গোটেই যুদ্ধৰ সময়ছোৱা গাড়ী চলাইছিল নেকি? “প্ৰায় সময়তেই চলাইছিলো।”

“ফ্ৰন্ট লাইনত নে?”

“হয়।”

“এবা, ফ্ৰন্টত মোৰো বহুত অস্তৰৰ ঘটনা বুলিছা বন্ধু। হ'ব লগাতকৈ বেছিহে হ'ল বুলি ক'ব পাৰা।”

তেওঁ তেওঁৰ ডাঙৰ হাতখন আঁঠুটোৰ ওপৰত থলে আৰু কাঁকখন কুৰ্জী কৰি বহিল। তেওঁলৈ বেকাকৈ চাই পঠিওৱাত মোৰ হঠাৎ ক'বনোৱাকৈয়ে বৰ অস্থিত লাগিল। আপোনা-লোকে কেতিয়াবা ফুটছাইৰদৰে চকু ক'বাত দেখিছেনে? প্ৰচণ্ড দুখ আৰু বেদনাবে ভৰা এনে চকু দেখিছেনে যি চকুলৈ চাই থাকিব নোৱাৰি? মোৰ এই হঠাৎ লগপোৱা বন্ধুজনৰ চকুহাল এনে ধৰণৰ।

তেওঁ জেওবাখনৰপৰা কাঠৰ টুকুৰা এটা ভাঙি ল'লে আৰু কিছু সময় বালিত তাৰে কিছুমান আচহুৱা নক্সা আঁকিলে তাৰপিছত তেওঁ আকৌ ক'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে।

কেতিয়াবা মই গোটেই বাতি শুব নোৱাৰো, আন্ধাৰবোৰলৈ চাই কেৱল ভাবো, “তোমালোকে এনেকাম কিয় কৰিলা, জীৱনৰ বাবে? মোক এনে দৰে কিয় তোমালোকে পছন্দ কৰিলা? কিয় শাস্তি দিলা মোক? মই ইয়াৰ কোনো উত্তৰ নাপাওঁ আৰু মই কেতিয়াও ইয়াৰ উত্তৰ নাপাওঁ—” হঠাৎ যেন তেওঁ স্মৃতি ঘূৰাই পালে, অকণমান ল'ৰাটোক মৰমেৰে লাহেকৈ ঠেলা এটা মাৰি ক'লেঃ—“যোৱা, সোনটো যোৱা নৈৰ পাৰত খেলাটো ডাঙৰ নদী এখনৰ পাৰত সৰু ল'ৰাই কৰিবলগীয়া বহু কাম থাকে। কেৱল চাবা ভৰি কেইখন নিতিয়াবা।”

আমি নীৰৱে চিগাৰেট খাই থাকোতে বাপেক পুতেকৰ ফালে মই এবাৰ চাই পঠিালো আৰু তেওঁলোকৰ এটা বস্তু মোৰ বৰ আচৰিত লাগিল। ল'ৰাটোৰ সাজপোছাক, সাধাৰণ আছিল যদিও ভাল আৰু পৰিপাটী। ল'ৰাটোৰ গাৰ ভিতৰফালে ভেৰাৰ কোমল নোম লগোৱা দীঘল কোট চোলাটো উলৰ যোজাৰ ওপৰত সুন্দৰকৈ খাপ খাই পৰাকৈ বনোৱা তাৰ কণমানি বুট জোতাযোৰ, তাৰ কোটৰ হাতত কটা এটুকুৰা ককা সুন্দৰ বিপু চিলাই, এই আটাইবোৰে কোনোবা মহিলাৰ হাতৰ কাম বুলি, মাকৰ মৰমীয়া হাতৰ কাৰু বুলি ধৰিব পাৰি। কিন্তু দেউতাকৰ বেহুৰণ একেধাৰে সুকীয়া। তেওঁৰ তুলীৰ পূৰ্ব দিয়া চোলাটো কেবাঠাইতো ফুটা আৰু কেইবাঠাইত পাল মাৰি বহুটাকৈ বিপু কৰা। তেওঁৰ পুৰণা খাকী পেটটোৰ ঠাইত মাৰিলোৱা তাপলিটো ভালকৈ লগোৱা হোৱা নাই, মজামাহুৰ হাতৰ আধা চিলাইৰে কোনোমতে সেইটো লগাই ধোবা আছে। তেওঁ এযোৰ প্ৰায় নতুন সামৰিক বুটজোতা পিন্ধি আছে। কিন্তু মোজাযোৰত তেওঁৰ এগালমান ফুটা। তেওঁৰ কাপোৰকানিত কোনোদিনে কোনো মহিলাৰ হাতৰ পৰশ পৰা নাই। মই ধৰি ল'লো যে হয় তেওঁৰ পৰিবার চুকুইছে, নহ'লে তেওঁৰ আৰু তেওঁৰ পত্নীৰ মাজত কিবা গোলমাল হৈছে।

তেওঁ একেধাৰে তেওঁৰ কণমানি পুতেকক নৈৰ পাৰলৈ দৌৰি যোৱা চাই ব'ল আৰু তাৰ পাছত দুবাৰমান হুনিয়াহ কাটি আকৌ কথা ক'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে। মই খুব মনো-যোগেৰে তেওঁৰ কথা বোৰ শুনিবলৈ ধৰিলো।

“মোৰ জীৱনটো বৰ সাধাৰণ আছিল বুলিছা। মই ভৱনজ জিলাৰ মানুহ, ১৯০০ চনতে মোৰ জন্ম হৈছিল। গৃহযুদ্ধৰ সময়ত মই লাগফোজত আছিলো, কিকভিদেজৰ ডিভিজনত। বাইছ চনৰ আকালৰ সময়ত মই কুবান অঞ্চললৈ গুছি গৈছিলো আৰু তাৰ তেজশোহা ধনী কুলাকইতৰ বাবে গাধৰ দৰে কাম কৰিলো। নকৰাহ'লে অৱশ্যে মই আজিলৈ জীয়াইয়ো নাথাকিলো-হেঁতেন। কিন্তু মোৰ ঘৰৰ গোটেই পৰিয়ালটো, মোৰ দেউতা মা আৰু ভনী খাবলৈ নাপাই মৰিল। আৰু মই অকলশৰীয়া হৈ পৰিলো মোৰ আত্মীয়স্বজন বুলিবলৈ ক'বো এজনো নাছিল, কোনো নাই। এবছৰৰ পাছত মই কুবানৰ পৰা উভতি আহিলো। পুৰণা ঘৰটো বিক্ৰী কৰি দিলো আৰু ভৱনজলৈ গুছি গ'লো প্ৰথমে মই কাঠ মিলত কাম কৰিলো। তাৰ পাছত এটা ফেক্টৰীলৈ গৈ ফিটাৰৰ কাম শিকি ল'লো। তাৰ কিছুদিনৰ

পাছত মই বিয়া কৰালো। মোৰ পৰিবার অন্যথ ল'ৰা-ছোৱালীৰ আশ্ৰম এখনত ডাঙৰ হৈছিল। তামো মাউৰা ছোৱালী আছিল। হয়, মই খুব ভাল ভিৰোজা এজনী ভিৰোজা হিচাবে পাইছিলো। ভাল স্বভাৱৰ, বাংচাদি। সদায় তোমাৰ মনটো ভাল লগাবলৈ চেষ্টা কৰে। আৰু তেওঁ বেছ বুদ্ধিমতীও আছিল। মোৰ লগত তুলনাই নহয়। দুখ কি বস্তু সেই কথা তাই সৰুবে-পৰাই জানিছিল। আৰু মই ভাবো ইয়ে তাইৰ স্বভাৱ চৰিত্ৰৰ ওপৰত খুব প্ৰভাৱ পেলাইছিল। কাৰণ পৰা চালে তুমি হয়তো ক'ব পাৰা যে তাই দেখিবলৈ খুব ভাল নহয়, কিন্তু বুলিছা মইতো তাইক একাধৰপৰা নাচাওঁ। মই সদায় তাইক পোনপটীয়াকৈ সন্মুখৰপৰা চাওঁ। আৰু মোৰ মনত গোটেই পৃথিৱীখনত জাইতকৈ ধুনীয়া আঁচ কোনো নাই, আৰু কেতিয়াও নহবও।

“মই কামৰপৰা ভাগি ভুগি ঘৰলৈ আহো আৰু কেতিয়াবা মেজাজটোও গৰম হৈ আহে। কিন্তু ওহো, তাই কেতিয়াও তোমাক উত্তৰি খং নেদেখুৱাই। তাই ইমান ঠাণ্ডা আৰু মৰমীয়া হৈ থাকিব, যেন তোমাৰ বাবে তাই একোৱেই কৰিব পৰা নাই। সদায় তোমাৰ বাবে ভাল কিবা এটা বস্তু বনাই থ'ব যদিও খোৱা বস্তু-বাহাৰিৰ কেতিয়াও নাটনি নুগুটিছিল। তাইক দেখিলেই মোৰ অন্তৰখন কোমল হৈ পৰে। অলপ সময়ৰ পাছত মই তাইক মাৰি ধৰি কওঁ, “মই বৰ দুখীত মৰ্মী আইবিণা। তোমাক বৰ বেয়া ব্যৱহাৰ কৰিলো। আজি কামত বৰ বেয়া দিন এটা পাৰ কৰিব লগীয়া হৈছিল।” “আমাৰ মাজত আকৌ শাস্তি নামি আহে আৰু মনটোও পাতল হৈ পৰে। আৰু তুমিতো জানাই তেতিয়া তুমি কিমান বেছি কাম কৰিব পাৰা বন্ধু। পুৱা শুই উঠিয়েই মই কামলৈ ওলাই যাওঁ আৰু যি কামতেই হাত দিওঁ তাকে সুন্দৰকৈ কৰিব পাৰো। এজনী আচল বুদ্ধিমতী ছোৱালীক পত্নী হিচাবে পালে তেনেকুৱাই হয়।

কেতিয়াবা দৰমহা পোৱাৰ দিনা লগৰীয়াবোৰৰ সৈতে মই অলপমান মদ খাওঁ। আৰু কেতিয়াবা চলং পলং খোজৰে আহি ঘৰ সোমায়হি। মোৰ অৱস্থাটো কেতিয়া কিজানি দেখিলেই ভয় লগা ধৰণৰ হৈছিল। কেতিয়া কাৰবাৰী বাট-বোৰ বাদেই দিয়া প্ৰধান বাটটোও যেন মোৰ বাবে যথেষ্ট বহল নহয়। সেইসময়ত মই বেচ জোৰী আছিলো আৰু একেলগে বহুত মদ খাব পাৰিছিলো। আৰু সদায় তেনে-

তাইব মুখখন দুহাত্তেৰে ধৰি চুমা এটা খালে। তাইব-
ঠঠ দুটা বৰফৰ দৰে চেঁচা আছিল। মই ল'ৰা-ছোৱালী কেইটাক
মাত লগাই চলিবলৈ শৰা বেলগাডীখনত জাপ মাৰি উঠিলোঁগৈ।
বেলগাডীখন খুব লাহে লাহে চলিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল।
আৰু মোক ই আকোঁ মোৰ বৈ থকা পৰিমাণটোৰ কাষে-
দিয়েই লৈ গ'ল। মই মোৰ ল'ৰা-ছোৱালী কেইটা একে
ঠাইতে থুপ খাই সৰু সৰু হাতবোৰ জোকাবিবৰ চেষ্টা কৰিও
ইহিব নোৱাৰা অৱস্থাত বৈ থকা দেখিলো। আইবীপাই
হাততখন বুকুৰ মাজত ধৰি আছিল, ঠঠ দুখন তাইব চক
মাটিৰ দৰে শেতাপৰি গৈছিল, মোৰ ফালে চাই তাই
ফুচফুচাই কিবা কৈ আছিল, মানুহজনী আগলৈ হালি পৰি-
ছিল, যেন খুব প্ৰবল ধুমুহা বতাহৰ বিপৰীতেহে তাই যেন
খোজ কাঢ়িছে। মোৰ জীৱনৰ শেষলৈকে তাইৰ এই ছবি-
খনহে মোৰ মনত থাকিব— বুকুৰ মাজত ধৰি থকা
হাততখন সেই শেতা ঠঠ-চকুপানীৰে উপচি পৰা তাইৰ বহল
চকুহাল। সপোনতো প্ৰায় মই তাইক তেনেকৈয়ে দেখা পাওঁ।
কিয়নো মই তাইক তেনেদৰে ঠেলামাৰি দিছিলো। এতিয়াও
সেই কথাটো যেতিয়া মোৰ মনত পৰে অন্তৰখন এখন
ভোটা চুবীৰে খুচি কাটি যোতালি দিয়া যেন লাগে।

“ইউক্ৰাইনৰ বেঙ্গোল জাৰক’ত বোলা ঠাইখনত আমাক
সাময়িক বাহিনীৰ ইউনিটবোৰত ভাগ কৰি দিয়া হ’ল।
মোক এখন ভিনি টনৰ ট্ৰাক চলাবলৈ দিয়া হ’ল আৰু
সেইখন লৈয়েই মই ফ্ৰন্টলৈ গলো। তোমাক যুদ্ধৰ কথা
কোৱাৰ প্ৰয়োজন নাই, তুমি নিজেই জানা। ঘৰৰ পৰা
মই বহুত চিঠি পাইছিলো, কিন্তু নিজে বেছি চিঠি লিখা
নাছিলো। মাজে সময়ে মাজ জনাইছিলো যে সকলো ঠিকেই
আছে আৰু আমি অলপ অচৰপ যুদ্ধ কৰিছো। আমি
এতিয়া পিচহুকি আহিব পাবো। কিন্তু খুব সোনকালেই
আমি শক্তি গোটাই জৰ্মানহতক পাহৰিব নোৱাৰাকৈ এশি-
কনি দিম; এইবুলি মই লিখো। আকনো তুমি কি লিখিব।
সেই সময়বোৰ বৰ আনন্দৰ সময় নাছিল আৰু তোমাৰ
চিঠি লিখিবলৈকো মন নাযায়। আৰু মই নিজেই দুখৰ
কথা পেখেৱীয়াই চিঠি লিখা মানুহ নাছিলো। প্ৰতিদিনাই
কোনো কাৰণ নথকাকৈ বৈশীয়েক বা বাস্তবলৈ চিঠি লিখি থকা-
বোৰক মই এবাৰে দেখিব নোৱাৰিছিলো; চিঠি লিখা কাগজখন
জাহাঁতি—আঃ ইমান কষ্টকৰ জীৱন, আঃ! যিকোনো সময়তে মই
মৰি থাকিব পাবো এনেকুৱা ধৰণৰ কথা লিখি লিখি পুৰাই

পেলাব। কুকুৰ পোৱালিহঁত, দুখৰ কথা লিখি কেৱল সম-
বেদনা বিচাৰিব। সি ভাবি নেচাই যে ঘৰত বৈশীয়েক
আৰু ল'ৰা ছোৱালীয়েও তেনে ধৰণৰ কথা পঢ়িও কিমান
কষ্ট পায়। সিহঁতেতো আমাতকৈ একো ভাল অৱস্থাত থকা
নাই। কিয়, তেওঁলোকেই দেখুন গোটেই দেশখনৰ ভাৰ
অকলেই বহন কৰিছে। এনে ধৰণৰ হেঁচা সহ্য কৰি ভাঙি
নপৰাকৈ থাকিবলৈ আমাৰ ল'ৰাতিবোতাৰ গাভ কৰ্ম জোৰ
থাকিব নেলাগিব।

কিন্তু তেওঁলোক ভাগি নপৰাকৈ সাহসেৰে থাকিল।
আৰু এনে সময়তে কান্দুৰা এটাই দুখৰ কথা পেখেৱীয়াই
এনে এখন চিঠি লিখিব বিখনে কাম কৰি থকা ভিবোতা
এজনীৰ অৱস্থা একেবাৰে খৰাশায়ী কৰি পেলায়। তেনে
এখন চিঠি পোৱাৰ পাছত বেচেৰীয়ে কি কৰিব ভাবিব
নোৱাৰা হয়। কাম বন কৰিব নোৱাৰা হৈ পৰে। ওহো,
সকলো ধৰণৰ কষ্ট কৰাটোৱেই প্ৰয়োজন হ’লে সকলো
দুখ সহ্য কৰিব পৰাটোৱেই হ’ল মতা মানুহৰ কাম আৰু
সেইবাবেই তুমি সৈনিক হৈছা। কিন্তু তুমি মতাতকৈ যদি
বেছি ভিবোতাৰ নিছিনাহে তেনেহ’লে যোৱা, মাইকীৰ সাজ
পিন্ধি টিকা ডাঙি ডাঙি খোজ কাঢ়া যাতে তোমাক মাইকী
মানুহ যেন লাগে, অন্তত পাঁচফালৰ পৰা হলেও। যোৱা খেতি
বন নিবোৱাৰ বা গৰু খীবোৱাৰ, তোমাৰ নিছিনাবোৰৰ
যুঁজৰ ফ্ৰন্টত কোনো প্ৰয়োজন নাই। তাত তোমালোক
নথকাকৈও এনেয়েই বেয়া গোৱাই।

“কিন্তু মই পুৰা এটা বছৰো যুঁজ কৰিবলৈ নাপালো।
মই দুবাৰ আহত হ’লো, দুই বাৰেই অৱশ্যে বেছি আঘাত
পোৱা নাছিলো, এবাৰ হাতত আৰু পাছৰ বাৰ ভৰিত।
প্ৰথমবাৰ বিমানৰ পৰা শৰা গুলি লাগিল আৰু পাছৰ বাৰ
এটুকুৰা গোলাৰ টুকুৰা লাগিছিল। জাৰ্মানহঁতে মোৰ লৰীখন
শুলীয়াই চালনীৰ নিচিনা ফুটা কৰি পেলালে। কিন্তু বন্ধু
প্ৰথমে মোৰ ভাগ্য ভাল আছিল। এমো মোৰ ভাগ্য সদায়ে
ভাল আছিল—মোৰ ভাগ্য বেয়া নোহোৱালৈকে অৱশ্যে—
বিশ্বাশ্বাস চৰম মে মাত্ত লজ্জভেন্দিত্ত মোক সিহঁতে বন্দী
কৰিলে। বৰ আছকলীয়া অৱস্থা আছিল তেতিয়া। জাৰ্মান-
হঁতে তেতিয়া জোৰ আক্ৰমণ চলাইছে আৰু আমাৰ ১১১ মিলি-
মিটাৰ কামানৰ বেটেৰী এটাৰ গোলাবাকদ শেষ। আমি মোৰ
ট্ৰাকখনত এক ট্ৰাক গোলাবাকদ তুলি ললো।

মই নিজেও খামি ভিত্তি নোহোৱালৈকে গোলাবাকদ তোলাৰ
কাম কৰিছিলো। আমি সোনকালে সেই ঠাই এৰিব লগীয়া
অৱস্থা কাৰণ শত্ৰু গুচৰ চাপি আহিছে। আমাৰ বাওঁফালে
ট্ৰেকবোৰৰ গুম গুমনি শুনা পাইছিলো, সন্মুখত আৰু সোফালে
বন্ধুৰ শৰা অৱস্থা বৰ ভাল নাছিল।

“তুমি পাব হৈ যাব পাবিবানে, চকলভ ?” মোৰ
কম্পেনী কামাঙাৰে মোক সুধিলে। তেওঁ সোধাৰ কোনো
প্ৰয়োজন নাছিল। বন্ধুবোৰ যেতিয়া মৰিব তেতিয়া মই আঙুলি
ফুটাই থাকিম নেকি? মই তেওঁক কলো, আপুনি কি কথা
কৈছে। মই পাব হৈ যাব লাগিবই। কথা সেইটোহে।
“যোৱা, আৰম্ভ কৰা স্তেনেহলে” তেওঁ কলে “আৰু খুব
জোৰেৰে যাব।”

আৰু কম জোৰেৰে গৈছিলোনে মই? জীৱনত তেনেদৰে
গাড়ী চলাই পোৱাই নাই কেতিয়াও। মই জানো মই সাধাৰণ
মাল লৈ অহা নাই। মই লৈ অহা বস্তুবোৰ বেচ সাৱধানৰে
নিব লাগে তাকো মই জানো কিন্তু তুমি কেনেকৈ বেচি
সাৱধান হবাহে? যেতিয়া আমাৰ ল'ৰাইতে গোলা-বাকদ
নোহোৱাকৈ শুদাহাতেৰে যুঁজিব-লগীয়া হৈছে। তেতিয়া গোটেই
বাটহেটাৰ ওপৰতে শত্ৰুৰ কামানৰ গোলাবৰ্ষণ চলি আছে?
মই প্ৰায় চয় কিলোমিটাৰমান গলো আৰু ঠাই টুকুৰাৰ ওচৰ
পালোঁগৈ। মই আমাৰ বেটেৰীৰ কামানবোৰ থকা দ ঠাই
টুকুৰা পাবলৈ হলে মূল বাস্তাৰ পৰা কিছু নামি যাব লাগিব।
আৰু তেতিয়া মই কি দেখিলো? বাজী মাৰা, আমাৰ ইল-
ফেট্ৰিৰ সেনাবোৰে পথাৰখনৰ মাজেৰে বাস্তাটোৰ দুইকাষে
দৌৰি আহিব লাগিছে আৰু তেওঁলোকৰ মাজতে অঁত ভঁত
শত্ৰুৰ কামানৰ গোলা পৰিফুটিছে? মই তেতিয়া কি কৰিম?
মইভো উভতি আহিব নোৱাৰো। নহয় জানো? সেয়ে মই
যিমান জোৰেৰে পাবো গাড়ীখন চলাই দিলো। বেটেৰীটো
পাবলৈ আৰু প্ৰায় এক কিলোমিটাৰমান আছে। ইতিমধ্যেই
মই ডাঙৰ বাস্তাটোৰ পৰা আঁতৰি আহিছোৱেই কিন্তু মই
আৰু বেটেৰীটোৰ কাষ নাপালোঁগৈ বন্ধু। নিশ্চয় দুৰপাল্লাৰ
কামানৰ গধুৰ গোলা এটা গাড়ীখনৰ কাষতে ফুটিল। মই গোলা
ফুটা শব্দ বা আন একো শুনিছিলো, কেৱল মোৰ নিজৰ
মুৰৰ ভিতৰতে কিবা এট ফুটা যেন লাগিল, তাৰ পাছত আৰু
মোৰ একো নাই। কেনেকৈনো মই বাছি থাকিলো বা
কিমান দেৱীনো খালটোত মই পৰি আছিলো ক'ব নোৱাৰো,
চেঁড়া কৰিলেই মূৰটো জোকাৰ খাই খাই উঠে আৰু গোটেই

গাটো জ্বৰ গোৱা মানুহৰ দৰে থকু থকু কঁপিবলৈ ধৰে।
পৃথিবী খন তেতিয়া মোৰ আন্ধাৰ যেন লাগিছিল। বাওঁ
বাউসিটোত যেন কিহবাই অহবহ খুচি আছিল, গোটেই গাভে
প্ৰচণ্ড বিষ, যেন দুদিন ধৰি কোনোবাই মোক যিহকে পাৰ
তিহকে কোবাই কিলাই খুন্দি পেলালে। বগুৱাবাই মই উঠি-
বলৈ চেঁচা কৰিলো আৰু শেষত গৈ উঠিবলৈ সক্ষম হলোঁগৈ
কিন্তু মইনো কত আছো বা যোবনো কি হ'ল একো গম ধৰিব
নোৱাৰিলো। চব কথা মই একেবাৰে পাহৰি পেলালো।
কিন্তু এবাৰ মাটিত শুলেই আকো উঠিব নোৱাৰিম বুলি ভয়তে
মই শুব নুখুজিলো। বতাহ ধুমুহাত হালি থকা গছৰ দৰে
ময়ো টলং ভটংকৈ ঠিয়হৈ থাকিবলৈ চেঁচা কৰিলো।

“যেতিয়া মই সম্পূৰ্ণ হুঁচ ঘুৰাই পালো তেতিয়া চাৰিও
ফালে চাই পৰিস্থিতিৰ উমান লবলৈ যত্ন কৰিলো। কিন্তু
যিটো গম পালো তাৰপৰা মোৰ অন্তৰখন বিয়াই উঠিল। মই
কঢ়িয়াই অনা গোলা বাকদবোৰ মোৰ চাৰিওফালে সিচৰিতহৈ পৰি
আছে। অলপ দুৰনিষ্ঠ মোৰ লৰীখন আকাশলৈ চকাকৈটো
দি চিংভোলোতা খাই পৰি আছে। আৰু যুদ্ধখন মোৰ! হয়
পাছফালে।

“যেতিয়া মই এই কথাটো গমপালো, তেতিয়া তোমাক
ক'বলৈ লাজেই লাগে মোৰ আঁঠু কেইটাত জোৰ নাইকিয়া
হৈ গ'ল আৰু মই কোনোবাই গুৰি কাটি দিয়াৰ দৰে ধাতকৈ
মাটিত পৰি গ'লো। মই বৃজি উঠিলো যে মই শত্ৰুৰ লাইনৰ
পাছফালে আৱদ্ধহৈ পৰিলো, বা চিখাচিখিকৈ ক'বলৈ গ'লে
মই ইতিমধ্যেই ফেচিষ্টহঁতৰ বন্দী হৈ পৰিলো। সেয়ে তোমাক
হ'ল যুদ্ধ বন্ধ।

“ওহো কথাটো বুজা ইমান সহজ নহয় বন্ধু, তোমাৰ নিজক
একো দোষ নথকাকৈ ফেচিষ্টহঁতৰ বন্দীহোৱাৰ কথাটো বুজি উঠা
ইমান সহজ নহয়। আৰু তেনে অৱস্থাত নপৰা মানুহক এই
অৱস্থাটো কেনেকুৱা ডাক তুমি কেতিয়াও ভালকৈ বুজাব নোৱাৰা।

মই মাটিতে পৰি থাকিলো আৰু অলপ সময়ৰ পাছতে
মই টেক অহাৰ গুম গুমনি শুনিবলৈ পালো। চাৰিটা মজলীয়া
জাৰ্মান টেক মই যি ফালৰ পৰা আহিছিলো সেই ফালে
বিৰাট জোৰেৰে আগবাঢ়ি গ'ল তেতিয়া মনটো কেনেকুৱা
লাগিছিল বুলি ভাবিছা? তাৰ পিচত গ'ল কামানবোৰ কঢ়ি-
য়াই অনা টেকবোৰ, এটা যুদ্ধক্ষেত্ৰত খোৱাৰস্ত দিয়া পাকঘৰ
আৰু তাৰ পাছত আছিল ইনফেট্ৰিৰ সেনাবোৰ, বেছি নহয়

অরশো, চব মিলি এক কম্পেনীমান হব। মই এটা চকু অকন মান মেলি সিহতক চাওঁ তাক তাৰ পাছত আকৌ জোবকৈ মাটিত যুথখন লগাই চকু মুদি পৰি থাকো। তাইতক দেখিয়েই মোৰ গাতো কিবা বেয়া লাগি আহিছিল, বুইছানে আক তেনেকুৱা গা বেয়া মোৰ মনত পৰাত কেতিয়াও হোৱা নাই।

“যেতিয়া মই ভাবিলো যে সিহঁত আটাইবোৰ পাবহে গ’ল তেতিয়া মই মূৰ দাঙি চালা, আক মোৰ পৰা এশ খোজ মান দূৰেদি মাৰ্চ কৰি যোৱা ছ’টা চাবমেচিনগান লোৱা সৈনিকক দেখা পালো। মই মূৰ তুলি চোৱাত তাইত বাস্তাব পৰা নাগি মোৰ ফালে আগুৱাই আহিল, ছ’টা আহিল, তাইতৰ এটা মুখতো কোনো কথা নাই। এইবাৰ হ’ল আক তেনে, খেল খতম—মই ভাবিলো। সেয়ে মই উঠি বহিলো, গাৰ পিচত ঠিয় হলো—কাৰণ শুই শুই মৰিবলৈ মোৰ মন নগল। তাইতৰ এটাই মোৰ পৰা কেইখোজ মান আগুৱত বৈ কান্ধৰ পৰা বন্দুকটো নমাই আনি হাতত ললে। মানুহক যে কিহৰে বনেৰা সেইটো এটা বৰ আচৰিত কথা বুজিছা—কিন্তু সেই সময়ত মোৰ অকনো ভয় লগা নাছিল, এবাৰৰ বাবেও কলিজা কঁপি উঠা নাছিল। মই কেৱল তালৈ চালো আক ভাবিলো “তৎক্ষণাত কামটো শেষ, হব। সিবা গুলি কেইটা কলৈ মাৰে, মূৰলৈকে মাৰে নুবুজে মাৰে? মোৰ গাত দি কত গুলি মাই বিদ্ধা কৰে সেইটো যেনিবা বৰ এটা ডাঙৰ কথাহে।

সি মানুহটো ডেকা আছিল, গায়ে গাৰিয়ে আটলি চুলিবোৰ কলা কিন্তু ঠঠ দুখন স্ততা এদালৰ দৰে মিহি, আক তাৰ চকুত এটা বৰ বেয়া চাৱনি আছিল, সি মোক গুলি মাই মৰাৰ আগতে দুবাৰ ভাবি নাচাম, মই মনে মনে ভাবিলো। আক ঠিকই, সি গুলি মাই বন্দুকটো দাঙিলেই। মই একো নোকোৱাকৈ চিৰা চিৰি তাৰ চকুলৈ চালো। কিন্তু আন এটাই অলপ বয়সীয়া মানুহ দেখাত প্ৰায় বুঢ়াৰ নিচিনাই হয়তো কৰপৰেঙ্গ বা কিবা এটা হব, সি চিঞি কিবা এটা কলে আক তাৰ পাছতে বন্দুক দঙাটোক একাধলে ঠেলি আতৰাই দি মোৰ ওচৰলৈ আহিল। সি মোক বকবকাই তাইতৰ ভাষাতে কিবা কলে আক মোৰ সোঁহাতৰ কিলাকুটিটো ভাজ কৰি মোৰ মাংস-পেশীবোৰ পৰীক্ষা কৰি চালে। ‘আ-হা-হা’ সি মুখেৰে উচাৰণ কৰিলে আক বেলি ডুৰ যোৱাৰ ফালে বাস্তাটোলৈ মোক অঙুলিয়াই দেখুৱালে, যেন সি মোক বুজালে, যা-যা খুচুৰ কৰবাৰ, আমাৰ জাৰ্মান বাইখৰ (সম্ৰাট) কাম কৰগৈ।’ কুকুৰ

পোৱালীটো কৰবাৰ, বৰ কপন স্তাবৰ হব সি।

“কিন্তু কলা চুলীয়াটোৰ মোৰ বুটজোতা জোবৰ ওপৰত চকু পৰিল, আক মোৰ বুট জোৰ বেচ ভাল আছিল। সি মোক বুটজোৰ খুলিবলৈ ইচ্ছিত দিলে। মই মাটিত বহি বুট জোৰ খুলি তাৰ ফালে আগবঢ়াই দিলো। সি জোতা জোৰ মোৰ হাতৰ পৰা ধপিয়াই নিয়াই নিলে বুইছানে, একেবাৰে থপিয়াই নিলে। মই তেতিয়া মোৰ ভৰিত মেৰাই খোৱা কাপোৰখনো খুলি মাটিত বহি থাকিয়েই তালৈ আগবঢ়াই দিলো। সি চিঞি মোক গালি পাৰি বন্দুকটো আকৌ দাঙি ললে কিন্তু তাৰ লগৰীয়া কেইটাই চেকচেকাই হাহিবলৈ ধৰিলে। তাৰপাছত তাইত কেইটা মাৰ্চ কৰি আঁতৰি গ’ল। বাস্তাটো পোৱাৰ আগলৈকে কলাচুলীয়াটোৰে দুবাৰৰে তিনিবাৰ মোলৈ উতৰি চাইছিল। আক তাৰ চকু কেইটা খঙাল কুকুৰ নেচিয়া বাঘৰ দৰে দিলিকি উঠিছিল। কোনোবাই দেখা হেতেন ভাবিলেহেতেন যে সি মোৰ জোৰ নিয়া সলনি মইহে যেন তাৰ বুটজোতা জোৰ খুলি ললো।

“বুইছা বন্ধু, কৰিব লগীয়া আক একো নাছিল। মই বাস্তাটোত গৈ উঠিলোঁগৈ আক ভৰনেজ অঞ্চলৰ যিমানবোৰ বেয়া গালি মনত পৰিল আটাইবোৰ এবাৰ ডাঙৰ ডাঙৰকৈ পাৰি গলো। তাৰ পাছত বন্দী হৈ পশ্চিমলৈ যাব ধৰিলো। সেই সময়ত তালৈকে খোজ কাঢ়িব পৰা অবস্থা মোৰ নাছিল। বন্দীত এক কি: মিঃ মানহে মই যাব পাৰিছিলো। মদ খোৱা মানুহৰ নিচিনা মোৰ অবস্থা তেতিয়া। তুমি চিৰা চিৰি মাবলৈ চেষ্টা কৰিবা, কিন্তু কিবা এটাই তোমাক বাটৰ ইঁদাতিৰ পৰা সিঁদাতিলৈ ঠেলি লৈ যায়। মই অলপ দেৱী হোৱাৰ পাছত আমাৰ ভিভিজনৰে এদল সৈন্য আহি মোৰ লগ লাগিলহি সিহঁতক প্ৰায় দহটামান চাবমেচিনগান লোৱা জাৰ্মানে পহৰা দি আনিছিল। একেবাৰে আগত অহাটো মোৰ কাবলৈ আহিল আক মুখেৰে একো নোকোৱাকৈ তাৰ বন্দুকৰ কুন্দাটোৰে মোৰ মূৰত মাৰ শোধাই দিলে। মই যদি পৰিগলোহেতেন, তেতিয়া হলে ভাতে সি কেইজাইমান গুলিৰে মোক মাটিৰ লগত সী পোলালেহেতেন। কিন্তু মই তলত ভট কৰি পৰিব খোজাতেই আমাৰ লৰাকেইজন মানে মোক ধৰি পেলালে অকে ঠেলা হেঁচাকৈ মোক বাৰীৰ মাজলৈ সুমুৱাই লৈ বহুৰ বাট দাঙি আঁজুৰি নিয়াৰ দৰে লৈ গ’ল, মোৰ হুচ আছিল, এজনে ফুচ ফুচাই কলে, “কেতিয়াও পৰি নাৰাবা বুইছা, গাত জোৰ খকাইলৈকে গৈ থাকিবলৈ চেষ্টা কৰা, নহলে তাহাজে তোমাক মাৰি পেলাৰ।” আক মোৰ গাত তেতিয়া জোৰ নাছিল

যদিও আনৰ লগতে ময়ো গৈ থাকিবলৈ ধৰিলো।

“বেলি হলিউৱাৰ লগে লগে জাৰ্মানহঁতে পহৰাদাৰীৰ সংখ্যা বঢ়াই দিলে। তাইতে লৰী এখনত আক কুৰিটামান চাবমেচিনগান লোৱা সেনা আনিলে আক আমাকো খবকৈ খেদি নিৰলৈ ধৰিলে। বেয়া কৈ আহত হোৱাবোৰক, যি বোৰ আনৰ লগত সমানে সমানে খোজকাঢ়িব পৰা নাছিল, জাৰ্মানহঁতে ভেঙলোকক বাটতেই গুলিয়াই মাৰিলে। দুটাই এবাৰ দৌৰ মাৰি পলাবলৈ চেষ্টা কৰিছিল, সিহঁতে পাহৰি গৈছিল যে জোনাৰ বাতি মুকলি শ্ৰোণত জোমাক এমালইমান দূৰৰ পৰাই ভালকৈ দেখা যায়। সিহঁতে জাৰ্মানৰ গুলিখাই মৰিল। মাজনিশা আমি আধাপোৰা গাৰ্ভ এখন পালেহি। তাইতে গৰুজটো ভাঙি পৰা গাঁজাঘৰ এটাত আমাক সুমাই দিলে। আমি খালী মজিয়াখনতে বাতিটো কটাৰ লগীয়া হল, ভাত খেৰ এডালো নাছিল। কাবো গাত দীঘল কোটগোলাও নাছিল কেৱল তলত পিন্ধা ছোলাহে পিন্ধি আছিল। ভেঙলোক প্ৰায় ভাগেই এন, চি, অ, আছিল। সাধাৰণ সৈনিকৰ পৰা যাতে সিহঁতক নিলগাই উলিয়াব নোৱাৰে সেইবাবে চোলা বোৰ ভেঙলোকে খুলি পেলাইছিল। কামান চলোৱা দলৰ সেনাবোৰৰ গাতো চোলা নাছিল কাৰণ ভেঙলোকে গৰমত গাৰ চোলা খুলি কামান চলাই থাকোভেই বন্দী হৈছিল।

“বাতি এজাক বৰষুণ আহিল আক আমি আটাইবোৰ ভিত্তি জুকলি জুপুৰি হলো। ওপৰৰ চালখনৰ এটুকুৰা ভাঙৰ গোলা বোমা এটাই উৰাই নিলে আক বাকী থকা ডোখৰো গোলা গুলিও জৰি পৰিছিল। গাঁজাটোৰ ভিতৰত আনকি বেদীৰ কাষতো শুকান ঠাই অকন নাছিল। আমি গাঁজাটোৰ ভিতৰত গোটাই নিশা প্ৰায় ঠিয় হৈ থাকিলো আন্ধাৰত খোৱাৰ এটাত ভৰাই খোৱা ছাগলী এজাকৰ দৰে। গভীৰ বাতি মই গম পালো কোনোবাই মোৰ বাহত হাতদি সূধিছে “তুমি আহত হৈছা নেকি কমবেজ?” মই ক’লো, “কিয়নো সূধিছা বন্ধু?” “মই ভাঙব, কিজানিবা তোমাক কিবা সহায় কৰিব পাবোৱেই।” মই ক’লো মোৰ বাওঁ কান্ধৰ জোৰাটোৰ পৰা কটকটকৈ শব্দ হয় আক গোটাইভো। ফুলি বিৰাট বিয়াই আছে। ভেঙ দৃঢ়ভাৱে ক’লে, “তোমাৰ পোচাক ভলৰ কামিজটো খোলাচোন।” মই কাপোৰ খোলাত ভেঙ লাহী আঙুলিকেইটাবে মোৰ কান্ধৰ জোৰাটো চাৰিওফালৰ পৰা পিটিকি পৰীক্ষা কৰি চালে। আক তোমাৰ কি সাংঘাতিক বিব। মই দাঁত কাঁয়ুৰি ধৰি ভেঙ ক’লো,

“তুমি গৰু ডাঙৰ লে মানুহৰ ডাঙৰহে? যাতে বেছি বিব ভাতে আকৌ টি’পা মাৰি দিছা কিয়? একেবাৰে ধৰামায়াহীন ভূতহে তুমি।” কিন্তু তেওঁ পিটিকিয়েই থাকিল আক অলপ খঙেৰে মোক ক’লে, “তোমাৰ কাম হ’ল মুখ বন্ধ কৰি থকা। মোক তেনেদৰে কথা নক’বা কিন্তু! বৰা থিয় হৈ থাক, এতিয়াহে তোমাৰ আচল বিষটো হ’ব।” এইবুলি ভেঙ মোৰ হাতখন এনেদৰে পকাই দিলে যে মই চকুৰে সৰিয়হ ফুল দেখি গলোঁগৈ

“যেতিয়া মোৰ হুচ আছিল মই ক’লো, “কি কৰিছাছে তুমি, চালা কেচিট ক’ববাৰ। মোৰ হাত ভাঙি টুকুৰা টুকুৰ হৈ আছে আক এওঁ তাতে এনেদৰে টনা আজোৰা কৰিছেহি।” মই আন্ধাৰতে ভেঙ হুঁই শুনিিলো। তাৰপাছত ভেঙ ক’লে, “মইতো কাম কৰি থাকোতে তুমি সোঁহাতেৰে মাৰ মাৰি দিবা বুজিয়েই ভাবিছিলো। কিন্তু যি দেখিলো তুমি মূৰ ভাল স্তাবৰ মানুহ, তোমাৰ হাতভাঙা নাই। বাউসিৰ হাড়দাল ঘোৰাটোৰ পৰা ওলাই আহিছিল আক মই আকৌ সেইদাল ভাৰ খুলিত সুমাই দিলো। বাক এতিয়া অলপ ভাল পাইছানে?” আক সঠা কৈয়ে মোৰ বিষটো বহুত নাইকীয়া হৈ গ’ল। মই ভেঙক ধন্যবাদ জনালো যাতে ভেঙ মোৰ কৃতজ্ঞতা বুজি পায়। আক ভেঙ, আন্ধাৰৰ যাজে যাজে ভেঙ আনবোৰক ফুচফুচাই স্মৃতি ফুৰিবলৈ ধৰিলে, “কোনোবা আহত লোক আছেনেকি?” সেই এজন আছিল ডাঙৰ লগ পালো বুইছা। ইমান ঘিট-ঘিটীয়া আন্ধাৰৰ মাজতো সেই বন্ধ জাগাত তেওঁ তেওঁৰ মহং কাম কৰি গৈছিল।

“সেই নিশাটো বৰ অঘতিকম আছিল। আমাক তাইতে আনকি শোঁচ পেচাব কৰিবলৈকো যাব দিয়া নাছিল। আমাক যেতিয়া জোৰ পাতি গাঁজাঘৰটোত সুমুৱাই দিছিল তেতিয়াই বখীয়াৰ কামাণ্ডাৰটোৱে সেই কথা কৈ দিছিল। আক ভাগ্যৰ বিবস্বদাৰ কথা, আমাৰ মাজৰ খুঁটা এজনৰ মূৰ জোৰকৈ বাহিবলৈ যাবলগীয়া অৱস্থা হ’ল। বহুত দেৱী তেওঁ কোনো মতে কষ্ট কৰি থাকিল কিন্তু শেষত ব’ব নোৱাৰি কাপি পেলালে। “মই কেনেকৈ পৰিত্ৰ ঠাই এটুকুৰা অপৰিত্ৰ কৰিম? মই বিশ্বাস কৰো, মই এজন খুঁটা। কি কাবো এতিয়া কোৱাচোন ল’ৰাই? ” আক তুমিতো জানাই আমাৰ লগৰ বাঁহ কেনে-কুৰা মানুহ। কিছুমানে ইহিলে, কিছুমানে গালি পাৰিলে আক কিছুমানে নানাধৰণৰ উগদেশ দি তাক জোকাবলৈ ধৰিলে।

সি আমাৰ আটাইকে আমোদ দিলে হয় কিন্তু তাৰ শেষফল পালে ভাল নহ'লগৈ। তেওঁ গৈ দুৱাৰখনত খুন্দিয়াই বাহিৰলৈ ওলাবলৈ দিবলৈ চিঞৰিবলৈ ধৰিলে। আৰু তাৰ উত্তৰে তেওঁ লগেলগেই পালে। ফেচিষ্ট এটাই চাৰমেচিনগানেৰে দুৱাৰখনৰ মাজেৰেই দীঘলীয়াকৈ এজাউৰি গুলি মাৰি পঠিয়ালে, ফলত খুন্দীজনৰ লগতে আৰু তিনিজন ঠাইতে মৰিল আৰু আন এজন ইমান বেয়াইক আহত হ'ল যে তেওঁ বাতীপুৱালৈ মৰি থাকিল।

“আমি মৰাবোৰক চুক এটালৈ টানি আঁতৰাই থলো, তাৰপাছত মনে মনে বহি নিজে নিজে ভাবিলো—আৰম্ভনিটো বৰ সুবিধাৰ নহয়। তাৰপাছত আমি ফুচফুচাই নিজৰ মাজতে কথা পাতিলো, ইটোৱে আনটোক ক'বপৰা আহিছে আৰু কেনেকৈ নো বন্দী হ'ল সুমিবলৈ ধৰিলো। একে প্লেটুন বা একে কোম্পানীত থকাবোৰে আকাৰৰ মাজতে এটাই আনটোক লাহে লাহে মাৰিবলৈ ধৰিলে। মোৰ কাষতে থকা দুজনে কথা পতা মই-শুনো পাৰো এজনে ক'লে, “কাইলৈ যদি আমাক আন ঠাইলৈ লৈ যোৱা আগত লাইন পতা ই কমিচাৰ, কমিউনিষ্ট আৰু ইহুদীসকলক ওলাই আহিবলৈ কয়, তেতিয়া তুমি আৰু লুকাবলৈ চেষ্টা কৰাই ভাল হ'ব বজিছা প্লেটুন কমাণ্ডাৰ তুমি সাবিত নোৱাৰিবা! (ক্ৰমশ:)”

For

Up To Date Fashion
And Style

Of

Today and Tomorrow

Please Visit :

Recent Tailors

Paltan Bazar
Guwahati 781008.

সম্পাদকীয় (২ পৃষ্ঠাৰ পিছৰ পৰা)

সংখ্যালঘুৰ বাবে চি, পি, এমৰ য়ে স্বাৰ্থজড়িত কপটাত্ৰ আৰু চি, পি, এমৰ ৰাজনীতি যো শাসকীয় ৰাজনীতিৰেই অহুকুতি, এই কথা সুন্দৰবনৰ মৰিছ ৰূপিয়ে আজিও ঘোষণা কৰে।

কিন্তু এই কথা প্ৰত্যক্ষ যে, ১৯৬৬ চনৰ পৰা ৭১ চনৰ ভিতৰত অল্প প্ৰৱেশকাৰীমাহুৰ খিনিক লৈ সংখ্যালঘুৰ প্ৰসংগটো উত্থাপিত হোৱাৰ প্ৰাসংগিকতাও আছে। কিয়নো, চুক্তিৰে দহ বছৰৰ বাবে যদিও এই মানুহখিনিৰ ভোটাধিকাৰ নাকচ কৰা হৈছে, আৰু দহ বছৰ

পাছত উক্ত মাহুৰ খিনিয়ে ভাৰতৰ নাগৰিকত্ব লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব। অৰ্থাৎ, এই সকলো অসমৰ স্থায়ী বাসিন্দাই। গতিকে, এই মাহুৰ খিনিক লৈ পুনৰ নতুন সমস্যাৰ সৃষ্টি হোৱাটো কোনো গণতান্ত্ৰিক ব্যক্তিবৈ কাম্য নহয়। অসমৰ বিভিন্ন ৰাজনৈতিক নেতৃবৰ্গ তথা বিভিন্ন কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰী দপ্তৰেও মন্তব্য কৰা মতে— উক্ত মানুহখিনিয়ে কেৱল দহ বছৰৰ বাবে ভোটাধিকাৰ বাহিৰে সম্পত্তিৰ অধিকাৰকে আদি কৰি অন্যান্য সকলোবোৰ সুবিধা যথাযথ ভাবেই ভোগ কৰিবলৈ পাব। আৰু সেয়াও উচিত। কিয়নো, উক্ত মানুহখিনিয়ে অসমৰ সামাজিক উৎপাদনত অংশগ্ৰহণ কৰি নিজৰ দায়িত্ব পালন কৰি থাকিব। কিন্তু, ‘চুক্তি’খনত এই কথা স্পষ্ট নহয়। যদি সেয়াই হয়, চুক্তিত স্বাক্ষৰকাৰী সকলে এই কথা মুকলিকৈ ঘোষণা কৰা উচিত, আৰু সংসদতো উক্ত মাহুৰখিনিৰ অন্যান্য অধিকাৰবোৰ আইনসম্মতভাৱে সাব্যস্ত হোৱাৰ প্ৰসংগটোও উত্থাপিত কৰোৱা উচিত। নহ'লে বিহীনতাবাদী শক্তিবৰ্গকে ই প্ৰভাৱ দিয়া হ'ব আৰু স্বাৰ্থঘেয়ী দলীয় ৰাজনৈতিক ছল-চাতুৰীৰ বাট প্ৰশস্ত হ'ব। সেইদৰে প্ৰয়োজন উক্ত মানুহখিনি অসমীয়া জাতিৰ মূলসুঁতিটোৰ লগত একাত্ম হোৱাৰ সুস্থ পৰিকল্পনাৰ আৰু লগতে তেওঁলোকৰো থাকিব লাগিব একাত্ম হোৱাৰ আন্তৰিক সদিচ্ছা।

অপ্ৰিয় হলেও মত্যা যে অসম চুক্তিৰ প্ৰতিক্ৰিয়া সাপেক্ষে অসমস্থ ৰাজনীতি মধ্যস্থিত সকলৰ মনত যি ধ্যান-ধাৰনাই ঠাই লৈছে, সেয়া হ'ল কলিকতায়ী বাতৰি কাকতৰ ‘চৰিত্ৰহীনতা’। তেওঁলোকৰ এক নিজস্ব দৃষ্টিভঙ্গী নথকাটোৱেই হৈছে ইয়াৰ কাৰণ। থলুৱা সমস্যাবলী, থলুৱা ধ্যান-ধাৰণা বা আশা-আকাংক্ষাৰ মৈতে একাত্মবোধ ৰাখাকিলে থলুৱা পৰিস্থিতিৰ পটভূমিত কোনো নিজস্ব ধ্যান-ধাৰণা গঢ়লৈ উঠিব নোৱাৰে। গতিকে অসমৰ থলুৱা ৰাজনীতি মধ্যস্থিত সকলে অসমৰ জন-জীৱনৰ লগত একাত্ম হোৱাৰ প্ৰৱণতা গঢ়ি তোলাক। ‘যুগান্তৰ’, ‘আনন্দ ৰাজ্যৰ পত্ৰিকা’ পঢ়াৰ লগতে এখন নিৰপেক্ষ অসমীয়া দৈনিক আৰু এখন সাপ্তাহিক কাকতৰ লগতো পৰিচয় হওক। তেওঁলোকৰেই মংগল হ'ব, শুভবুদ্ধিৰ উদয় হ'ব মনত। অসমীয়া ভাষা সংস্কৃতিক সন্মান কৰক। ই নিজৰ ভাষা-সংস্কৃতিক সন্মান কৰা নুবুজায়। চি, পি, এম-মাৰ্কী ভণ্ডামী আৰু বিহীনতাবাদী মনোভাবৰ পৰা নিজকে আঁতৰাই ৰাখক। যেতিয়ালৈকে বিহীন হৈ থকা যায়, তেতিয়ালৈকেহে নিৰাপত্তাৰ অহুতৰ কৰা যায়। একাত্মবোধ আৰু পাৰস্পৰিক বুজাপৰা, আৰু উমৈহতীয়া সংগ্ৰামতকৈ অধিক নিৰাপত্তা আৰু একোৱেই হ'ব নোৱাৰে।

চুক্তিখনে এটা কথা স্পষ্ট কৰিছে—শিল্পোন্নয়ন এখন দেশৰ প্ৰগতিৰ অন্যতম মূল কথা। কিন্তু থলুৱা স্বাৰ্থক সাৰোগত কৰি যদি শিল্পনীতি প্ৰয়োগ কৰা নহয়, তেনেহ'লে সেই শিল্পনীতিৰ দ্বাৰা দেশৰ উন্নতি হওক চাৰি কিছুমান বেমেজালিৰে সৃষ্টি হ'ব। এইক্ষেত্ৰত ‘চৰকাৰী প্ৰতিশ্ৰুতি’ৰ দ্বাৰা সুফল লাভ কৰাৰ উদাহৰণ খুবাই বিৰল। ইয়াক সাব্যস্ত কৰিব বাইজৰ বলীষ্ঠ সক্ষমতাইহে। গতিকে এই মুহূৰ্তত অসমৰ থলুৱা স্বাৰ্থক উদ্ধৃত ৰাখি জনসাধাৰণৰ আগত এক সুস্পষ্ট শিল্পনীতি দাঙি ধৰাটো আটাইতকৈ বেছি প্ৰয়োজনীয় কথা। ৫/১০/৬৫ ইং

Best wishes from :

National Canvas Craft Industries

PAN BAZAR, GUWAHATI-781001

Manufacturers of : Tent & Tentages, Tarpaulin & Cover waterproof, Gypsy Huts, Camp Cots, Kit Bags, Ground Sheets, Bulking Sheets, Rain Coats, Hoods for all types of Vehicles, Rickshaw Hoods, Bags of all kinds, Web Equipments, Garments, Holdalls of all types, etc.

A PIONEER SMALL SCALE INDUSTRIAL UNIT

Office :
PAN BAZAR
Guwahati-781001
Phone : 25168

Factory :
FOTASIL AMBARI
Chirenpara, Guwahati

The Test of the Sweets of
Misti Mukh is unforgettable

Never Forget to Visit—

MISTI MUKH

Seller and Supplier of all kinds
of Sweets.

ULUBARI
Guwahati-7

With Best Wishes From :

GASCO EQUIPMENTS

K. K. Baruah Road

Jorhat-1

We Deal In : High Pressure
Commercial Gas Burners in
Hotels, Hostels, Canteens, etc.